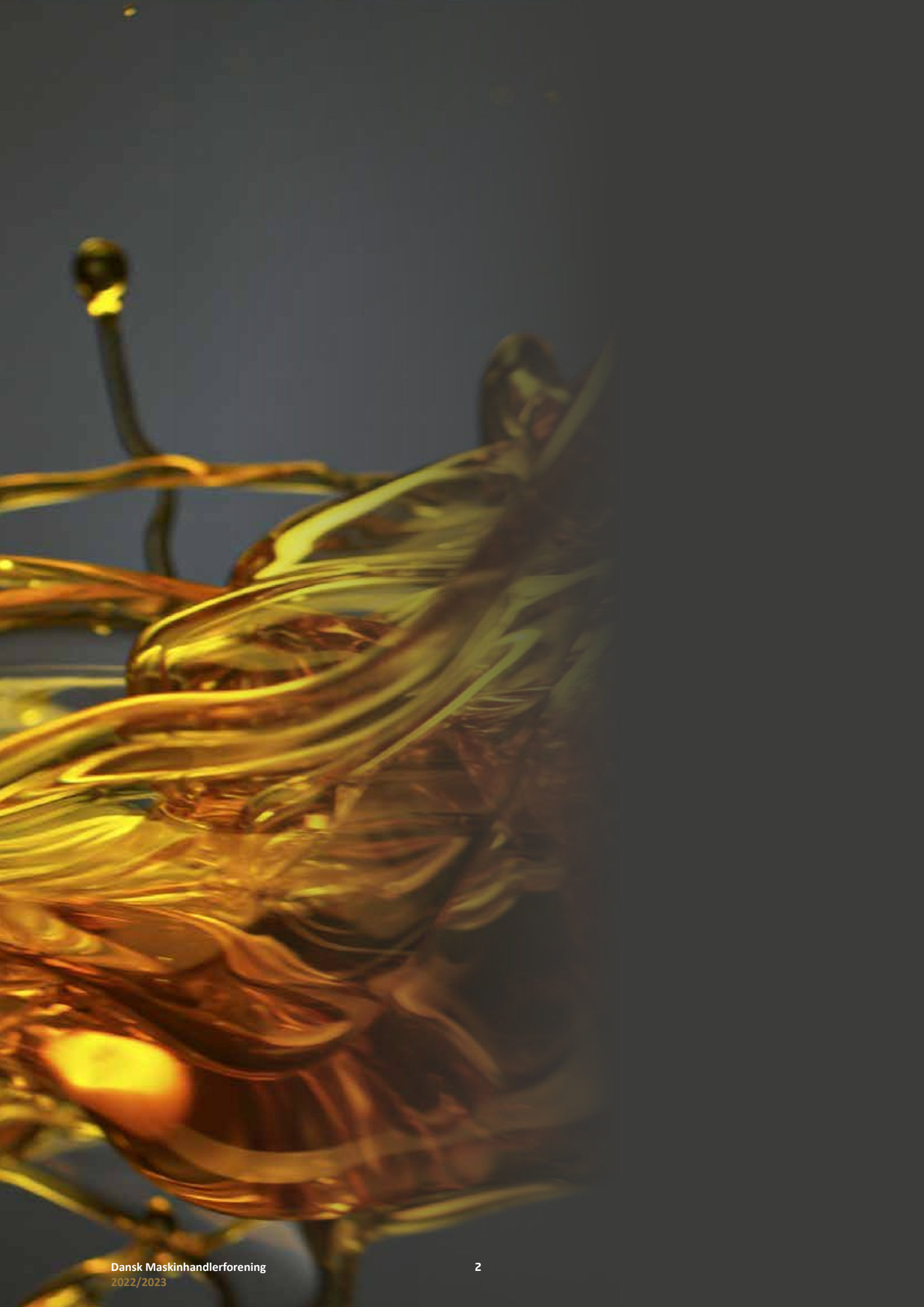

**Dansk
Maskinhandlerforening**
— Sikkerhed & kvalitet —
siden 1918

**DANSK
MASKINHANDLERFORENING
BERETNING 2022-2023**

Indholdsfortegnelse

4	Indledning
6	Analyse
18	Vores verden
20	Året i maskinbranchen
34	Medlemsforhold - september 2023
35	DM's medlemmer i omsætningstal for 2022
36	DM-Beskæftigelsesundersøgelse
38	DM-Lønstatistik
39	Året der gik i DM-Arbejdsgiver
40	DM-Netværksgrupper
42	Bestyrelsen
43	Chefmøder
44	Paraplyen
45	Eksport
45	Afsætning af traktorer
46	DM-Udvalgsposter
48	Dansk Markdemo 2023
49	Projekter i fællesudvalget
54	Kommunikation
55	Arbejdet i Færdselsgruppen
56	Årets kurser
59	Brancheaftaler
65	Willis Towers Watson
66	Pensionsordning i PensionDanmark
67	Climmar
72	DM-legater
78	Sekretariatet
79	Afslutning

Indledning

Det er en kold tid vi lever i. Endnu ikke temperaturmæssigt, men vinteren står trods alt for døren. Nej; her tænkes i relation til de mere geopolitiske elementer med krigen i Ukraine og den hjemlige politiske situation, der også bliver mere og mere uforsonlig og kold. Bedst som man troede, at politikerleden ikke kunne blive større, ja så får den lige endnu et hak opad.

Forsyningskrisen blev til en energikrise – og på tærsklen til overenskomstforhandlingerne i foråret stod vi i foran det, man bedst kan betegne som den perfekte storm. Vi havde en galoperende inflation på knap 9 %. Den ville lønmodtagersiden gerne omsætte til en reallønsstigning på minimum det samme niveau. Kiggede man på de historiske nøgletal for de danske virksomheder, gik det ganske godt, og dertil kom at beskæftigelsen var og er historisk høj. Så med rette tænkte fagbevægelsen, at her måtte være basis for en gedigen lønstigning. Overfor dette stod et erhvervs-liv, som var historisk presset.

Den høje inflation rammer også virksomhederne hårdt. Komponentmangel og leveringsproblemer vil række langt ind i både 2023 og 2024, og det er nærmest umuligt at skaffe kvalificeret arbejdskraft. Der var lagt brænde på bålet til en vanskelig overenskomstforhandling. En 1-årig overenskomstaftale ville måske give mening. Derved bandt parterne ikke hinanden i for lang en periode.

1 år – og så må vi se, hvordan verden ser ud. Men det endte med et kompromis – og en overenskomstperiode på 2 år.

Efter vores seneste ordinære generalforsamling i Dansk Maskinhandlerforening, er der løbet meget vand under broen. Beretningen er jo i høj grad et tilbageblik på året, der er gået og en aktuel status. Status er, at vi har stået midt i en global energi- og forsyningskrise – og krigen i Ukraine har gjort os smertelig bevidste om, at der faktisk produceres en del komponenter til vores maskiner i Ukraine og Rusland. Det finder man ud af, når leveringerne stopper fra den ene dag til den anden. Det gælder bl.a. stål, ledningsnet osv. Kort sagt bredspektret komponentmangel. Den afledte effekt heraf er, at leveringen af færdige maskiner bliver forsinket og i nogle tilfælde også dyrere end budgetteret.

Når maskinen er forsinket, skal den eksisterende maskine køre flere timer og dermed også serviceres på en anden måde end den nye maskine. Det giver mere travlhed på værkstederne og ikke mindst i reservedelsforsyningen.

Skal maskinen alligevel udskiftes, og den nye fortsat er forsinket, så bliver det en brugt, der kører afsted og leveres til kunden.

Hvert år udarbejder vi en nøgletalsanalyse, og på bag-

grund af denne kan vi konkludere, at der er fokus på brugt materiel på tværs af maskintyper. Den bekymrende stigningstakt er nu endelig stagneret og det er positivt. Det bidrager til positiv cash flow og frigør likvider til andre investeringer. Det er et vigtigt budskab med stor signalværdi, da kunden og banken trygt kan regne med, at der også er en til at servicere maskinerne i morgen – 24/7/365.

En af branchens helt store styrker er mangfoldighed og den brede portefølje hos medlemsvirksomhederne. Som branche- og arbejdsgiverforening spreder vores medlemsvirksomheder sig bredt – lige fra den lokale skov-, have- og parkforretning, over den klassiske maskinhandler, leverandør af gaffeltrucks til importøren af globale entreprenør-maskiner. Mange af virksomhederne er også meget brede i deres produktporteføljer og services.

En vaskeægte danmarkspremiere blev det også til i år. Dansk Markdemo, løb af stablen medio juni 2023. Det blev en stor og god oplevelse, om end en noget tør og støvet en af slagsen. Den værste tørke – måske ikke i mands minde, men i mange år – prægede de danske marker med dertilhørende udfordringer, og således også de arealer hvorpå vi holdt Dansk Markdemo.

Baggrunden for arrangementet var bl.a., at branchen igennem længere tid havde efterspurgt en samlet markdemo

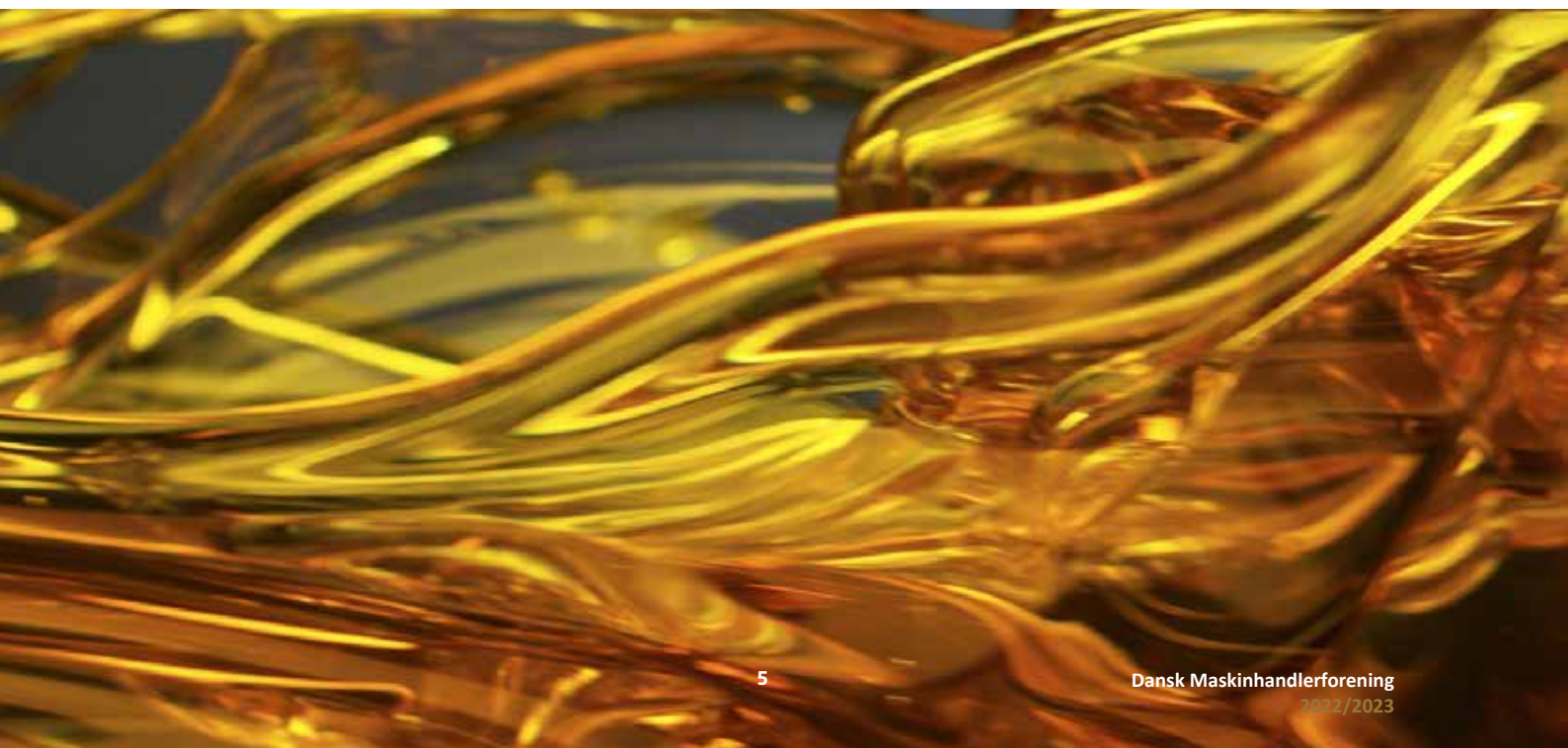
med fokus på jordbearbejdning, både med henblik på at rationalisere i forhold til de mange mindre markdemoer, men også for at kunne vise det relevante grej samlet på et sted. Den bold ville vi i Dansk Maskinhandlerforening gerne tage op og banke i mål. – Og det gjorde vi.

I et meget tæt samarbejde med udstillerne fik vi skabt nogle unikke rammer med maskinerne i deres rette element.

Det blev en rigtig god generalprøve med stor opbakning. Næste Dansk Markdemo bliver i juni 2025, der igen vil byde på et par fantastiske dage.

En af de store tilbagevendende begivenheder er EuroSkills, hvor dygtige unge fra hele Europa samles for at dyste om europamesterskabet i forskellige håndværksfag. EuroSkills er netop blevet afholdt i Gdansk, Polen. Vores repræsentant var Birgitte Brunsgaard Jacobsen fra Sjørup Group, som dystede i kategorien Heavy Vehicle Technology. Birgitte er den første kvindelige deltager, der har repræsenteret vores branche ved et internationalt mesterskab. Hun gjorde det virkelig flot og kom hjem med en Medallion of Excellence.

Vi vil gerne hylde de unge, der vælger at gå forrest og vise vores fag frem på flotteste vis!!

Analyse

Formålet med regnskabsanalysen for Dansk Maskinhandlerforening har fra starten været at sætte konkrete tal på årsregnskaberne og sætte lidt perspektiveringer ind i analysen. Med nøgletalsanalysen er det lykkedes at skabe en analyse med høj læseværdi og med et indhold, der én gang om året tager temperaturen på medlemsvirksomhederne. Analysen er samtidig et målrettet værktøj for Dansk Maskinhandlerforenings sekretariat overfor vores samarbejdspartnere, finansielle institutter med flere, der kan have interesse i at følge med i branchens resultater. Den enkelte medlemsvirksomhed kan i sin dialog med bank, revisor og andre bruge analysen som et benchmark i forhold til egen virksomhed ved at sammenligne egne nøgletal med tal fra hele branchen.

SDG/ESG og klimarapportering

Flere og flere virksomheder oplever en stigende fokus på krav fra såvel slutbrugere, kunder, banker m.v. til dokumentation for eget bidrag til at begrænse klimaforandringer. Dansk Maskinhandlerforening har derfor naturligt også sat fokus på rådgivning indenfor grøn omstilling, CO₂-beregninger og ESG/SDG-rapportering. De økonomiske nøgletal vil fremover for den enkelte medlemsvirksomhed med fordel kunne indeholde ESG-tal og beskrivelser, valg af SDG-mål og handlinger, samt egen CO₂-udledning og handlinger for at begrænse udledningen af CO₂ - herunder med særligt fokus på øget genbrug og øget genanvendelse.

Udover den traditionelle afdækning af "forretningsmæssige risici" og "finansielle risici" på engagementer, der bevilges fra finansielle institutioner, vil et "grønt regnskab" også blive en del af dagsordenen for den enkelte virksomhed.

Perspektivet er, at årsrapporternes ledelsesberetning dels kommer til at indeholde nærmere beskrivelser af ESG-normer fordelt på Miljømæssige, Sociale og Ledelsesmæssige tal og dels suppleres med nærmere omtaler af handlinger for at bidrage til lavere CO₂-udledning for den enkelte virksomhed (og herunder, hvordan bidraget vil være i hele værdikæden).

Rente-perspektiv

En række forskellige låne- og hjælpepakker, der blev sat i søen under Corona-krisen, er enten helt afviklet, tilbagebetalt eller vil være det i løbet af kort tid. Økonomien i Danmark anses for at være kernesund på en række områder, men det fritager jo ikke for, at virksomheder kan stå med udfordringer af stigende renteniveauer og lejlighedsvis høje energipriser.

Efter meget kraftige energiprisstigninger i 2022 er niveauet "normaliseret" og trods en stigende rente har branchen formået at levere solide regnskabstal - således har hele 92 virksomheder leveret samlet 328 mio. kroner i årsresultat før skat i 2022 - hvilket har bidraget til en soliditetsgrad tæt på 30 % i gennemsnit!

Datagrundlag

Datagrundlaget er offentligt tilgængelige regnskaber indhentet på 96 virksomheder. Der er foretaget en gennemgang af medlemskartotek og CVR-numre.

Udtræk omfatter:

- Dansk Maskinforhandlerforening medlemsliste
- Alle ansatte
- Fravalg af holdingselskaber
- Virksomheder i "normal drift"
- Firmaer med regnskabspligt
- Inkluderer reklamebeskyttede virksomheder
- Baseret på tilgængelige regnskaber for perioden 2018-2022 (5 regnskabsår)

Kilde: Bisnode (tidl. NN Markedsdata) - indhentet i august 2023

Hovedkonklusioner fra rapporten:

OVERSKUD OG INDTJENING

- Igen en markant stigning i gennemsnitlig bruttfortjeneste til 18,5 mio. kr. (fra 15,9 mio. kr.)
- Det primære resultat er øget markant til 4,7 mio. kr. og en meget høj indtjeningsevne i forhold til stigningen i perioden før
- Antallet af medarbejdere i gennemsnit er steget til 28, mod de tidligere 26
- 4 ud af 96 medlemsvirksomheder bidrager med negativt årsresultat på i alt 11,9 mio. kr. - hvilket er en væsentlig forbedring fra 2021, hvor der var 14 virksomheder med et samlet negativt årsresultat på 40,2 mio. kr.
- 92 virksomheder bidrager med et samlet positivt resultat på 328 mio. kr.
- 70 % af medlemsvirksomhederne har haft en resultatfremgang i 2022-resultaterne (mod 59 % sidste periode)
- Ingen virksomheder er belastet af negativ egenkapital og negativ indtjening (mod 3 virksomheder i seneste periode)

SOLIDITET OG EGENKAPITAL

- Antallet af ansvarlige lån er fortsat faldende og i dag har 3 virksomheder ansvarlige lån på tilsammen 6,03 mio. kr.
- Den gennemsnitlige soliditetsgrad er steget med 0,71 %-point til godt 29,7 % og er en klar forbedring
- 74 virksomheder har en soliditet på over 20, hvoraf 17 virksomheder ligger på 50 % soliditet eller derover
- Antal virksomheder med soliditet under 20 er steget - der er nu 22 (mod 18 sidste år), der har en soliditet på under 20, der iflg. flere banker er en for lav soliditet, og som påvirker niveauet for finansielle omkostninger
- Egenkapitalen er fortsat stigende - gennemsnitligt med 1,3 mio. kr. og bidrager til bedre konsolideringsmuligheder for flere virksomheder

BALANCE OG AKTIVER

- Efter varebeholdningen i en årrække indtil 2020 har været stigende, og hvor den i 2021 var faldende, er den i gennemsnit nu steget til 36,1 mio. kr.
- Den gennemsnitlige balancesum er fortsat stigende - fra godt 48,3 mio. kr. i 2020/21 til ca. 60,0 mio. kr. Det er væsentligt at se det i sammenhæng med udviklingen af varebeholdning (brugte, nyt og reservedele), og bør være i fokus hos den enkelte i vurderingen af, om sammensætningen i balancen bør justeres eller korrigeres, da det påvirker soliditeten, hvis ikke egenkapitalen følger tilsvarende med op

NØGLETALSOVERSIGT

Nøgletaloversigten med en 5-årig historik ses herunder, og med følgende korte forklaring til de følgende siders specifikationer. Bemærk at tallene er gennemsnitstal for de virksomheder, der indgår i analysen.

- **Soliditeten har haft en fremgang med godt 0,71 %-point som konsekvens af højere egenkapital og lidt stigende balance**
- **Egenkapitalen er igen udbygget, og er det højeste niveau i hele den 5-årige periode**

- **Det gennemsnitlige primære resultat er forbedret, og deraf følgende forbedring på årsresultatet**
- **Antallet af gennemsnitlige antal ansatte er steget med 2 til 28 medarbejdere i gennemsnit**
- **De samlede aktiver er steget, og udgør nu over 5,8 mia. kr. for de 96 medlemsvirksomheder (mod 5,3 mia. kr. året før).**

Nøgletal (1.000 kr.)

	2022	2021	2020	2019	2018
Virksomheder med registret data det pågældende år	96	103	109	111	116
Bruttofortjeneste	18.493	15.907	13.594	11.933	12.317
Primært resultat	4.668	2.810	2.591	1.320	1.598
Årets resultat	3.293	1.853	1.733	669	913
Egenkapital	17.213	14.008	12.337	10.592	10.383
Aktiver	60.007	48.277	47.049	44.337	38.926
Afkastningsgrad	7,4 %	5,8 %	5,5 %	3,0 %	4,1 %
Soliditetsgrad	29,7 %	29,0 %	26,2 %	23,9 %	26,7 %
Egenkapitalens forrentning	24,8 %	17,1 %	17,8 %	3,8 %	10,8 %

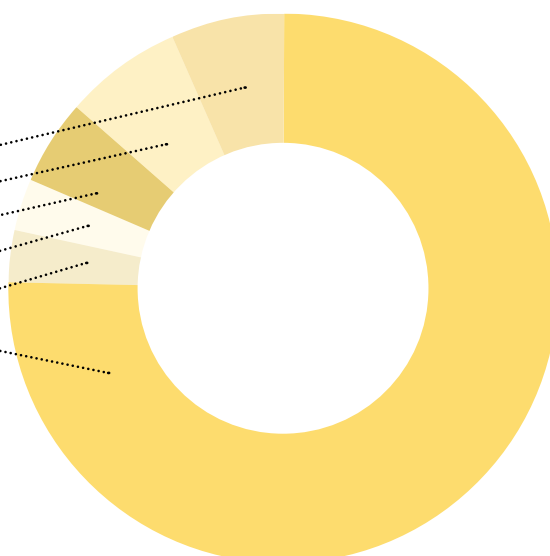
Gennemsnit pr. virksomhed.

MEDLEMSFORDELING - Aktivmasse

De 5 største virksomheder i analysen udgør hele 24 % af den samlede aktivmasse. De 5 største virksomheder har udvidet balancen fra 1.225 mio. kr. til 1.344 mio. kr. ud af en samlet balance på godt 5,3 mia. kr. Tilsvarende har de samme 5 store mindsket varebeholdningen fra godt 902 mio. kr. til 887 mio. kr. - et fald på 1,7 %.

Virksomhed 1 - 7 %
Virksomhed 2 - 7 %
Virksomhed 3 - 3 %
Virksomhed 4 - 4 %
Virksomhed 5 - 3 %
Resterende - 76 %

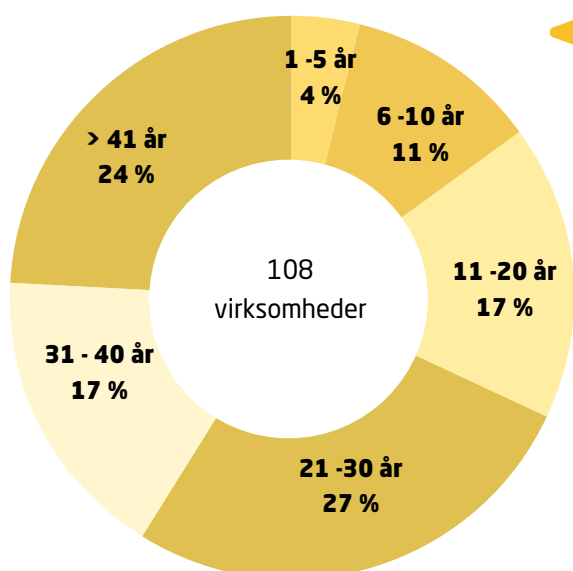
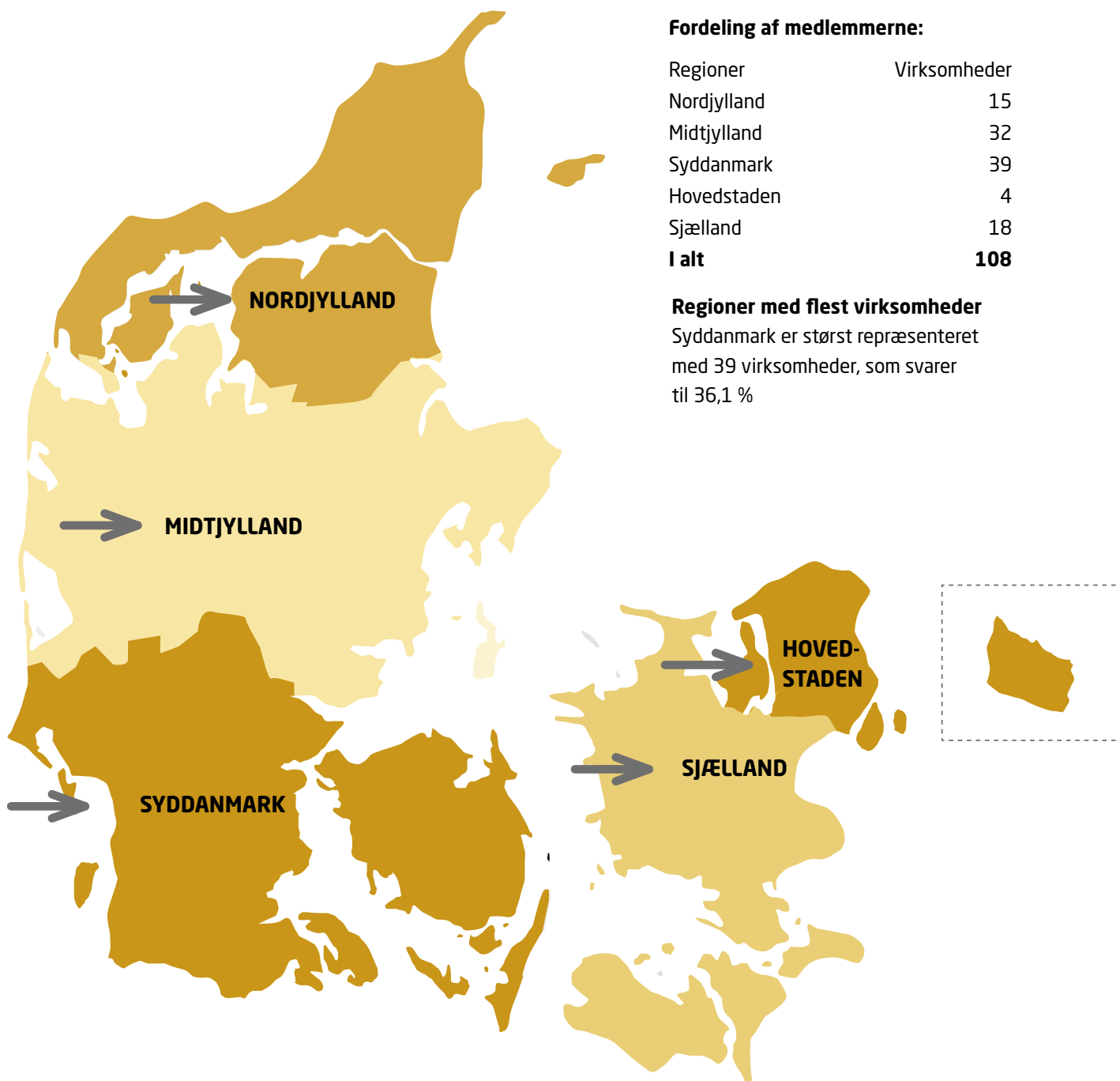

Fordeling af medlemmerne:

Regioner	Virksomheder
Nordjylland	15
Midtjylland	32
Syddanmark	39
Hovedstaden	4
Sjælland	18
I alt	108

Regioner med flest virksomheder

Syddanmark er størst repræsenteret med 39 virksomheder, som svarer til 36,1 %

VIRKSOMHEDERNES ALDER

Denne del af analysen viser virksomhedernes alder ud fra det år virksomhedens seneste navn er etableret og registreret (nogle virksomheder kan være ældre end oplyst, da virksomheden enten har skiftet navn eller selskabsform, og dermed fået ny etableringsdato). 3,7 % af virksomhederne er yngre end 5 år, mens der er 24,1 % af virksomhederne med en alder på 41+ år. En del af virksomhederne er enkeltmandsvirksomheder eller interessentskaber, som indgår i denne statistik, men ikke i den øvrige analyse, da de ikke offentliggør regnskab.

Virksomhedens ansatte

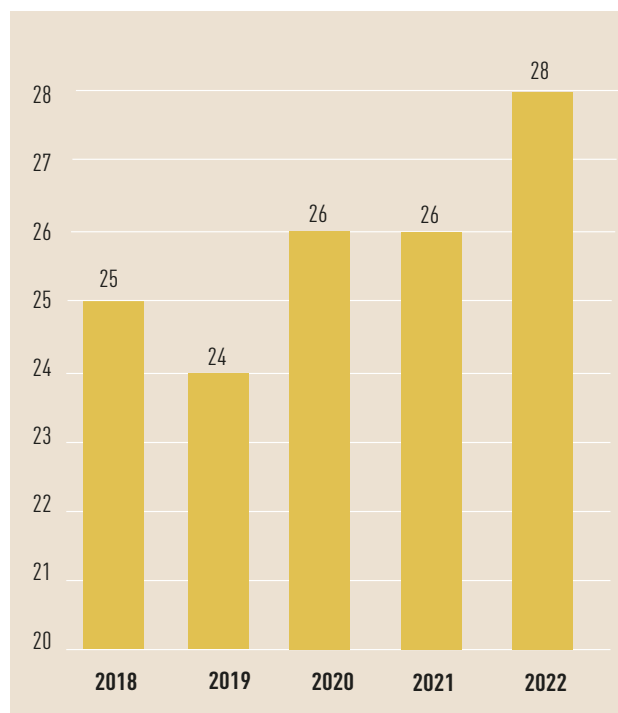
Virksomhedsgruppen med flest ansatte, er virksomheder med mellem 11 og 30 ansatte, som udgør 39 af de 96 virksomheder svarende til 40 %, mens 26 virksomheder eller 27 % af virksomhederne har under 10 ansatte.

Som det ses, er der en positiv udvikling i antallet af ansatte svarende til 28 medarbejdere i gennemsnit pr. virksomhed - i alt baseret på 2.699 ansatte i de 96 virksomheder.

Antal ansatte

I 2022 er der tilsammen oplyst at være 2.699 ansatte i de 96 virksomheder.

- 2 virksomheder: 100+ ansatte.**
- 13 virksomheder: 51-100 ansatte.**
- 16 virksomheder: 31-50 ansatte.**
- 39 virksomheder: 11 - 30 ansatte.**
- 26 virksomheder: 0-10 ansatte.**

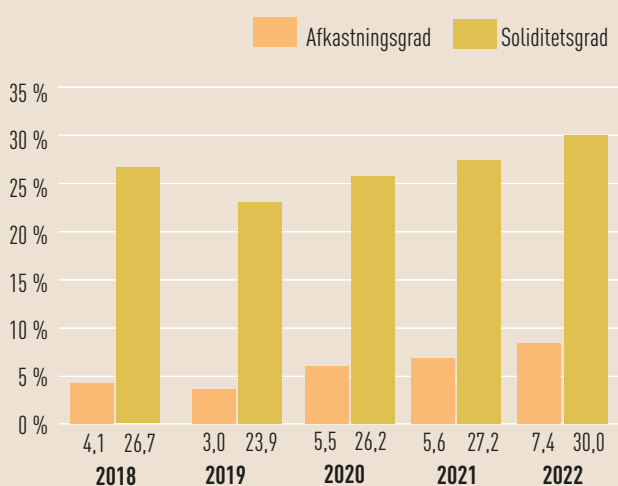
Det bemærkes at opdatering af antal ansatte kan være forbundet med tidsforskydninger da tallet er et "her-og-nu-tal" fra det til CVR-registreret indrapporterede.

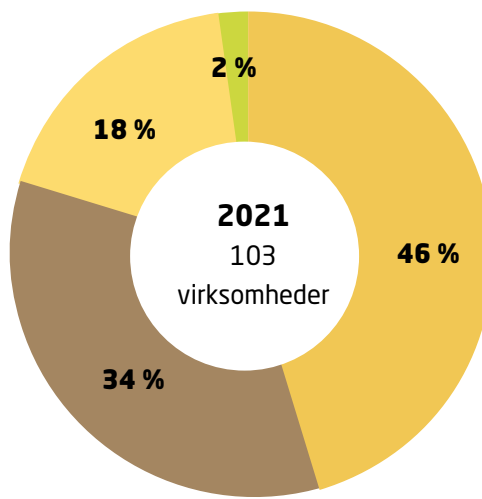
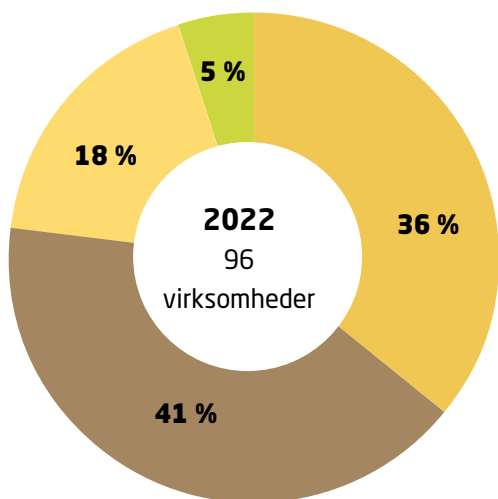
Afkast og soliditet

Soliditet er et nøgletal, der viser sammenhængen mellem egenkapital og aktiver, som et udtryk for hvor godt rustet en virksomhed er til at modstå og bære større tab.

De fortsatte forventninger til en soliditetsgrad på 25 %, som benchmark benyttes stadig af den finansielle sektor til at vurdere engagementer, og har en stigning fra 2021 til 2022 regnskaber.

Afkastningsgraden viser en markant forbedring efter en periode at have været vigende, på baggrund af øgede kapacitetsomkostninger og øgede varelagre.

- Afkastningsgrad > 8 Soliditetsgrad > 20
- Afkastningsgrad < 8 Soliditetsgrad < 20
- Afkastningsgrad > 8 Soliditetsgrad < 20
- Afkastningsgrad < 8 Soliditetsgrad > 20

Afkast og soliditet

Mest markant er stigning i antallet af virksomheder med afkast på over 8 %, men en soliditet på under 20 % (de grønne lagkagestykker), som er steget med 3 %-point. Altså virksomheder, der har bevaret sin soliditetsgrad på under 20 %, men leverer et lavere afkast. Tilsvarende er de andre kategorier ændret. Hvor der er sket en markant fremgang i virksomhederne med afkastningsgrad over 8 % og soliditet over 20 % (de brune lagkagestykker), hvor der her ses en fremgang på 7 %-point. Faldene overstiger de positive ændringer, som følge af færre medtalte virksomheder.

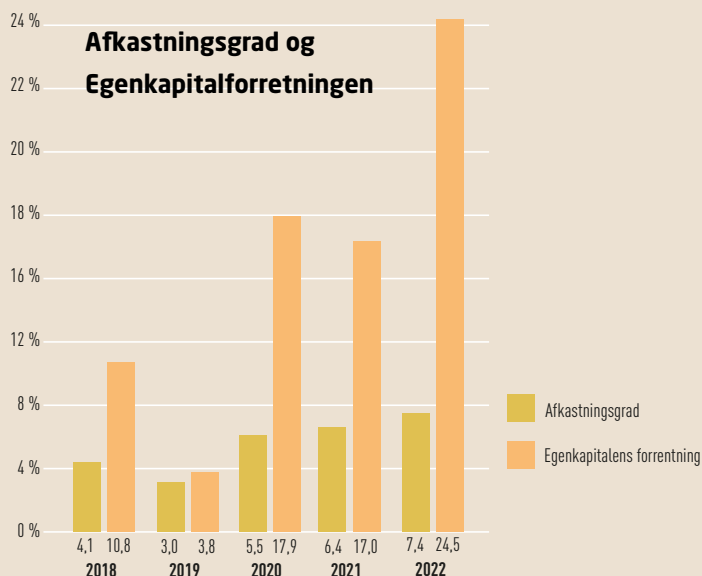
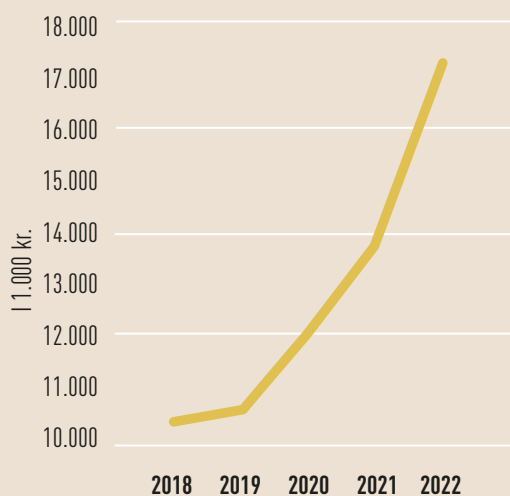

Indtjeningsanalyse

Egenkapitalforrentningen illustreres bedst, hvis den sættes over for afkastningsgraden. Hvor afkastningsgraden viser virksomhedens evne til at tjene penge i forhold til den samlede kapital, der er investeret i virksomheden (herunder fremmedkapital). Egenkapitalforrentningen viser virksomhedens evne, til at tjene penge på den kapital, der er indskudt af ejerne. En markant fremgang i nettoresultatet, og en stigende egenkapital bevirker en markant forbedring af egenkapitalforrentningen i forhold til året før.

Egenkapitalen i kroner er gået stødt og roligt frem i perioden fra 2018, hvor egenkapitalen løbende har konsolideret sig til over 17 mio. kr. i gennemsnitlig egenkapital.

Egenkapitalens udvikling

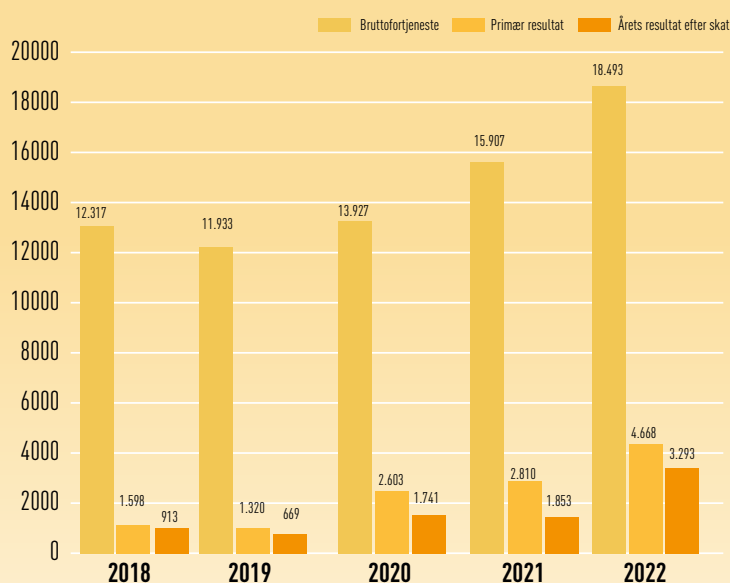

Indtjeningsanalyse

Bruttofortjeneste, primært resultat og årets resultat er udtryk for en nedbrydning af virksomhedens resultatposter i regnskabet.

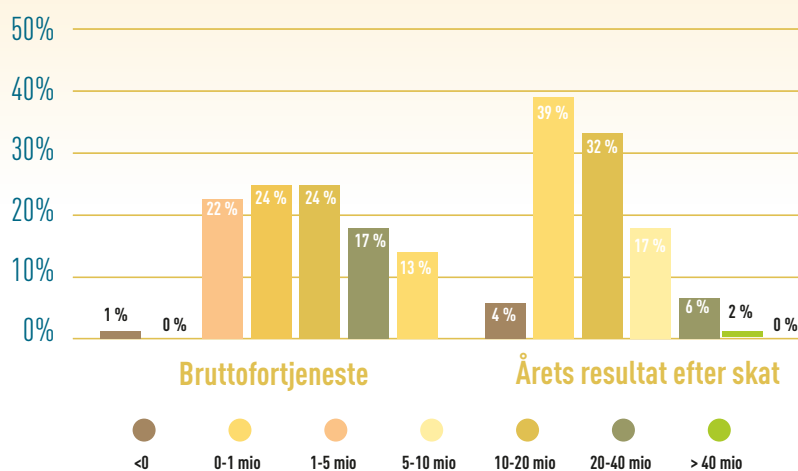
Bruttofortjenesten har været stigende siden 2019, og ligger i 2022 på det højeste niveau med 18,5 mio. kr., hvilket er en markant stigning på 2,5 mio. kr. fra 2021.

Trods samme omkostninger til 28 medarbejdere i gennemsnit har de 96 virksomheder evnet at forøge det gennemsnitlige primære resultat fra 2,8 mio. kr. til 4,7 mio. kr. - hvoraf følger en forbedring af årets resultat. 4 virksomheder påvirker gennemsnittet negativt med tilsammen 11,9 mio. kr., hvilket er et markant fald fra året før, hvor der var et negativt bidrag på 40,2 mio. kr.

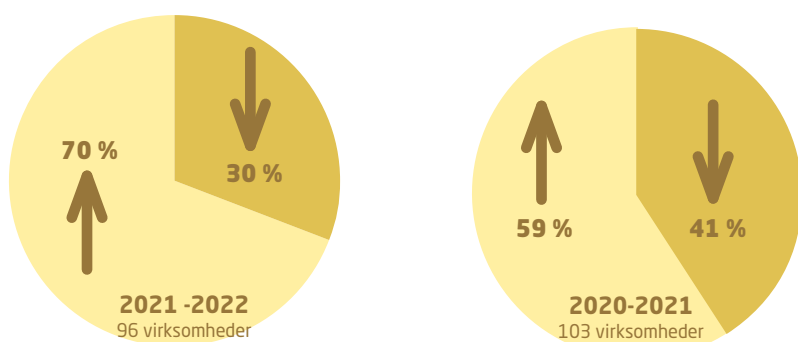
Fordeling af nøgletal

I analysen er der i alt 4 tabsgivende virksomheder, som bidrager med i alt 11,9 mio. kr. i underskud til den samlede opgørelse, mens 92 virksomheder tjente tilsammen 328 mio. kr. Tabellen her viser fordelingen af årets nettoreultat og fordelingen af bruttofortjeneste. Kun 1 % leverer en bruttofortjeneste på under 1,0 mio. kr.

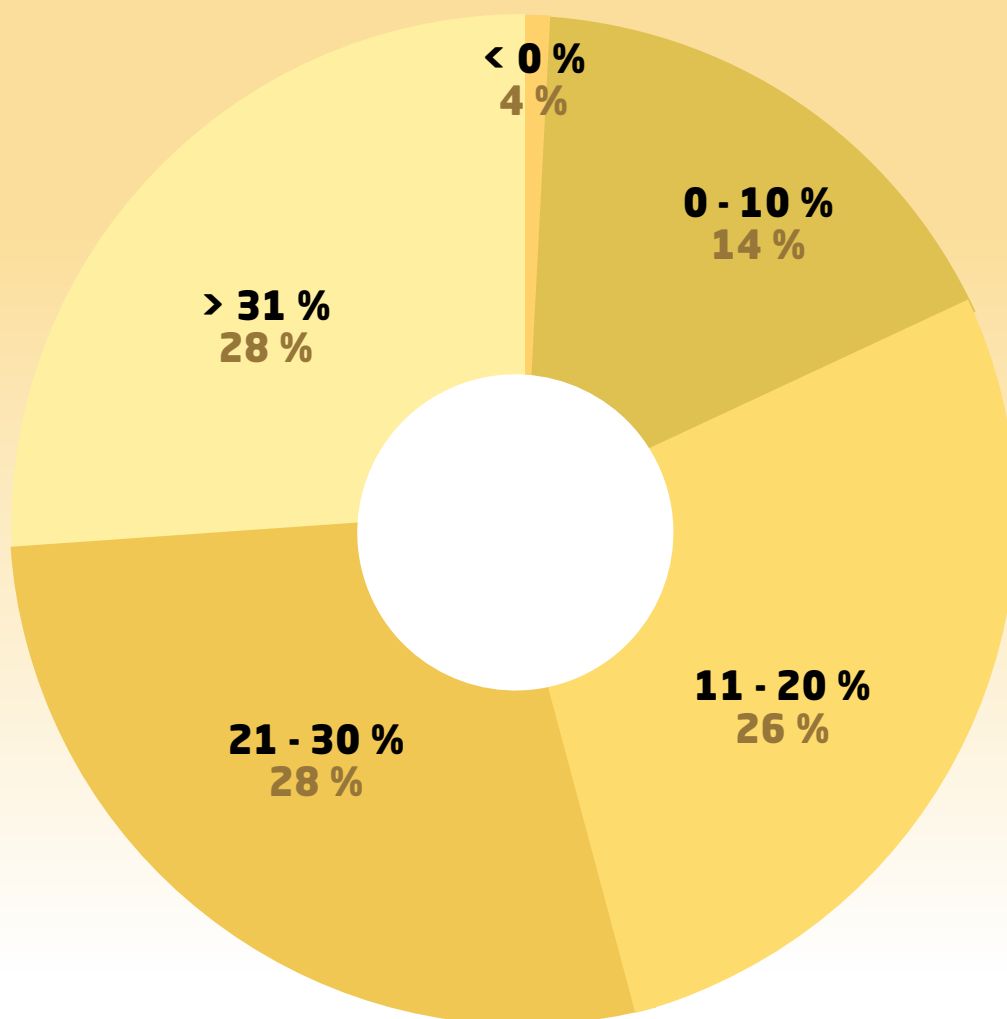

Udviklingen i årets resultat

Der er sket en positiv udvikling fra 2020/21 resultaterne i forhold til 2021/22 resultaterne målt i andel af virksomheder med fald i årsresultat - 41 % oplevede et fald i årsresultatet i den tidligere periode mod 30 % i 2021/22. Antallet af sent leverede regnskaber har ikke haft indflydelse på opgørelsen.

Overskudsgraden 2022

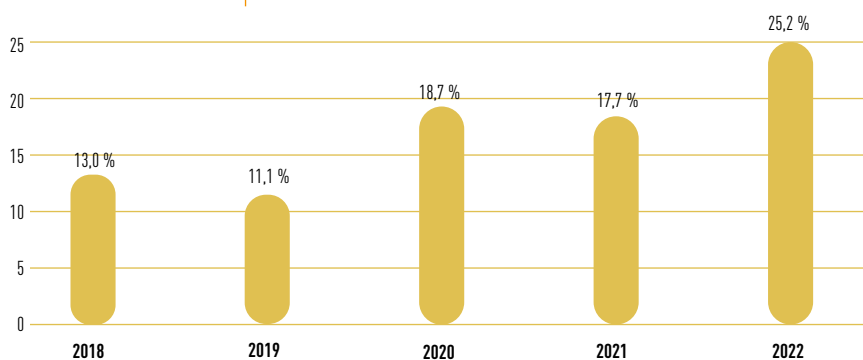

Overskudsgrad

Overskudsgrad er i dette tilfælde forskellen mellem bruttofortjenesten og primært resultat (og ikke som vanligt baseret på resultat målt i forhold til omsætning). Resultat før renter (analysen har ikke adgang til omsætningstal, og derfor dette sammenligningsgrundlag), som fortæller, hvor stor en andel primært resultat udgør af bruttofortjenesten.

Den gennemsnitlige overskudsgrad er steget til 25,2 %, og er derved det højeste niveau i hele analyse-perioden. Den samlede bedring for mange medlemsvirksomheder viser sig ved, at "kun" 4 % ligger med en negativ overskudsgrad, og at hele 96 % af medlemsvirksomhederne ligger med positiv overskudsgrad.

Samlet overskudsgrad:

Balancen

Balancen fortsætter med at stige og er nu på sit højeste niveau i den 5-årige periode. Den gennemsnitlige balance pr. virksomhed er på 60 mio. kr. mod 48,3 mio. kr. året før. Det er den højeste gennemsnitlige balance i hele analysens historie, som startede i 2013 med et gennemsnit på 18,3 mio. kr. Det helt væsentlige i balancen er hvor stor andel udgøres af varebeholdning og debitorer. Varebeholdningen er steget lidt igen og det væsentlige er, at varelager afspejler en reel salgsværdi og der er taget højde for højere omkostninger i form af bl.a. renteudgifter.

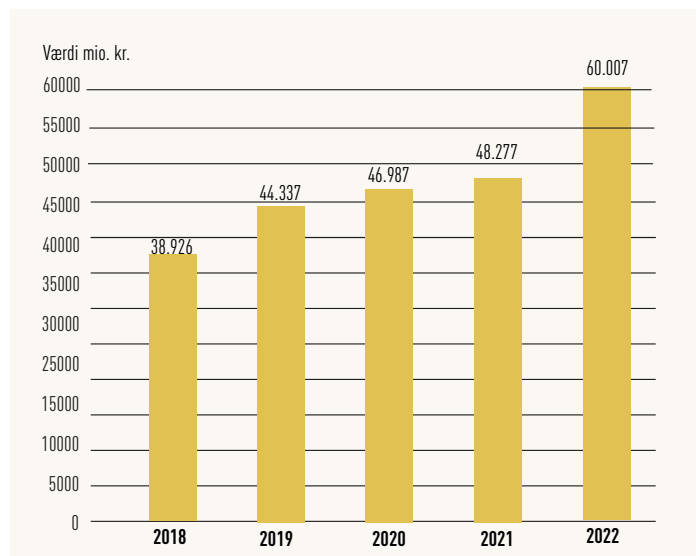
Varebeholdning

Den gennemsnitlige varebeholdning for de 96 virksomheder er steget fra 31,7 mio. kr. til 36,1 mio. kr. Varebeholdningen er primært sammensat af værdien af maskiner (nye og brugte), og reservedele, der ligger på lager m.v. Der skete en kontinuerlig opbygning af varelageret frem til 2020, med en stor ændring fra 2019 til 2020, hvorefter det i 2021 faldt. Varelageret har igen været stigende for 2022, og har oversteget det tidligere høje niveau i 2020. Det er fortsat en kritisk faktor for pengeinstitutter at se en så rigtig prissat varebeholdning på ibyttetagne brugt materiel. Samtidig indgår beløbet i balancen som udgangspunkt for at beregne soliditet, som også er et væsentligt nøgletal.

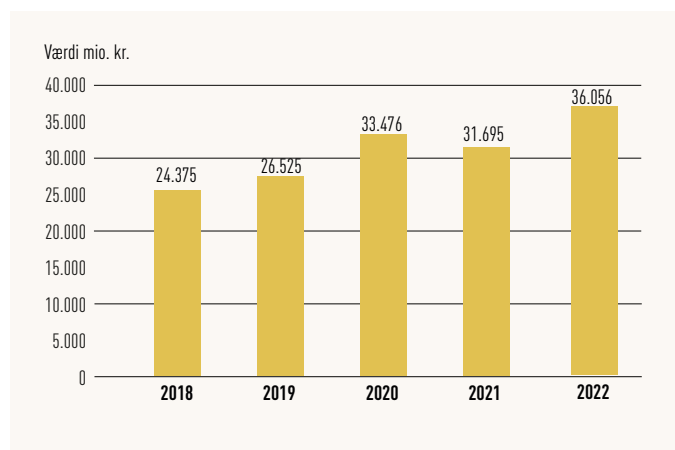
Vækstudvikling

Antallet af overskudsgivende virksomheder er steget (selvom det samlede antal virksomheder i analysen er reduceret fra 103 til 96). De 4 virksomheder med tab på i alt 11,9 mio. kr. er et betydelig fald fra 40,2 mio. kr. året før.

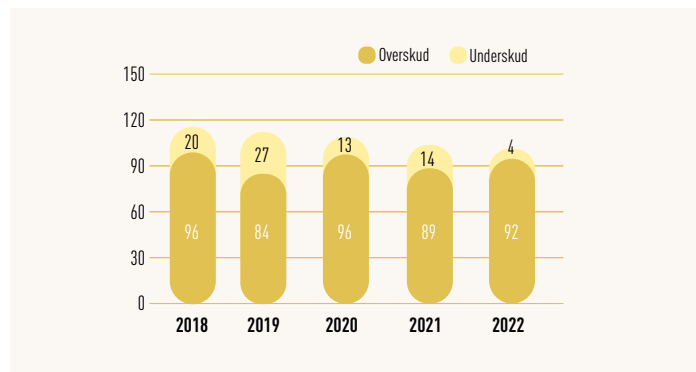
I seneste regnskabsperiode er der ingen virksomheder, der har registreret at have både negativ egenkapital og negativt nettoresultat. I alt har 4 virksomheder med negativ nettoresultat behov for gennemgang af forretningsgrundlaget med det formål at komme i positiv drift.

Samlet balance
Gennemsnit pr. virksomhed

Udvikling i varebeholdningen
Gennemsnit pr. virksomhed

Vækst udvikling
Antal over- og undeskuds virksomheder

OVERSIGT - alle virksomheder

	Antal virksomheder	Negativ EK og Nettoresultat	Soliditet under 0	Soliditet 1 - 20	68 virksomheder: Med soliditet over 20			Negativt nettoresultat
					Soliditet 21 - 30	Soliditet 31 - 50	Soliditet 51 +	
A/S	70	0	1	16	16	28	9	2
ApS	25	0	1	10	2	6	6	2
Andre	1	0	0	0	1	0	0	0
I alt	96	0	2	26	19	34	15	4

4 virksomheder har behov for en drifts- og handleplan for optimering, øget salg m.v. for genopretning af indtjeningen.

Banksammenhæng

Forberedelse af årsmødet med banken er en væsentlig del af det at holde banken informeret om en række forhold i og omkring virksomheden - særligt de finansielle og kommercielle risici har i en årrække været god skik at have forberedt og som giver bankrådgiveren en opdatering af virksomheden.

Det nye for 2023 og frem bliver i højere og højere grad at lade grøn omstilling, indsatser for øget genbrug og genanvendelse, ESG-rapportering m.v. spille en mere synlig rolle i mødet med banken. Det bliver på sigt det, der vil afgøre, om en kreditrente vil stige eller blive fastholdt på samme niveau.

- ESG-tal og beskrivelse - herunder virksomhedens CO2-belastning og handlingsplan for reduktion
- Imødegåelse af stigninger i kapacitetsomkostninger
- Lønregulering/bemanding af personale
- Budget og forudsætninger 1-2 år frem
- Handleplan for eventuel nedgang i indtjening
- Etablering af en uvildig bestyrelse
- Tanker for ejerskifte - evt. som et medejerskab

Ovenstående er ikke udtømmende, men tænkt som inspiration.

INSPIRATION til ledelse/bestyrelse

Som inspiration til ledelsen og bestyrelsen kan følgende elementer med fordel indgå i den interne drøftelse og som også inddrager både mellemledere og den enkelte ansatte i virksomheden:

- **Formulering af ESG-rapportering** (kort version) og udarbejdelse af en CO2-beregning
- **Handleplan** baseret på en eventuel lavere indtjeningsevne som følge af bl.a. energiprisstigninger
 - Overvej at lave et budgetsценarie 2, der reducerer f.eks. DG med 5 %-point / 10 %-point og se konsekvenserne
 - Overvej at se på nuværende energiforbrug og få lavet en screening som arbejdsredskab til at se på forbedringer
- **SDG-målsætninger**
 - Valg og synliggørelse af nogle af FNs 17 verdensmål (SDG)
- **Lager og værdi af brugte**
 - Selve lagerbindingen i kroner
 - Indbytte- og afskrivningspolitik (kan gøres tydeligere)
- **Omkostningsstruktur** samt oversigt over hvor tjenes pengene
 - Behov for bedre rapportering, der kan bruges til banken løbende
- **Effektivitet på eftermarkedet** - har forhandleren "fat" i sit lokale marked
- **Samlet gældsbyrde** i forhold til driftsresultat/ egenkapital
 - Hvilken arbejdskapital er der? Og hvordan kan man frigøre yderligere arbejdskapital?
- **Generationsskifte** - "handler om rettidighed" og at have virksomheden "parat til salg"
 - For få har fået lavet en værdiberegning af aktierne
 - Er sælgerfinansiering muligt som en del af planen
- **Akkvisitionsfinansiering** er en udfordring for banksektoren (egenfinansieringen bør ligge på 35 +%)
- **Aktiver, der skal finansieres**, er lettere end bygninger, da de er ramt af både beliggenhedsudfordringer og indretning til et formål
- **Aftale- og kontraktforhold** med importører

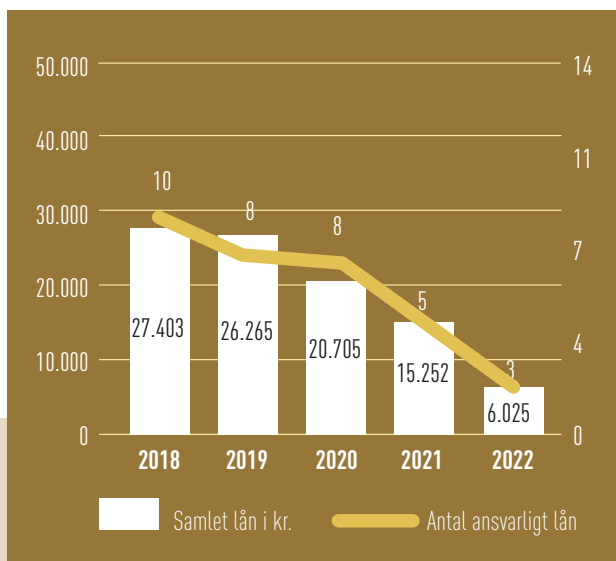
Bankanalyse og ansvarlige lån

- 28 virksomheder har en soliditet på under 20 - heraf 2 med negativ soliditet
- 4 virksomheder har et negativt nettoresultat

De 3 virksomheder med ansvarlige lån har alle et positivt nettoresultat og 2 af virksomhederne har en soliditet under 20, mens den sidste virksomhed har over 20 i soliditet.

Ansvarligt lån

Der er en fortsat faldende tendens i den registrerede ansvarlige lånekapacitet - både i antal lån og i lånebeløb.

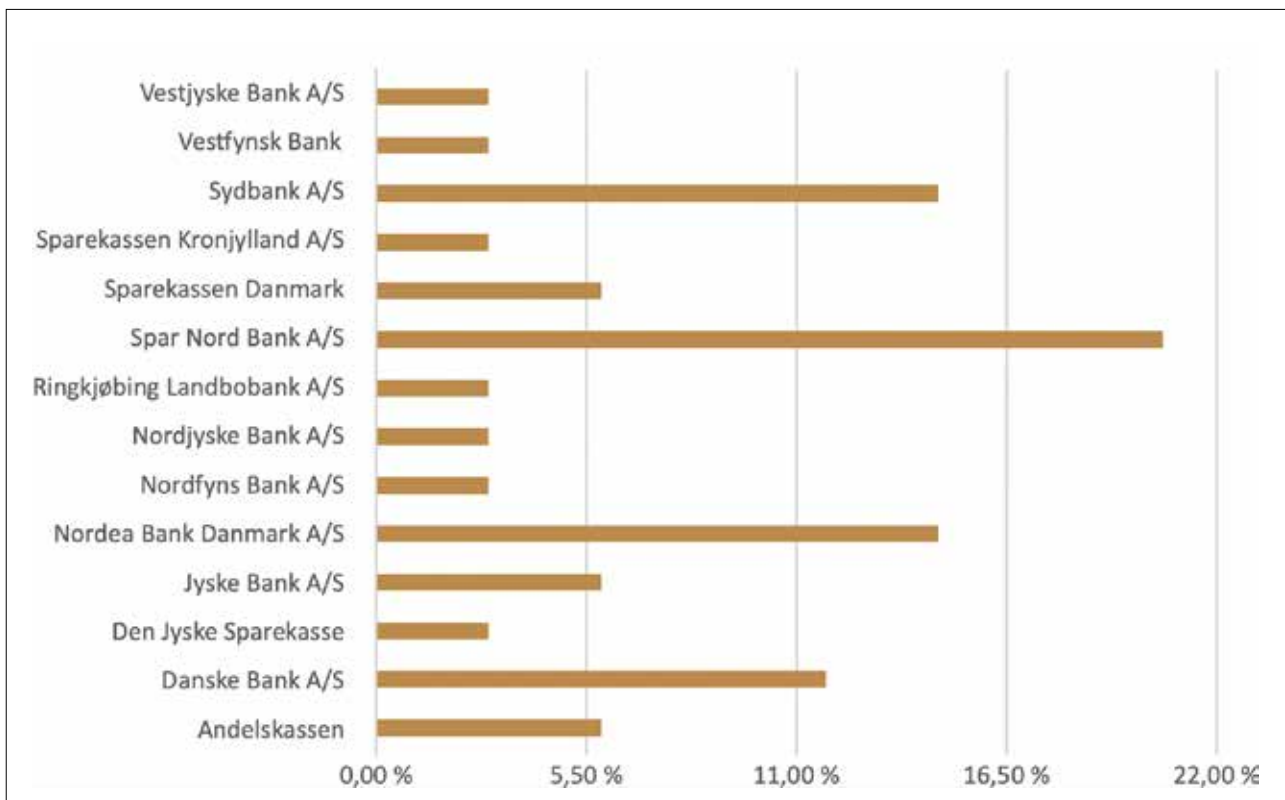

Bankforbindelser - oversigt

Af de 96 virksomheder oplyser 62 virksomheder ikke bankforbindelser

Af de 34 virksomheder som oplyser bankforbindelser, er markedsandelen vist nedenfor

Markedsandel fordelt på banker blandt de 34 virksomheder i analysen

Vores verden

Bæredygtighed, Sociale forhold og god Selskabsledelse (ESG)

Gennem flere år har store virksomheder arbejdet intenst på at blive mere bæredygtige; dels båret af lovkrav, men også båret af kommercielle interesser i at styrke konkurrenceevnen ved f.eks. at reducere miljøbelastende udledninger, omstille til mere bæredygtig produktion, forbedre vilkårene for medarbejdere, udarbejde klimarapporter, CO₂-beregninger, handlingsplaner og meget mere til gavn for både miljø, klima og det enkelte menneske.

For regnskabsklasse C og D-virksomheder stiller årsregnskabsloven allerede i dag krav om, at ledelsesberetningen indeholder en redegørelse om samfundsansvar. Har virksomheden politikker for samfundsansvar, skal der ligeledes redegøres herfor. Virksomhedernes rapporter spænder fra ganske få linjer i ledelsesberetningen til omfattende selvstændige rapporter, der både beskriver strategien og konkrete tiltag, samt indeholder detaljerede oplysninger om udledninger, forbrug m.v.

EU-kommissionen har besluttet at øge kravene til rapportering om virksomhedernes bæredygtighed. Fra 2024 skal alle store virksomheder rapportere om deres arbejde med den bæredygtige omstilling, herunder i deres værdikæde, samt give omfattende oplysninger om forbrug, udledninger m.v. Som noget nyt, omfatter rapporteringskravene også sociale forhold, oplysninger om medarbejderne, menneskerettigheder, påvirkninger på omgivende samfund samt oplysninger om selskabsledelse.

For mange virksomheder har arbejdet med bæredygtighed betydning for deres forretningsmodel, beslutning om strategisk retning, investeringer i nye produkter og produktionsanlæg. De ændrede og øgede rapporteringskrav vil øge fokus på virksomhedernes arbejde og fremdrift, og må derfor forventes at medføre et behov for øget ledelsesmæssig fokus på detaljerne i udviklingen.

Implementeringen af de nye standarder og udarbejdelsen af - især - den første bæredygtighedsrapport vil medføre en betydelig arbejdsbyrde. Det er vigtigt at implementeringen ikke kun bliver en compliance-opgave, men at kravene understøtter en fortsat udvikling mod øget bæredyg-

tighed og en (videre-) udvikling af bæredygtige produkter og virksomheder.

ESG-nøgletal

Trods det, at en EU-lovgivning ikke i dag påbyder alle virksomheder at indarbejde ESG-nøgletal i årsrapporten, ser flere mindre virksomheder det som en konkurrencefordel f.eks. i forbindelse med offentlige udbud m.v. Derfor styrker flere virksomheder deres bæredygtighedsrapport ved at gøre brug af ESG-nøgletal, der ikke er de finansielle nøgletal. ESG står for "Environmental, Social og Governance" og er den engelske forkortelse for miljø, sociale forhold og god selskabsledelse.

Blandt andet efterspørger investorer og analytikere i stigende grad ESG-nøgletal, når de skal vurdere et selskabs evne til værdiskabelse, risikohåndtering og langsigtede vækstmuligheder. ESG-nøgletal er derfor blevet en vigtig del af mange virksomheders rapportering, ved at tage udvalgte væsentlige ESG-nøgletal med i virksomhedens bæredygtighedsrapport og/eller i selve årsrapporten.

ESG-nøgletal kan blandt andet omfatte (eksempler):

- E - nøgletal som CO₂ udledninger og energiforbrug
- S - nøgletal som sygefravær, arbejdsulykker og lønforskel mellem køn
- G - nøgletal som mødeprocent på bestyrelsesmøder og bestyrelsens kønssammensætning

En kort version af ESG-nøgletal kan udgøres af følgende punkter og som enten beregnes (ved brug af Erhvervsstyrelsens Klimakompasset) eller kort beskrives, hvorefter nøgletallene kan indgå i f.eks. virksomhedens årsrapport:

Environment - miljødata

CO₂e Scope 1
CO₂e scope2
Energiforbrug, elektricitet
Energiforbrug, opvarmning
Vedvarende egen energiandel
Vandforbrug

Social - sociale data

Beskæftigelse i perioden (fuldtidsansatte)
Kønsdiversitet
Kønsdiversitet for øvrige ledelsesslag
Lønforskel mellem køn
Medarbejderomsætningshastighed
Andel af medarbejdere i skåne-/flexjob
Sygefravær

Governance - ledelsesdata

Bestyrelsens kønsdiversitet
Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder
Lønforskel mellem CEO og medarbejdere

Det siger loven:

- Fra 1. januar 2024 og med ESG-rapportering fra 2025: Virksomheder af interesse for offentligheden (hovedsageligt børsnoterede selskaber, banker og forsikringselskaber) med over 500 medarbejdere.
- Fra 1. januar 2025 og med ESG-rapportering fra 2026: Andre store virksomheder med mere end 250 medarbejdere og/eller 40 mio. euro i nettoomsætning og/eller 20 mio. euro i balancesum.
- Fra 1. januar 2026 bliver børsnoterede små og mellemstore virksomheder omfattet, men de nærmere rammer for denne del er endnu ikke på plads. Det må forventes, at også mindre virksomheder på et tidspunkt vil blive omfattet af krav om ESG-rapportering.

CO₂-afgift på landbrugsdrift

"En afgift på 1.100 kroner pr. ton CO₂ vil være dødsstødet for store dele af den danske fødevarerproduktion. Så simpelt kan det siges." blev Landbrug & Fødevarers formand, Søren Søndergaard citeret for i en skriftlig kommentar til vismændenes beregning om en højere CO₂-afgift og bragt i Skive Folkeblad 6. december 2022.

Udtalelsen kom på bagkant af Vismændenes forslag om, at

en landmand i 2030 skal betale 1.100 kroner for hvert ton CO₂, der slippes ud i atmosfæren fra gården. Og det tal er markant højere end de 750 kroner, som et politisk flertal i 2022 har pålagt industrien at betale pr. udledt ton.

Siden er der skabt en debat om en ensartet CO₂-afgift, så industrien og landbruget belastes med samme afgift - 750 kroner pr. ton udledt CO₂.

I Danmark har vi en stærk og stolt tradition for at producere fødevarer af høj kvalitet til både hjemmemarkedet og udlandet. Landbruget skaber tusindvis af danske arbejdspladser og eksporterer for milliarder af kroner, der gavner handelsbalancen og dansk økonomi. Restprodukter fra landbruget er blandt andet vigtige råstoffer til produktionen af grøn energi, og ad den vej kan landbruget medvirke til at skabe bedre balance mellem by og land.

Det er L&F's vurdering at en høj, ensartet CO₂-afgift på landbruget vil forringe konkurrenceevnen og sende arbejdspladser ud af landet. Til gengæld kan innovation, forskning og teknologi vise vejen til landbrugets klimamål og det er hele målsætningen, at landbruget kan levere CO₂-reduktioner uden, at der pålægges afgifter. Målet for reduktion af drivhusgasser er på 55-65 % i forhold til 1990-udledningen og svarer til 7,4 millioner tons CO₂e. Et stort arbejde gennem Klimapartnerskabet for Fødevarer- og Landbrugssektoren (der omfatter landbrug, akvakultur, skov, forarbejdning og forbrug) resulterede i diger af 120 sideres rapport og som anviser 24 nøgleindsatser, hvoraf de 14 direkte relaterer sig til landbruget.

Ifølge Klimapartnerskabet for Fødevarer- og Landbrugssektorens beregninger vil sektoren, i forhold til 1990 samlet set kunne reducere sin udledning med 62 % i 2030 og er dermed ét af de partnerskaber, der har potentiale for at levere ét af de største bidrag i ton til regeringens målsætninger.

De 14 klimatiltag, der indgår i landbrugskategorien, vil bidrage med ca. 9,5 mio. tons CO₂-ækvivalenter i 2030 og er dermed et ganske betydeligt bidrag til den samlede målsætning om 70 % reduktion af den samlede danske udledning i forhold til 1990.

Så trods den fortsatte diskussion i den politiske verden om en ensartet CO₂-afgift, ser landbruget ud til at have gode argumenter for, selv uden afgifter, at vise vejen til at bidrage til, at Danmark samlet set udleder mindre CO₂.

Året i maskinbranchen

Høsten 2022

For mange forløb høsten rimeligt smertefrit. Vejret artede sig, både i vækstperioden og under selve høsten, der var ikke mange udgifter til tørring af afgrøder eller reparationer af maskiner.

Fakta

Vejret i 2022 vil blive husket for, i perioder, at have været ekstremt varmt, solrigt og tørt. Vi fik således fire nye vejrrekorder på de klimatiske hovedparametre, nemlig:

- Højeste maksimumtemperatur i juli med 35,9° C
- Nedbørfattigste marts med 4,2 mm
- Solrigeste marts med 238,6 timer
- Solrigeste forår med 711,2 timer

December havde den laveste temperatur på -18,0° C. Det er 12 år siden, at vi har målt lavere temperaturer i december (2010 med -23,0).

Hvor antal døgn med skybrud i 2022 var normale, var antal lynnedslag en del lavere end normalt set i forhold til referenceperioden 2011-2020.

Høsten af korn i 2022 vendte tilbage til niveauet i 2019 og 2020. Den samlede kornproduktion blev 9,6 mio. tons mod 8,7 mio. tons i 2021 og lå desuden 4 % højere end normalhøsten på 9,2 mio. tons.

Ved normalhøst forstås gennemsnittet af 2012-2021. Kornhøsten var præget af rekordhøje hektarudbytter for vinterhvede og vårbyg.

Rapsproduktionen i 2022 blev den hidtil største med 894.000 tons - en stigning på 37 % fra 2021. Stigningen skyldes både større arealer med raps og rekordhøje hektarudbytter.

Hidtil største udbytter for vårbyg og vinterhvede

De store kornafgrøder, vårbyg og vinterhvede, fik rekordhøje hektarudbytter i 2022. Vårbyg lå på 68 hkg/ha, hvilket var 20 % over normal udbyttet på 56 hkg/ha. Vinterhvede lå med 87 hkg/ha 12 % højere over normaludbyttet på 77 hkg/ha.

VEJRET 2022													
Måned	Janaar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	December	Året
Middelttemperatur (°C)	4,1	4,0	3,7	5,5	11,5	15,0	16,4	18,0	13,2	11,7	7,5	1,5	9,5
Nedbørssum (mm)	51,5	121,0	4,2	35,3	43,1	60,1	44,3	46,5	86,5	67,3	53,8	76,7	690,8
Solskinssum (timer)	59,7	85,0	238,6	249,1	223,7	217,8	222,0	239,6	159,0	108,4	35,3	46,0	1.884,3

NORMALVÆRDIER (1991-2020)													
Måned	Janaar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	December	Året
Middelttemperatur (°C)	1,6	1,5	3,3	7,2	11,4	14,5	16,9	16,9	13,6	9,4	5,5	2,8	8,7
Nedbørssum (mm)	65,3	50,3	45,4	38,5	47,3	64,3	65,8	82,1	74,7	83,2	70,3	70,9	759,1
Solskinssum (timer)	52,0	69,1	130,6	188,2	236,6	227,3	227,8	197,9	143,5	99,1	53,8	42,9	1.668,9

AFVIGELSER FRA NORMALEN													
Måned	Janaar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	December	Året
Middelttemperatur (°C)	2,5	2,5	0,4	-0,6	0,1	0,5	-0,5	1,1	-0,4	2,3	2,0	-1,3	0,8
Nedbørssum (mm)	-13,8	70,7	-42,2	-3,2	-3,9	-4,2	-21,5	-35,6	11,8	-15,9	-16,5	5,8	-68,3
Solskinssum (timer)	7,7	15,9	108,1	60,9	-12,9	-9,5	-5,9	41,7	15,5	9,3	-18,5	3,2	215,4

Når den samlede kornproduktion alligevel kun havnede lidt over normalen, skyldes det årets markplaner. Det samlede kornareal faldt 4 % fra 1.360.000 ha i 2021 til 1.307.000 ha i 2022. De højt ydende vinterafgrøder udgjorde desuden kun 50 % af det samlede kornareal mod normalt over 60 %.

Flere marker med raps

På hovedparten af det reducerede kornareal blev der i stedet dyrket raps, hvor arealet steg 22 % fra 162.000 ha i 2021 til 198.000 ha i 2022. Hektarudbyttet steg samtidigt fra 40 til 45 hkg/ha. Dermed steg produktionen af raps fra 651.000 tons i 2021 til 894.000 tons i 2022, hvilket er historisk rekord. Stigningen i arealet med raps kan have været påvirket af høj salgspris på raps ved såtidspunktet i 3.-4. kvartal 2021. Salgsprisen er i fortsat stigning i 2022 og lå 25 % højere i 3. kvartal i forhold til samme kvartal året før.

Bælgsæd i fortsat vækst

Arealet med bælgsæd (hestebønner og markærter) steg

en femtedel fra 32.000 ha i 2021 til 39.000 ha i 2022. Produktionen steg hele 48 % fra 116.000 tons i 2021 til 172.000 tons i 2022, da hektarudbyttet steg fra 36 hkg/ha til 44 hkg/ha. Bælgsæd udgjorde kun 3 % af det samlede areal med korn, raps og bælgsæd i 2022, men er steget fra at udgøre under 1 % for blot 10 år siden. Bælgsæd bruges bl.a. i det økologiske planteavlssædskifte til at samle kvælstof i jorden til efterfølgende afgrøder.

Det danske korn anvendes til foder og eksport

Normalt anvendes mere end 70 % af den danske kornhøst til foder og yderligere 15-20 % går til eksport. Resten fordeler sig på udsæd, mel og gryn samt industriforbrug herunder øl. Danmark er typisk nettoeksportør af korn. Salgsværdien af det danske korn udgjorde 12,9 mia. kroner i høståret 2021, hvilket svarer til 16 % af jordbrugets samlede salgsproduktion.

20.000 bedrifter dyrkede korn i 2022, hvor 11.000 havde vinterhvede og 16.000 havde vårbyg.

Høsten af korn, raps og bælgsæd

	Areal			Hektarudbytte			Gns. 2012- 2021	Produktion		
	2020	2021	2022*	2020	2021	2022*		2020	2021	2022*
	1.000 hektar			hkg/ha				1.000 tons		
Korn (Kerne) i alt	1 367	1 360	1 307	70	64	74	65	9 579	8 742	9 647
Vinterhvede	484	511	480	83	78	87	77	4 018	3 972	4 160
Vårhvede	18	27	18	55	46	51	49	100	122	91
Rug	115	108	109	61	63	66	61	708	680	719
Triticale ¹	6	7	5	65	72	65	60	42	50	35
Vinterbyg	88	76	64	71	66	72	65	622	505	460
Vårbyg	565	545	551	63	55	68	56	3 583	2 998	3 728
Havre og blandsæd ²	83	79	72	56	47	55	49	467	368	400
Majs til modenhed ¹	6	6	8	63	72	64	67	39	46	54
Raps i alt	146	162	198	38	40	45	39	560	651	894
Bælgsæd³ i alt	27	32	39	42	36	44	38	112	116	172

Anm.: 1 hkg er 100 kg. Mængder vedrører kornudbytte. Vinterafgrøder: Vinterhvede, rug, triticale, vinterbyg og raps (stort set al produktion af raps udgøres af vinterraps). Havre er en vårafgrøde.

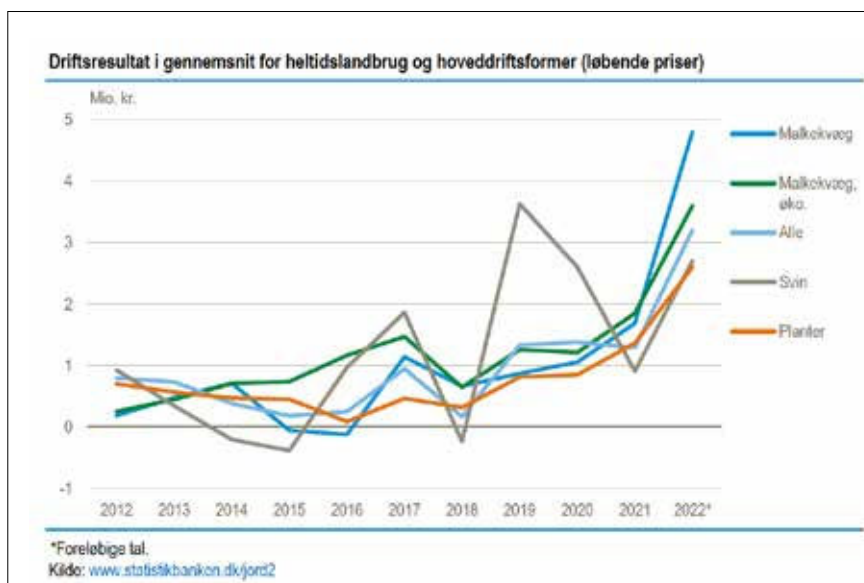
* Foreløbige tal.

¹ Majs til modenhed og triticale har større stikprøveusikkerhed mht. hektarudbytte og produktion. Dette gælder især den foreløbige opgørelse i denne Nyt-artikel. ² Inklusive "andet korn". ³ Markærter og hestebønner.

Kilde: www.statistikbanken.dk/hst177

Landbrugets regnskaber viste stor fremgang i 2022

Driftsresultatet for heltidslandbrug var i 2022 i gennemsnit 3,2 mio. kroner pr. bedrift - uden sammenligning det højeste nogensinde. Niveauet i 2019-2021 var i størrelsesordenen 1,3-1,4 mio. kroner, hvilket også tillod positive resultater efter beregnet ejer aflønning. Der var betydelig fremgang i resultatet for de tre største driftsformer - planter, kvæg og svin. Afkastet i 2022 var højest for bedrifter med konventionelle malkekøer med et

Regnskabsresultater for landbrugets hoveddriftsformer (heltidsbedrifter)

	Planteavl			Svin			Malkekvæg			Malkekvæg, økologisk		
	2020	2021	2022*	2020	2021	2022*	2020	2021	2022*	2020	2021	2022*
	antal											
Bedrifter	2 223	2 131	2 134	2 066	2 006	1 795	2 092	1 987	1 844	370	364	347
	pr. bedrift											
Arealanvendelse, ha	321	341	345	186	212	228	172	186	191	256	253	287
Dyreenheder, antal	10	9	7	417	443	464	398	418	436	342	359	368
	1.000 kr. pr. bedrift											
Bruttoudbytte	5 003	5 688	7 406	14 701	14 350	19 111	9 408	10 808	15 440	9 632	10 701	13 931
Driftsomkostninger	3 735	3 929	4 475	11 501	12 935	16 219	7 925	8 755	10 627	7 975	8 440	10 205
Resultat af primær drift	1 269	1 759	2 931	3 200	1 415	2 892	1 483	2 053	4 813	1 658	2 261	3 726
Finansieringsomkostninger	1 116	1 128	969	987	941	586	874	840	462	1 063	1 027	832
Generelle driftstilskud	698	733	768	389	437	496	444	475	489	616	613	670
Driftsresultat	850	1 363	2 730	2 602	911	2 802	1 053	1 688	4 840	1 212	1 847	3 563
- bedste fjerdedel	2 315	3 262	5 928	6 111	3 633	7 611	2 649	3 894	10 365	2 779	3 990	7 035
- dårligste fjerdedel	-179	-10	510	333	-1 633	-628	-51	261	1 382	245	507	905
Driftsresultat efter ejer aflønning	422	927	2 294	2 118	417	2 292	497	1 127	4 288	667	1 312	2 996
	pct. pr. bedrift											
Afkastningsgrad	2,5	3,2	5,0	5,8	2,3	4,5	3,5	4,6	10,7	3,4	4,6	6,7
Soliditetsgrad efter hensættelser	31,0	31,9	33,6	24,6	24,9	28,5	16,3	19,9	25,3	20,8	20,3	24,8

Anm.: Konventionelle landbrugsbedrifter, hvor intet andet er nævnt.

*Foreløbige tal.

Kilde: www.statistikbanken.dk/jord2 og jord7

driftsresultat på 4,8 mio. kroner svarende til en afkastningsgrad på 10,7 %. For bedrifter med økologiske malkekøer blev driftsresultatet på 3,6 mio. kroner svarende til en afkastningsgrad på 6,7 %. Ingen bedrifter i stikprøven med malkekvæg havde negativt driftsresultat i 2022.

Ekstrem prisudvikling

Krigen i Ukraine satte gang i en ekstrem prisudvikling både for landbrugets produkter og for vigtige indsatsfaktorer som gødning og energi. Prisen på både hvede og mælk var 40 % højere i 2022 end i 2021. Samtidig steg indsatsfaktorer som energi 75 %, gødning 103 % og foder med 31 %.

Samlet set betød prisstigninger på produkterne i 2022 mere end prisstigningerne på omkostningssiden. Prisstigningerne gav også positive værdiændringer på besætningen, hvilket i gennemsnit påvirkede driftsresultatet med 260.000 kroner for bedrifter med malkekvæg og 1,1 mio. kroner for bedrifter med svin.

Lavere finansieringsomkostninger

Selvom renteniveauet for både realkredit og banklån steg gennem 2022, så var finansieringsomkostningerne for heltidslandbrug med 671.000 kroner i gennemsnit 268.000 kroner lavere end i 2021. Det skyldes, at man-

ge landbrug har benyttet muligheden for at indfri og konvertere obligationslån med fast lav rente, hvorved der er realiseret kursgevinster, der indregnes i de samlede finansieringsomkostninger for 2022. En reduceret restgæld i kombination med positivt driftsresultat gav også en forøgelse af soliditetsgraden med 3,1 procentpoint til 29,2 % i gennemsnit for heltidsbedrifterne.

Landboforeningen Vestjysk: Hvordan kan kød fra udtjente malkekvæg være en klimasynder?

Det er kødsovsen, lasagnen og burgeren, der bliver fremhævet i mediernes dækning af den nye rapport "Danmarks globale forbrugsudledninger" fra Concito, hvori det fremgår, at oksekød alene står for 55 % af drivhusgasudledningen fra danskernes fødevarer.

Det har fået politikere til at åbne debatten om at lægge klimaafgifter på de danske børnefamiliers oksekødsbase-rede favoritter, som nu er udnævnt til den største klimasynder.

Men i landboforeningen Vestjysk i Ringkøbing stiller formand Jacob Spangsberg spørgsmålstegn ved, hvorfor der ikke bliver skelnet imellem de forskellige typer oksekød i mediedækningen.

Kategori	Fødevarer	Co2e pr. kg Landbrug	ILUC	Forarbejdning	Emballage	Transport	Detail	
Kød/fjerkræ	Oksekød, lavt fedtindhold	35,86	31,94	6,05	-2,40	0,14	0,13	0,00
Kød/fjerkræ	Oksekød, inderlår uden kappe, rå	45,69	39,65	7,68	-2,41	0,14	0,63	0,00
Kød/fjerkræ	Oksekød, mørbrad, afpudset, rå	151,95	133,45	25,85	-8,11	0,14	0,63	0,00
Kød/fjerkræ	Oksekød, hakket, 10-15% fedt, rå	32,51	28,58	5,46	-1,78	0,14	0,12	0,00
Kød/fjerkræ	Oksekød, culotte, rå	45,69	39,65	7,68	-2,41	0,14	0,63	0,00
Kød/fjerkræ	Oksekød, hakket, 15-20% fedt, rå	30,84	26,90	5,16	-1,47	0,14	0,12	0,00
Kød/fjerkræ	Oksekød, tyndsteg med mørbrad, rå	80,89	70,72	13,70	-4,30	0,14	0,63	0,00
Kød/fjerkræ	Oksekød, hakket, 5-10% fedt, rå	34,19	30,26	5,75	-2,09	0,14	0,12	0,00
Kød/fjerkræ	Spegepølse, oksekød	34,11	28,01	5,56	0,38	0,02	0,14	0,01
Krydderier/konserveringsmidler mv.	Bouillon, hønsekød, spiseklar	0,38	0,01	0,01	0,16	0,13	0,06	0,01
Krydderier/konserveringsmidler mv.	Bouillon, oksekød, spiseklar	0,52	0,12	0,04	0,16	0,13	0,06	0,01
Tilberedte/konserverede fødevarer	Lasagne, oksekød, færdigretter	8,85	6,68	1,31	0,01	0,64	0,21	0,00
Tilberedte/konserverede fødevarer	Forårssruller, oksekød, færdigretter	4,14	2,16	0,45	0,73	0,64	0,12	0,03

Table A. Environmental impact of different types of beef products, per kg meat.

Trade mark/sub-classes/production system	GWP, Kg CO ₂ -eq. ²⁾	Primary energy, MJ	Acidification, g SO ₂ -eq.	Eutrophication, kg NO ₃ -eq.	Biodiversity damage, PDF-index	System Id ³⁾
Veal (8-12 months at slaughter)						
Danish calf ¹⁾	10.4	36.0	148	0.8	7.2	1
Calf, Limousine (free range)	32.0	37.0	430	2.3	-5.2	10
Young cattle (12-24 months at slaughter)						
Young bull, dairy based ¹⁾	10.5	38.5	142	0.8	8.1	2
Young bull, Limousine	31.0	37.2	420	2.3	-4.4	11
Heifer, Limousine	30.8	30.1	398	2.1	-10.3	12
Young bull, Highland	41.9	27.4	498	3.3	-50.6	7
Heifer, Highland	45.8	28.6	540	3.1	-77.0	8
Beef (> 24 months at slaughter)						
Steers, dairy based ¹⁾	19.4	28.6	243	1.5	1.7	3
Steers, organic, dairy based ¹⁾	18.8	26.3	235	1.3	-1.2	4
Dairy cow ¹⁾	11.1	30.2	118	0.7	4.6	5
Dairy cow, organic ¹⁾	11.5	29.0	99	0.6	1.4	6
Beef cow, Limousine	11.3	9.9	143	0.8	-4.3	13
Beef cow, Highland	12.9	7.5	155	0.8	-19.9	9

1) Dairy based systems are based on Danish Holstein

2) GWP exclusive contribution from soil carbon changes (soil C) and indirect land use change (iLUC)

3) These numbers for identifying each production system are also used in the report by Pontoppidan and Madsen, 2014.

- Der er ingen tvivl om, at oksekød har en høj udledning af drivhusgasser, men det er forkert at fremhæve retter med hakket oksekød som de mest klimabelastende. Størstedelen af hakket oksekød i Danmark er produceret af udtjente malkekvæg, og er derved et biprodukt af en allerede eksisterende produktion, fastslår Jacob Spangsberg og tilføjer:

- Hvis vi ikke skal spise malkekoen, efter den i fire-fem år har produceret mælk og bidraget til en vigtig industri i Danmark og til eksport, hvad skal vi så gøre med den? Alternativet er jo at sende oksekødet til biogas, og det er i min optik ikke optimal ressourceudnyttelse. Koen er jo en forædler, der kan spise græs og deraf skabe højværdiprodukter i form af mælk og fløde, og senere genanvendes bæredygtigt som kød og læder, det skal vi naturligvis udnytte.

Importeret oksemørbrad

Hvis man slår op i Concitos egen "Den store klimadatabase", er der heller ingen tvivl om, at oksekød ikke bare er oksekød. Her fremgår det f.eks., at hakket oksekød med 10 - 15 % fedt udleder 32,51 CO₂e pr. kg, imens et kilo oksemørbrad udleder 151,95 CO₂e. Altså, er der en forskel på mere end 119,54 CO₂e pr. kilo af de to kødtypeper.

Environmental impact of beef by life cycle assessment (LCA) - 13 Danish beef productions systems

Sådan lyder titlen på en rapport udgivet af Aarhus Universitet i 2015.

Det er fastslået, at omkring 85 % af klimabelastningen fra en malkeko ligger på mælkeproduktionen, og kun 15 % på kødet.

Lige som Concito kommer rapporten frem til at oksekød lavet på baggrund af malkekvæg ikke er helt SÅ stor en synder, som man ofte hører om i medierne - ovenikøbet udleder den økologiske ko mere CO₂ i forhold til den konventionelle - ikke meget, men de "rigtige" signaler, meninger mm. kan altså vise sig at være forkerte, hvis kikkerten er mod CO₂ belastningen. Se skemaet herover.

- Størstedelen af de kvæg, der er i Danmark, er malkekvæg, ikke kødkvæg. De røde bøffer og oksemørbraden bliver typisk importeret fra blandt andet Sydamerika, hvor der er en ineffektiv produktion med høj udledning af drivhusgasser, så hvis man som forbruger gerne vil reducere sin klimabelastning ved at spise mindre oksekød, er der altså meget mere at hente ved at droppe de importerede røde

bøffer end ved at droppe den danske kødsovs, siger Jacob Spangsberg.

Lavere efterspørgsel

Kigger man nærmere i rapporten "Danmarks globale forbrugsudledninger" fremhæver tænketanken Concito også sammenhængen mellem den danske mælkeproduktion og hakket oksekød.

I rapporten bliver det slået fast, at en lavere eller højere efterspørgsel på hakket oksekød ikke vil have nogen umiddelbar indvirkning på mængden af køer i Danmark, da mælkeproducenterne ikke justerer deres bestand efter efterspørgslen på kød, men efter efterspørgslen på mælkeprodukter.

En lavere efterspørgsel på mælkeprodukter vil derfor på sigt reducere antallet af køer i Danmark, da mælkeproducenterne i så fald vil få behov for en mindre produktion. Hvis efterspørgslen på kød ikke falder tilsvarende, vil det blot øge behovet for importeret oksekød fra mere ineffektive produktioner, og derved i sidste ende hæve klimabelastningen.

- Hele regnestykket omkring klimabelastningen på hakket oksekød er meget mere kompliceret, end det umiddelbart bliver fremstillet i medierne. Der er simpelthen brug for flere nuancer i oksekødsdebatten, fastslår Jacob Spangsberg.

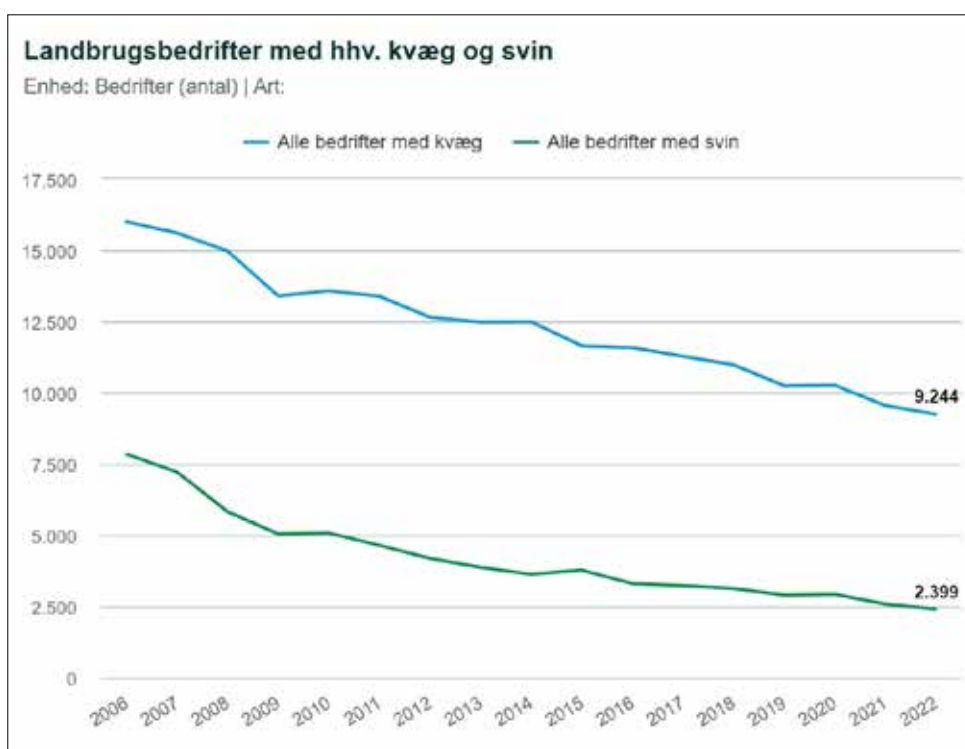
- Kilde: Effektivt Landbrug

Reelt bør vi droppe diskussionen om afgifter på dansk kød. Skal der afgift på kød, bør det snarere være det importerede kød af dedikeret kødkvæg. Problemet er, at det reelt er et meget lille produkt og dermed et meget lille problem for danske forbrugere.

Politikerne bør snarere droppe kød-hetzen og i stedet f.eks. se på flyrejser, for de er ikke afgiftsbelagt, og om noget ren luksus, der reelt kunne spares væk uden, at det påvirker vores sundhed.

Politikerne kunne starte med selv at droppe flyveturene og tage toget i stedet og dermed vise vejen for landets borgere.

- Kilde: Growz, den grønne tænketank

Landbrugets omkostninger på himmelflugt

De generelle prisstigninger i 2022 kostede også landbruget dyrt. Fra 2021 til 2022 gik prisindekset for det samlede forbrug fra indeks 111 til 133, mens mængdeindekset faldt fra 92 til 91.

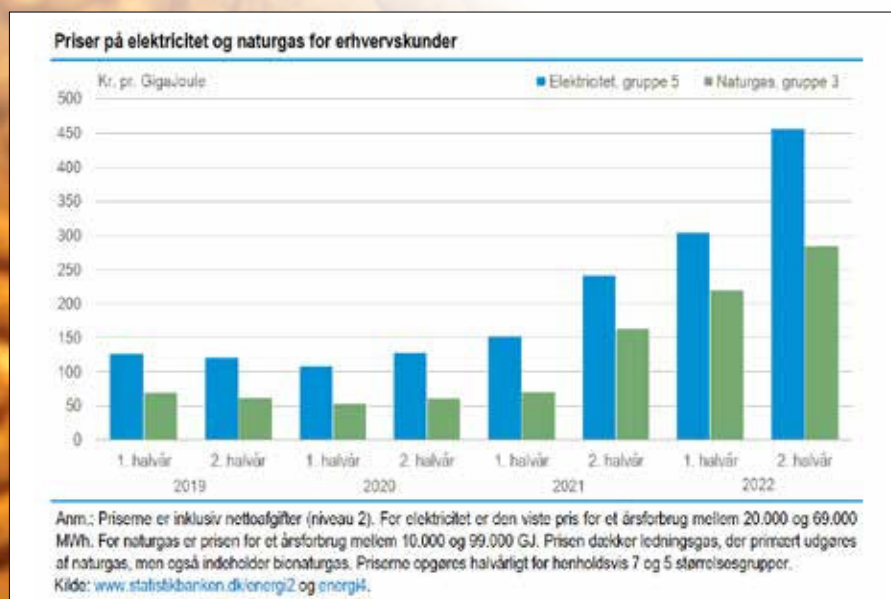
Forbruget i produktionen overgik sig selv i 2022 og endte på det højeste beløb nogensinde, nemlig 78,1 mia. kroner. Det er en stigning på 21 % fra året før. Vi skal femten år tilbage for at komme i nærheden af en lignende stigning, da det samlede forbrug steg med 13 % fra 2006 til 2007.

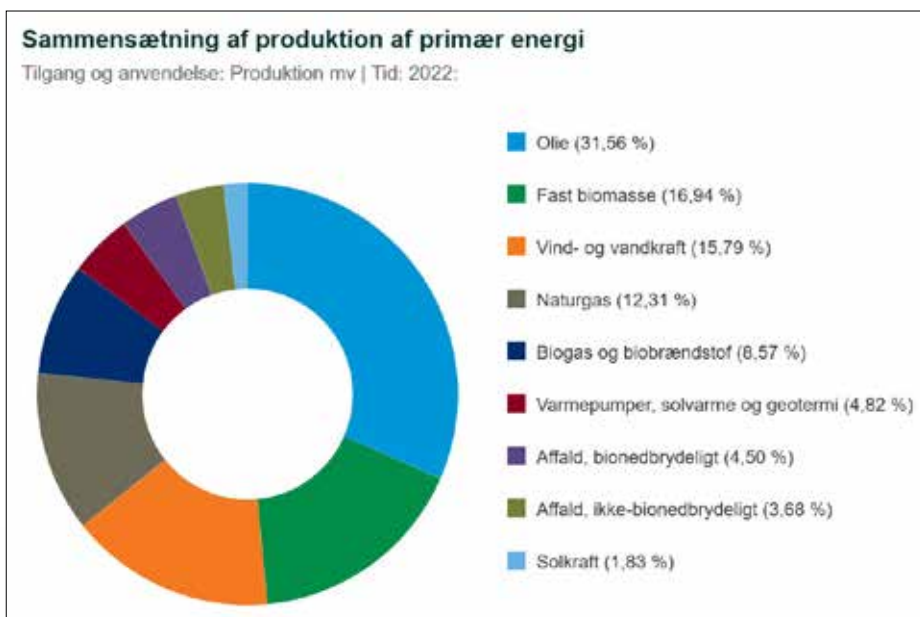
Landbrugets omkostninger til foderstoffer er den absolut største post i det samlede forbrug, hvor andelen lå på 50 % i 2022. I 2022 udgjorde foderomkostningerne 39,4 mia. kroner, hvilket svarede til en stigning på 29 % fra 2021 til 2022.

Omkostningerne til energi og gødningsstoffer tog de allerstørste hop i 2022 og steg med hhv. 60 % og 82 %. Energi består af elektricitet, gas og brændsel til opvarmning samt motorbrændstof. Omkostningerne til elektricitet steg mest med 71 %. Dog fyldte energi og gødningsstoffers andel tilsammen blot 13 % af det samlede forbrug i produktionen.

Landbrugets bruttofaktoringkomst				
	2020	2021*	2022*	Ændring 2021-2022
	mia. kr.			pct.
Bruttofaktoringkomst (A-E+F-G)	31,9	27,5	30,7	12
A Bruttoproduktion (B+C+D)	86,1	86,4	103,1	19
B Salgsprodukter	81,6	80,1	97,7	22
Vegetabiliske produkter i alt	29,6	32,2	41,1	28
Korn	11,3	12,8	19,5	53
Animalske produkter i alt	52,0	47,9	56,7	18
Kvæg	2,9	3,3	4,3	30
Svin	27,5	24,2	24,5	1
Mælk	16,1	17,3	23,8	38
Pelskind	2,3	0,0	0,0	0
C Værdi af landbrugsmæssige tjenester og sekundære aktiviteter	4,5	4,5	4,6	2
D Lager- og besætningsforskydninger	0,0	1,8	0,8	-53
E Forbrug i produktionen i alt	60,2	64,7	78,1	21
Energi	2,6	3,2	5,1	60
Gødningsstoffer	2,4	2,8	5,2	82
Bekæmpelsesmidler	2,0	2,0	2,0	0
Foderstoffer	27,1	30,5	39,4	29
F Direkte tilskud	7,0	6,9	6,7	-3
G Skatter og afgifter	1,1	1,1	1,1	0

Anm.: *Foreløbige tal.
Kilde: www.statistikbanken.dk/lb61

Fald i økologisk detailsalg

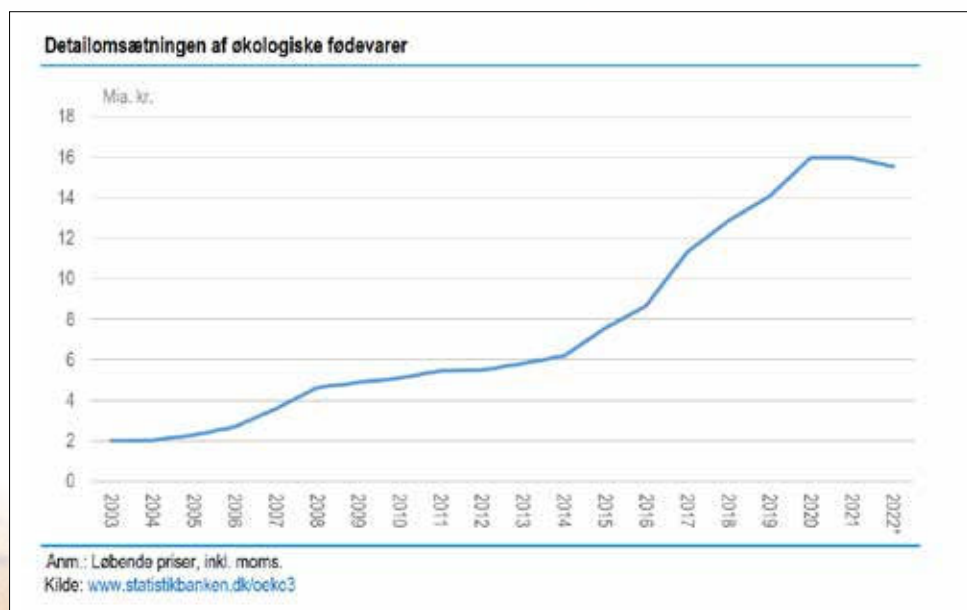
Detailsalget af økologiske fødevarer i 2022 faldt 3 % og endte på 15,5 mia. kroner. Faldet sker på baggrund af en kraftig vækst frem til 2020. Målt i mængder er faldet 9 % større, da kiloprisen steg på de fleste varer. Detailsalget af alle økologiske fødevarer estimeres til 12 % af det samlede salg af fødevarer i 2022 mod 13 % i 2021.

Industrien købte el og naturgas for 20 mia. kroner i 2022

Priserne på elektricitet og naturgas steg kraftigt i 2022, i forlængelse af store stigninger i 2021. Ved antagelse af et uændret forbrug af elektricitet og et 20 % mindre forbrug af naturgas, sammenlignet med 2020, er det estimeret, at industriens udgifter til de to energiformer vil lande tæt på 20 mia. kroner i 2022 mod ca. 5,7 mia. i 2020. De senest opgjorte priser viser, at for en mellemstor industrivirksomhed var elektricitet (inkl. distribution og nettoafgifter) tæt på fire gange så dyrt i andet halvår 2022 som for året 2020. Naturgas er steget endnu mere, og prisen var næsten fem gange så høj i andet halvår 2022 som i 2020, især påvirket af Ruslands invasion af Ukraine.

Stort fald i salget af økologisk kød

Blandt de økologiske produkter faldt svine- og kyllingekød mere end gennemsnittet. Salget af svinekød fra 2021 til 2022 faldt i kroner 22 % (26 % i mængde). Kyllingekød faldt 17 % (27 % i mængde). Salget af oksekød faldt 4 %, dvs. tæt på faldet i alle økologiske varer, men mængden faldt dog 20 %. Stigende kilopriser kan have påvirket salget i negativ retning, hvis konventionelle varer vælges i stedet, eller hvis billigere økologiske varegrupper erstatter dyrere. Det kan være tilfældet for kød, som har højere

kilopriser end de fleste øvrige varegrupper. Generelt faldt omsætningen af økologiske varer fra 2021 til 2022, men steg dog i enkelte varegrupper. Det gjaldt f.eks. hvedebrød, som steg 29 % (13 % i mængde), og pasta som steg 18 % (3 % i mængde). I gennemsnit steg kilopriserne på de økologiske varer 6 % fra 2021 til 2022. Generelt steg forbrugerpriserne i Danmark mere end normalt i 2022, ikke mindst på fødevarer og energi. Den medvirkende årsag er stigende kornpriser, afledt af Ruslands invasion af Ukraine.

Okse og kalv er det mest populære økologiske kød

Salget af økologisk kød udgjorde 1,1 mia. kroner i 2022, svarende til 7 % af det samlede salg. Heraf udgjorde okse- og kalvekød 335 mio. kroner fulgt af svinekød med 163 mio. kroner og kyllingekød med 135 mio. kroner. Kødpålæg udgjorde samlet 253 mio. kroner. Blandt salget af mælk, ost og æg på 3,9 mia. kroner udgjorde mælk i alt 1,4 mia. kroner, hvoraf hovedparten var mini- og skummetmælk. Salget af økologiske æg var på 781 mio. kroner, ost 647 mio. kroner og syrnede produkter, f.eks. yoghurt, 611 mio. kroner.

Frugt og grønt er den største økologiske varegruppe

Den største økologiske varegruppe var frugt og grønt med en omsætning på 5,7 mia. kroner i 2022, svarende til 37

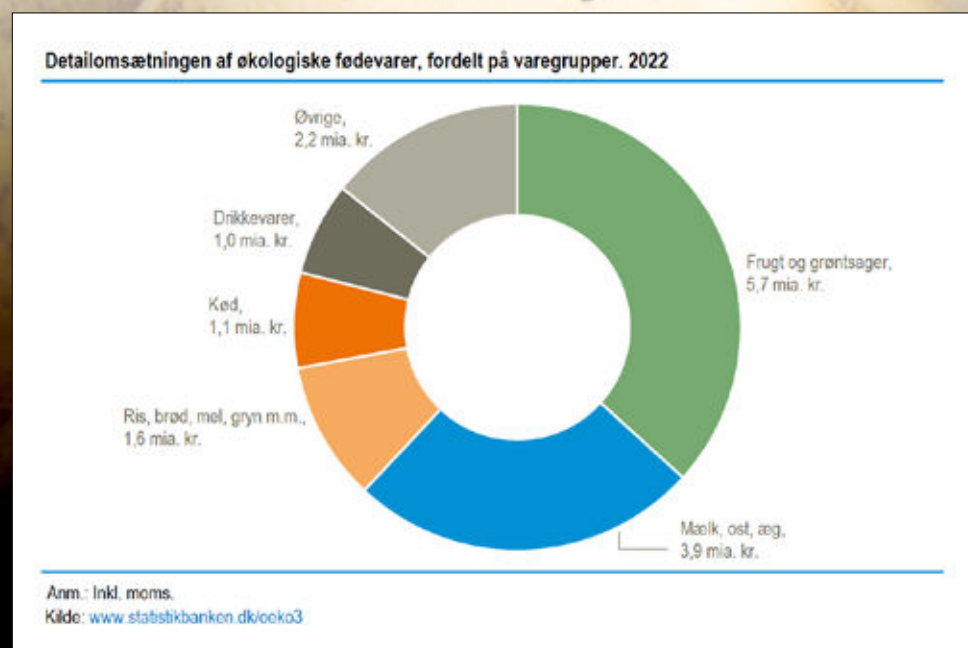
% af omsætningen for alle varer. Den næststørste gruppe var mælk, ost og æg med et salg på 3,9 mia. kroner. Frem til 2016 var omsætningen af mælk, ost og æg større end frugt og grønt. Grøntsager udgjorde med 3,7 mia. kroner to tredjedele af frugt- og grøntomsætningen og frugt de resterende 2,0 mia. kroner. Bananer tegner sig alene for 619 mio. kroner og er den mest solgte vare inden for frugt og grønt med 4 % af det samlede detailsalg af økologiske varer. I Danmark er det økologiske areal med gartneriafgrøder (primært frugt og grøntsager) vokset fra 13 % i 2012 til 32 % af det samlede areal af gartneriafgrøder i 2022. Samtidig er importen af økologisk frugt og grønt steget fra 0,5 mia. kroner til 2,3 mia. kroner. I tilgift til detailhandlen, er foodservice (storkøkkener mv.) en stor aftager af økologiske fødevarer.

Færre bedrifter med dyrket areal

Antallet af bedrifter med et dyrket areal med landbrug eller gartneri er faldet med godt 4 % i 2023 sammenlignet med 2022. Det er et større fald end ellers de seneste år. Vi skal tilbage til 2015 for at se et tilsvarende stort fald i antallet af bedrifter.

Landbrug og gartneri

Det dyrkede areal i Danmark er på omkring 2,6 mio. ha. og består af afgrøder som f.eks. korn, ærter, raps, frø til udsæd, roer, kartofler samt afgrøder med grovfoder til dy-

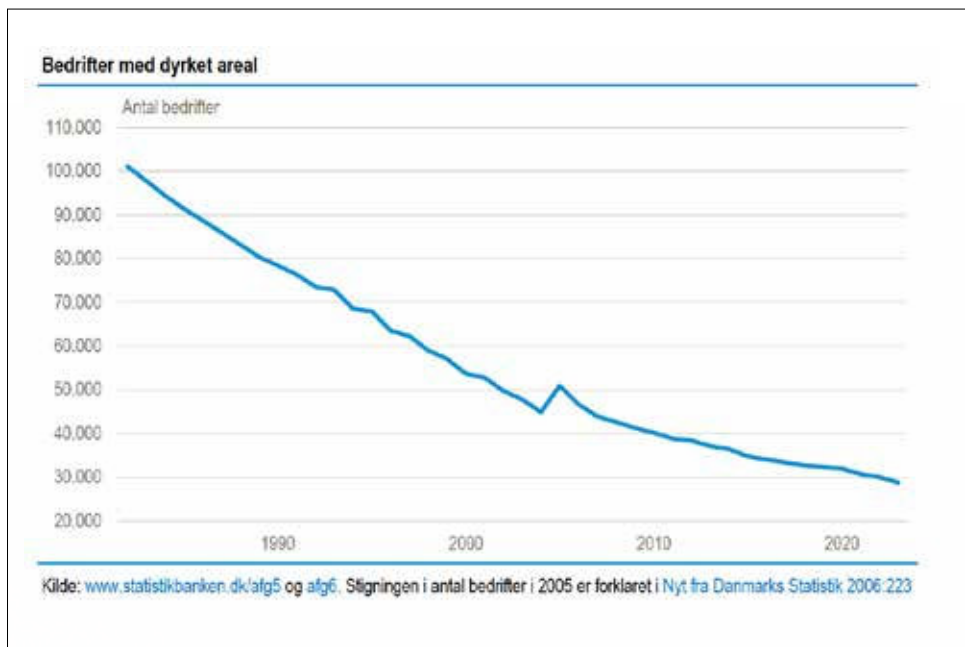

rene. Grovfoder er arealer til afgræsning af kvæg, får, geder og heste og afgrøder til ensilering, f.eks. majs. Dertil kommer omkring 20.000 ha med gartneri, dvs. frugt, bær, grøntsager og pryplanter.

Landbrug på Samsø

Lidt over 60 % af Danmarks areal er landbrug og gartneri. Der drives landbrug næsten alle steder i Danmark, også på vores øer. Et eksempel er Samsø i Kattegat. Lidt under 100 landmænd på Samsø dyrker tilsammen 8.000

ha med landbrug og gartneri. Øen er især kendt for sine tidlige kartofler, som sælges overalt i Danmark. Kartofler udgør 6 % af Samsø's areal med landbrug og gartneri, og selvom det måske ikke lyder af meget, skal andelen holdes op mod den tilsvarende andel for dansk landbrug som helhed, hvor kartofler udgør blot 2 % af arealet. 29 % af Samsø's landmænd dyrker kartofler mod 5 % for hele Danmark.

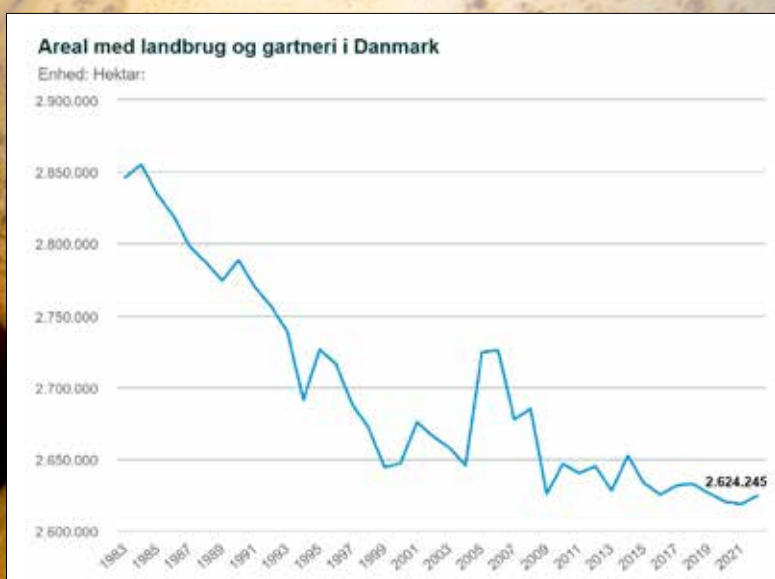

Anvendelse af kartofler

Kartofler inddeles i tre kategorier:

1. Læggekartofler, som skal bruges som udsæd til nye kartofler
2. Industrikartofler som f.eks. bruges til fremstilling af chips, stivelse og kartoffelmel
3. Spisekartofler som anvendes direkte i husholdninger og restauranter

På Samsø udgør spisekartofler 88 % af hele arealet med kartofler mod blot 10 % for hele landet.

Færre bedrifter og færre dyrkede hektarer

Hvis man som maskinhandler sidder med en fornemmelse af, at der er større konkurrence end tidligere, er det vist ikke helt forkert - idet færre bedrifter samt færre dyrkede hektarer også må afspejles i mindre behov for maskineri. 2022 var et godt år for maskinhandlerne, godt hjulpet på vej af 116 % afskrivningsordning. Ordningen betød, når man beregnede skatten, kunne man afskrive en større del af værdien på en ny traktor end traktorens faktiske pris. I Danmark blev der indført en midlertidig ordning, der tillod virksomheder at afskrive op til 116 % af prisen på nye maskiner, der blev købt i perioden fra 23. november 2020 og frem til 31. december 2022.

Dette gav en skattefordel på cirka 5 %, så maskinen for kunden reelt kostede 95 % af dens faktiske pris, afhængig af topskatten.

I julemåneden indregistrerede maskinhandlerne over 370 nye traktorer. Fornemmelsen er, at mange traktorhandler blev fremrykket for at sikre sig retten til 116 % afskriv-

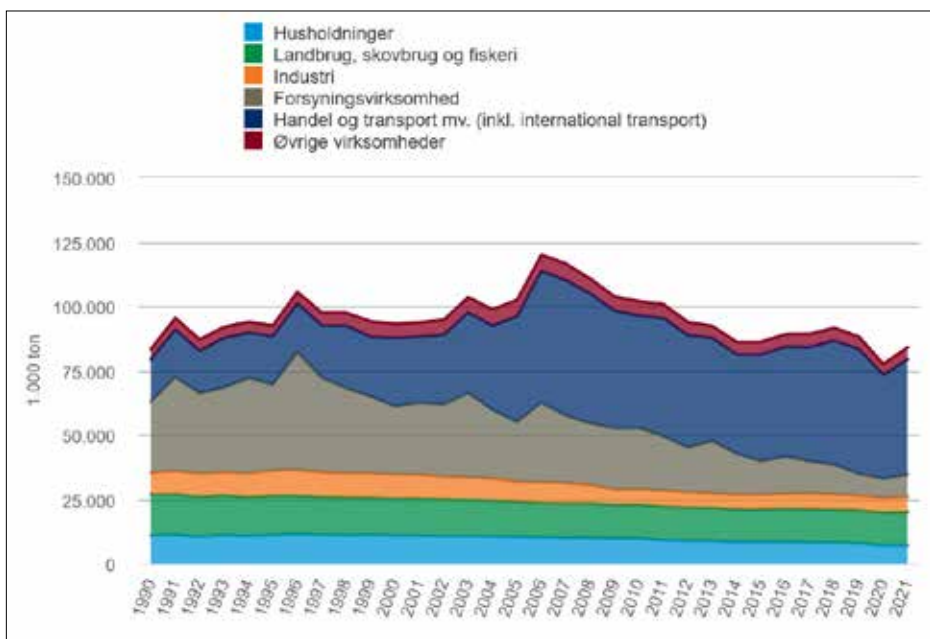
ning. Derfor forventes et mindre købsbehov et stykke ind i 2023.

Luftfart fortsat markant under niveau før Covid-19

Trods en stigning på 137 % i forhold til 2021 var antallet af afrejsende passagerer i danske lufthavne i 2022 23 % færre end i 2019. I 2022 var der i alt 14,0 mio. afrejsende passagerer, hvilket svarer til et fald på 4,2 mio. i forhold til 2019. Dermed er der stadig et stykke op til niveauet før Covid-19. Pandemien sendte de internationale passager-tal, som udgør langt hovedparten, i frit fald fra 16,4 mio. i 2019 til 3,8 mio. i 2020. Det er efterfølgende steget med 1,0 mio. passagerer i 2021 og yderligere 7,6 mio. i 2022 til i alt 12,5 mio. passagerer. Dette betyder, at der i 2022 var 24 % færre internationale passagerer end i 2019.

Københavns lufthavn mangler 4 mio. passagerer for at nå niveauet fra 2019

Selvom passagertallet steg med 6,4 mio. sammenlignet med 2021, var der i Københavns lufthavn et fald på 4 mio.

CO2 udledning pr. faggruppe

passagerer i forhold til 2019. Lufthavnen mangler således 27 % passagerer for at nå niveauet før Covid-19. Billund er som den eneste lufthavn på niveau med 2019, mens Aalborg havde 7 % og Aarhus 16 % færre passagerer. Øvrige lufthavne havde 25 % færre passagerer end i 2019. Sammenligner man med 2021 var der pæne stigninger for alle lufthavne. Størst stigning var der for Aarhus lufthavn med en stigning på 210 %, mens Billund lufthavn havde 171 % og Københavns lufthavn 139 % flere afrejsende passagerer. Aalborg lufthavn og øvrige lufthavne havde hhv. 74 % og 30 % flere passagerer i 2022 end i 2021.

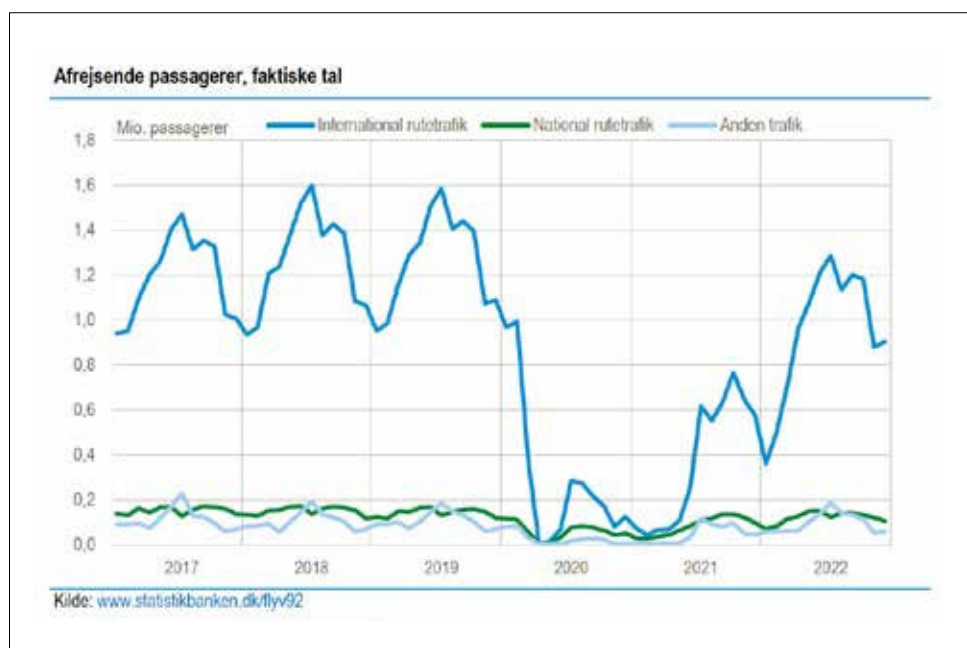
Luffarten ramt af, at danskerne fortsat i stort omfang ferierer i hjemlandet

Luffarten blev særligt hårdt ramt af Covid-19 og var i 2022 stadig markant under niveauet for tidligere år. I 2022 holdt danskerne i større grad end tidligere ferie i Danmark, hvilket fremgår af overnatningsstatistikkerne. I 2022 var der i alt 39,6 mio. overnatninger på hoteller, feriecentre, vandrehjem, campingpladser og i lystbådehavne. Danske gæster stod for 25,6 mio. af de samlede overnatninger i 2022, svarende til 65 %. Det er 2,2 mio. flere dan-

ske overnatninger end i 2021 og 3,7 mio. flere end i 2019. Hotellerne havde i alt 18,5 mio. overnatninger, heraf var 11,6 mio. danske, hvilket er det højeste antal danske hotelovernatninger nogensinde.

Fem gange så mange personbiler som i 1963

Der kører mere end fem gange så mange personbiler rundt på de danske veje ved årsskiftet 2022-2023 som i 1962-1963, idet bestanden af personbiler er vokset fra 548.000 i 1963 til 2.801.100 i dag. I det samme tidsrum er befolkningen vokset fra 4,67 mio. til 5,93 mio. I 2022 er bilparken vokset med 13.500 biler netto (tilgang minus afgang), hvilket svarer til en stigning på 0,5 % i forhold til bestanden ved årets start. Det er den laveste nettotilgang siden 2002 og 2003. På tilgangssiden var 2022 præget af et lavt antal nye biler - 149.300 - mens der udgik 135.800 med den aldersbetingede afgang, den del af en bilårgang, der forsvinder fra et år til det næste. Afgangen, som svarer til 4,6 % af bestanden pr. 1. januar 2022, var relativ lav og på niveau med 2020 og 2021. Brugere har med andre ord holdt ved deres "gamle" biler.

Alderssammensætningen afspejler nyregistreringer tilbage i tiden

Alderssammensætningen af bestanden primo 2023 er ikke kun et resultat af den nylige tilgang af nye biler, der ses som 0-4-årige i figuren neden for, men også af registreringsaktiviteterne mange år tilbage. F.eks. afspejler den høje andel af 5-9-årige i den aktuelle bestand det store antal nyregistreringer; især i årene 2015-2017.

Færre erhvervskøretøjer, flere personbiler

Den samlede bestand af motorkøretøjer var på 3.418.200 stk. ved årsskiftet. Siden 2018-2019 er bestanden vokset med 178.000 køretøjer eller 5,5 %. Der er kommet flere personbiler, sættevognstrækkere og motorcykler og færre af alle andre motorkøretøjer. I absolutte tal var der 25.600 færre erhvervskøretøjer og 206.600 flere personbiler end for 4 år siden.

Forandringens vinde mod "en ny normal"?

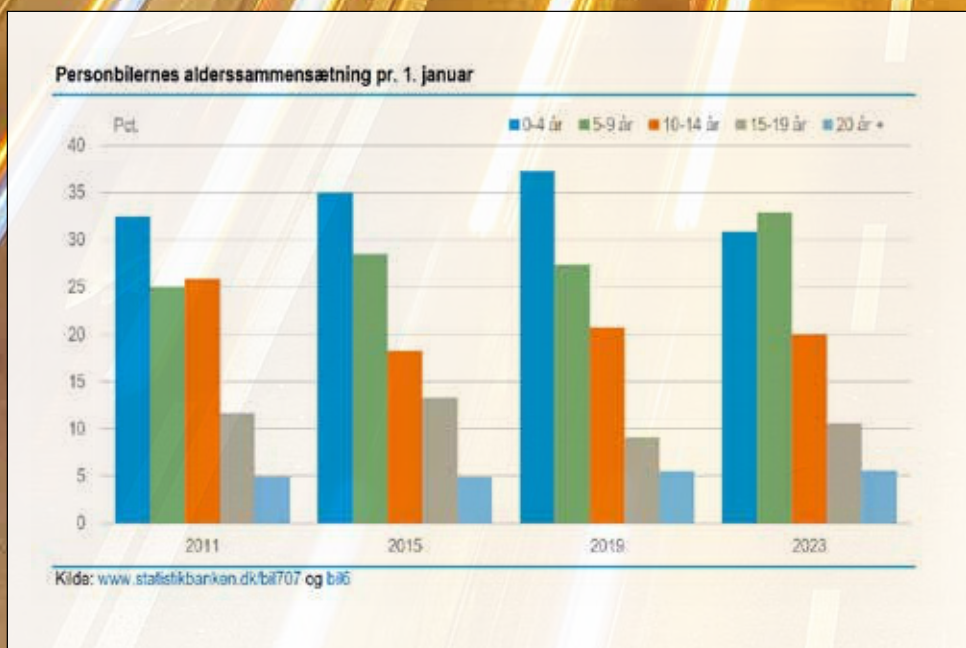
Klimaforandringer, storme, oversvømmelser, jordskælv, tørke, naturbrande, døde fjorde, - unge mennesker som forlanger handlinger mere end hensigtserklæringer! -

Krydret med en krig i Ukraine, og en ophedet og til tider "skinger" debat om, hvem der har ret i forhold til biodiversitetsdilemmaet? "Skinger" primært fordi de der synes, det er det eneste rigtige, hurtigt råber op og mener man er imod biodiversitet og natur, hvis man ikke straks synes om "hele pakken".

Er der et reelt behov for de krævede forandringer? Er "Rødlisten" det rette udgangspunkt og læses denne "Rødliste" rigtigt? Er det reelle ønske flere insekter i eget hjem og have? Eller er det som med vindmøllerne, flere insekter, men ikke lige her, hvor jeg er?

Hvem har ret?

- Biologerne og de politiske interesseorganisationer, som har fået mange politiske følgere?
- Politikere, der i større eller mindre grad føler sig presset til at gøre noget, for derved at sende signaler til omverdenen og have et eftermæle, der viser, at "de gjorde noget i naturens og biodiversitetens tjeneste"? Modsat deres forgængere som bare lod stå til.

- Eller de mange biologer, naturplejere og dyrlæger, som ikke helt er enige, hverken i dilemmaets størrelse, eller metoderne til at opnå det, som der menes at kunne løse "biodiversitetskrisen" - til noget der ligner "for enhver pris"?

Hvorfor skal der f.eks. laves særregler i dyrevelfærdsloven, der gælder for de såkaldte "naturparker"?

Hvordan kan man synes at gode træer skal sprænges i stykker for derved at simulere et lynnedslag, eller at træer egnet som tømmer, skal ligge i skovbunden og rådne op, frem for at være "bæredygtige" byggematerialer?

Eller udryddelse af træsorter, fordi de ikke er "hjemmehø-

rende", men derimod regnes som "invasive". Uanset invasive eller ikke, så er der et CO2 optag og en fotosyntese, noget som påpeges som et problem, hvis der fældes regnskov, men åbenbart ikke hvis det er invasive træer, som vokser i Danmark?

Alt imens man indfører nye arter af heste, der bedre kan være "store græssere" i disse naturreservater, altså menneskeskabte reservater, hvor naturen skal have lov til at gå sin gang uden menneskets indblanding, bortset fra "skabelsen" af disse reservater.

Man fristes til spørge: "Er der en voksen til stede?"

Medlemsforhold - september 2023

Æresmedlemmer

Dansk Maskinhandlerforening har i beretningsåret haft tre æresmedlemmer:

Hans Holm, Hans Holm Maskinforretning A/S,
Tinglev

Søren Holst Sørensen, tidligere medejer af
Brdr. Holst Sørensen

og nu afdøde Asger Andersen,
Asger Andersen Maskinforretning A/S, Gørlev

Aktive medlemmer

DMs aktive medlemmer er pr. 31. august 2023 108 hovedforretninger med 66 tilknyttede filialer. Det samlede antal udsalgssteder udgør til og med 31. august 2023 174 forretningsenheder.

I det forløbne år har vi haft en tilgang på 4 medlemmer, men en afgang af 7 medlemmer, heraf er 2 overgået til filialer og 2 medlemmer er blevet Interessesmedlem.

Interessesmedlemmer

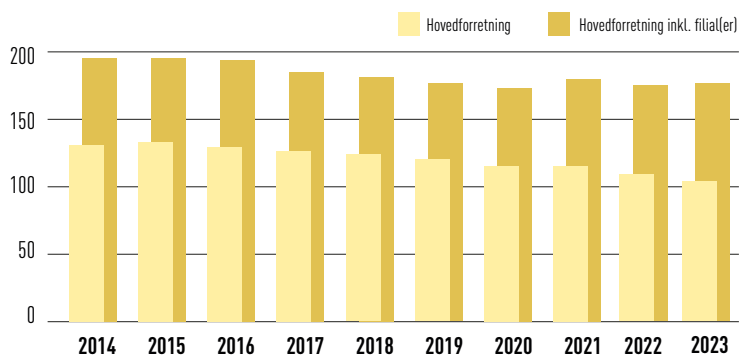
Som Interessesmedlem har man mulighed for at få en aktiv tilknytning til branchen, hvor man bl.a. kan deltage i kurser, informationsmøder, temadage mv. Antallet af Interessesmedlemmer var pr. 31. august 2023 34 medlemmer, hvoraf 4 medlemmer tidligere har været aktive i foreningen.

Arbejdsgivermedlemmer

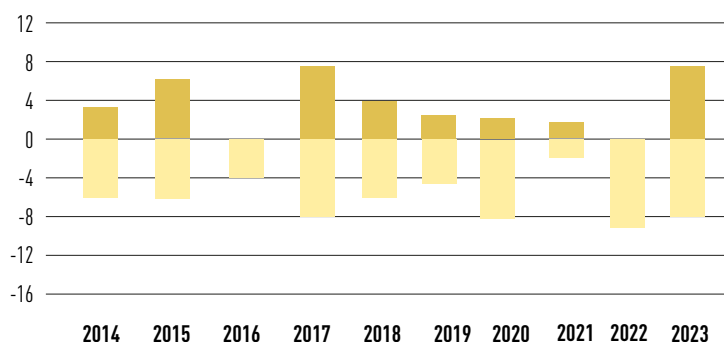
Ud over aktive- og Interessesmedlemmer varetager sekretariatet via DM-Arbejdsgiver arbejds-giverinteresserne for aktuelt yderligere 31 virksomheder med tilknytning til sekretariatet. En tilgang på 3 medlemmer - Københavns Maskinservice ApS, Løwener Industri ApS og Hammershøj Smede- & Maskinforretning ApS.

Ud over de 208 aktive- og Interessesmedlemmer i Dansk Maskinhandlerforening varetager sekretariatet 60 medlemmer i Maskinleverandørerne, 33 medlemmer i Brancheforeningen Skov-, Have- og Parkforretninger og 21 medlemmer i GAFSAM. Heraf har 9 dobbelt medlemskab.

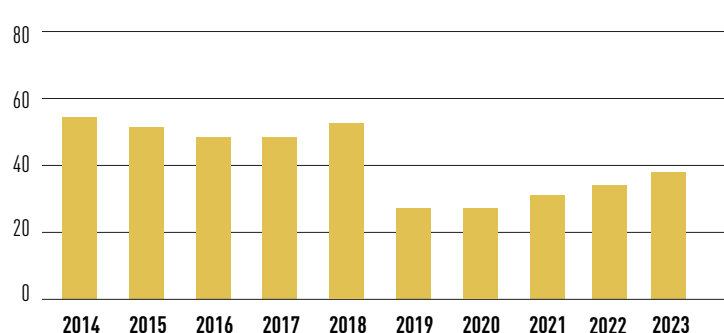
Udvikling i DM-medlemmer 2014-2023

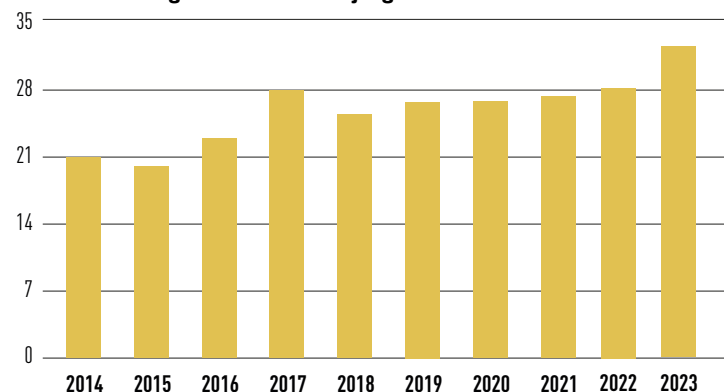
Til- og afgang DM-medlemmer 2014-2023

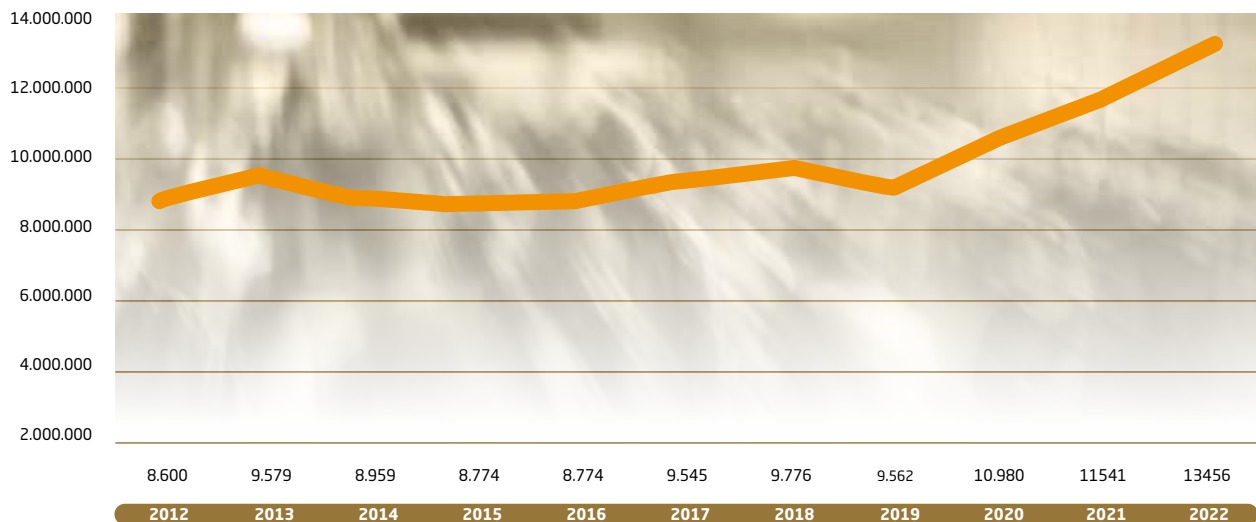
Udvikling i antallet af Interessesmedlemmer 2014-2023

Udvikling i antallet af Arbejdsgivermedlemmer 2014-2023

DM's medlemmer i omsætningstal for 2022

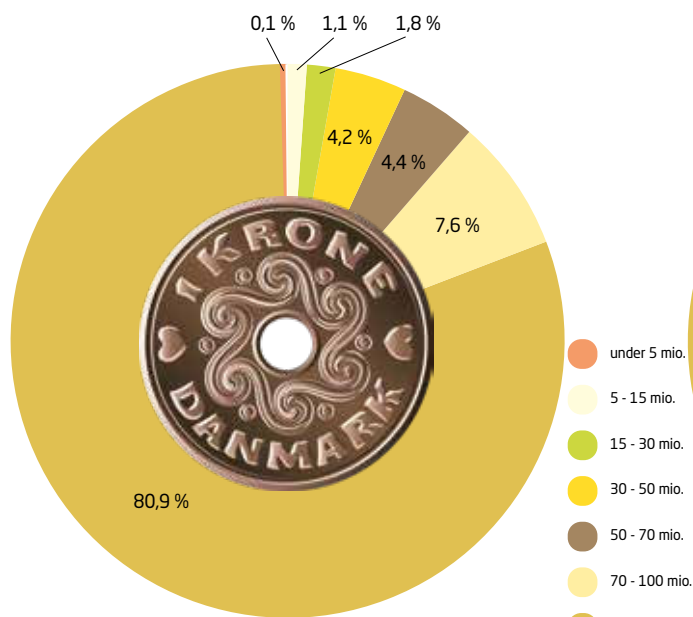

Omsætningen hos DM-medlemmerne udgjorde i 2022 13,4 mia. kroner mod 11,5 mia. kroner i 2021. Dette svarer til en stigning på 16,5 %. Der skal dog huskes at korrigeres for prisudvikling, inflation samt til- og afgang af medlemmer.

Omsætningsandel

Her ses omsætningsandelen pr. gruppe i forhold til den samlede omsætning i 2022.

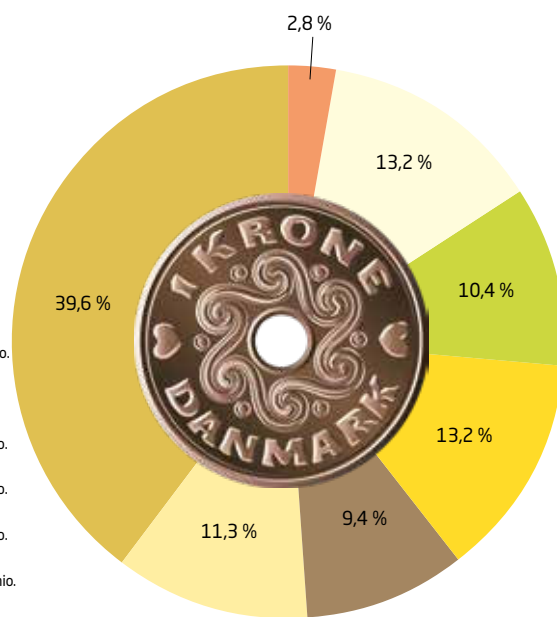
Det fremgår, at de 42 medlemsvirksomheder der omsætter for over 100 mio. kroner, bidrager med 80,9 % af den samlede omsætning for året.

Antal i omsætningsgruppen

Her ses en procentvis fordeling af antallet af medlemsvirksomheder i omsætningsgrupperne.

Det fremgår, at medlemsvirksomheder der omsætter mellem 5 og 50 mio. kroner udgør 39,6 % af medlemsskaren.

DM-Beskæftigelsesundersøgelse

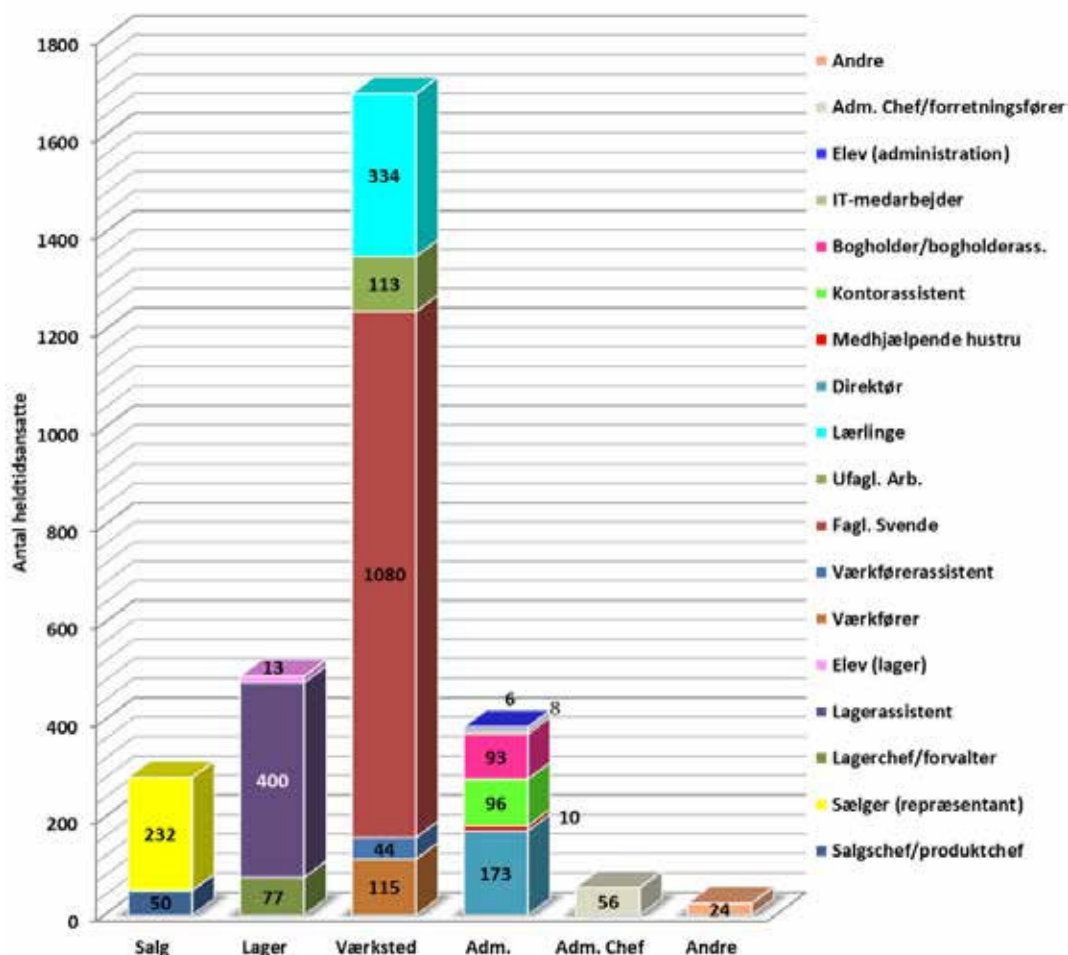
Beskæftigelsesundersøgelsen er baseret på indberetninger fra alle DM-medlemmer.

Den samlede beskæftigelse udgjorde per 1. september 2023 i alt 2.924 personer, et fald på 12 personer i forhold til sidste år, hvor tallet udgjorde 2.936 personer.

Under DM-Arbejdsgiver er der i alt beskæftiget 3.735 personer i 134 virksomheder, en stigning på 171 personer i forhold til 2022.

DM sælger arbejdsgiverdelen til medlemmer i de andre brancheforeninger, som har sekretariat hos Dansk Maskinhandlerforening.

	Salg	Lager	Værksted	Adm.	Adm. Chef	Andre
Salgschef/produktchef	50					
Sælger (repræsentant)	232					
Lagerchef/forvalter		77				
Lagerassistent		400				
Elev (lager)		13				
Værkfører			115			
Værkførerassistent			44			
Fagl. Svende			1080			
Ufagl. Arb.			113			
Lærlinge			334			
Direktør				173		
Medhjælpende hustru				10		
Kontorassistent				96		
Bogholder/bogholderass.				93		
IT-medarbejder				8		
Elev (administration)				6		
Adm. Chef/forretningsfører					56	
Andre						24
Total	282	490	1686	386	56	24
Grandtotal	2924					

Den gennemsnitlige beskæftigelse i en medlemsvirksomhed var i september 2023 på 28,67 personer.

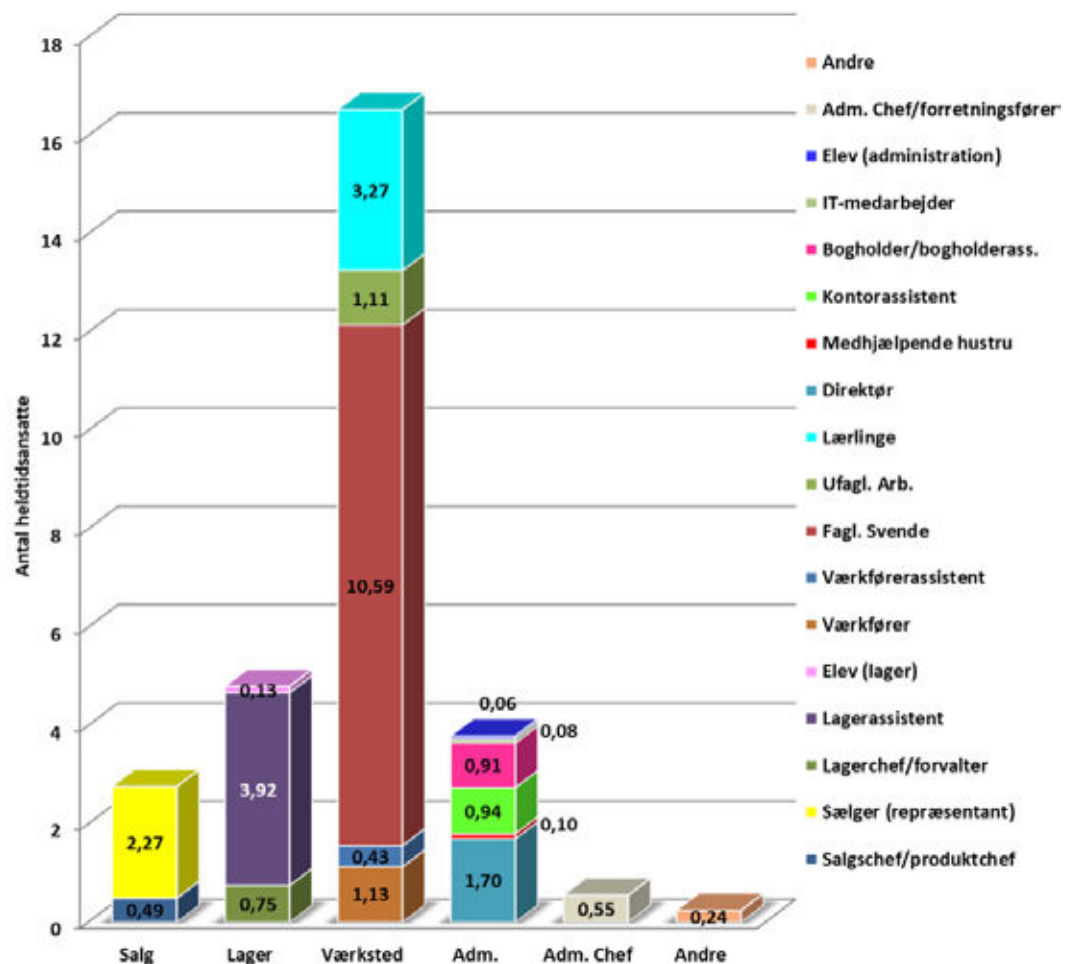
På disse sider er grafiske illustrationer af beskæftigelsen og beskæftigelsessammensætningen.

DM-medlemmer havde i 2022 en samlet lønsum på 1.348,8 mio. kr. mod 1.327,9 mio. kr. i 2021, en stigning på 1,6 %.

DM-A medlemmer (kun arbejdsgivermedlemmer) havde i 2022 en samlet lønsum på 454,9 mio. kr. mod 406,9 mio. kr. i 2021, en stigning på 11,8 %.

Den samlede lønsum blev således i Dansk Maskinhandlerforening i 2022 på 1.803,7 mio. kr.

	Salg	Lager	Værksted	Adm.	Adm. Chef	Andre
Salgschef/produktchef	0,49					
Sælger (repræsentant)	2,27					
Lagerchef/forvalter		0,75				
Lagerassistent		3,92				
Elev (lager)		0,13				
Værkfører			1,13			
Værkførerassistent			0,43			
Fagl. Svende			10,59			
Ufagl. Arb.			1,11			
Lærlinge			3,27			
Direktør				1,70		
Medhjælpende hustru				0,10		
Kontorassistent				0,94		
Bogholder/bogholderass.				0,91		
IT-medarbejder				0,08		
Elev (administration)				0,06		
Adm. Chef/forretningsfører					0,55	
Andre						0,24
Total	2,76	4,8	16,53	3,79	0,55	0,24
Grandtotal	28,67					

DM-Lønstatistik

DM's lønstatistik udsendes primo april hvert år, og til grund for statistikken ligger de oplysninger, der indsendes primo september året før. Statistikkerne bliver tilgængelig for vores medlemmer 6 måneder efter tallene er indsamlet og ligger på vores hjemmeside under medlemsområdet DM-Arbejdsgivermappe - Lønstatistik. Der ligger statistikmateriale 5 år tilbage.

Alle timelønninger er bruttolønninger, hvor der skal tillægges udgifter til fritvalgsordning inkl. feriefridage, udearbejde, feriepenge og bidrag til pensionsordning. Funktionærlønninger er ligeledes bruttolønninger, hvor der skal tillægges udgifter til ferietillæg, fritvalgsordning, bidrag til pensionsordning samt afholdelse af feriefridage.

Statistikkerne udarbejdes som

- Timelønsstatistik - Regionsopdelt
- Timelønsstatistik - Aldersopdelt
- Timeløn
- Funktionærlønstatistik - Aldersopdelt
- Funktionærlønstatistik - Stillingsopdelt

Ud over Dansk Maskinhandlerforenings lønstatistik har du via DM's medlemskab af DA også mulighed for at sammenligne lønninger med de øvrige medlemsorganisationer i DA via NetStat.

Det er en løsning som især virksomheder, med mere end ti medarbejdere og med flere forskellige personalegrupper kan have god gavn af.

Dette kræver, at man som virksomhed indberetter korrekt til statistikken, for at få brugbare oplysninger ud.

I øvrigt vil forbedringer af indberetningerne komme hele branchen til gavn, da oplysninger på den enkelte medarbejdergruppe bliver mere korrekt.

NetStat er det oplagte valg, når du skal finde markedslønnen for en ny medarbejder, eller når du ønsker at sammenligne lønniveau eller sygefravær på din virksomhed med andre i branchen eller lignende brancher.

På forsiden får man et hurtigt overblik over lønnen for særligt udvalgte arbejdsfunktioner, som du kan klikke på for at få mere information. Slå mine tal til og se straks om I lønner på niveau med øvrige i branchen.

Man kan også søge efter lønnen for bestemte arbejdsfunktioner og stillingsbetegnelser efter eget valg, eller vælge en af de anbefalede søgninger for at finde inspiration.

På NetStat kan du:

- sammenligne lønnen på din virksomhed med konkurrenternes
- sammenligne sygefraværet på din virksomhed med konkurrenternes
- finde markedslønnen for den medarbejder, du er ved at ansætte
- få vist statistik som både tal og i en figur, der gør det nemt at danne sig et overblik
- gemme en søgning til en anden gang og opsætte abonnementer, så du altid får de nyeste tal leveret i din indbakke
- hurtigt finde markedslønnen for en medarbejder ved at søge efter arbejdsfunktionen eller stillingsbetegnelsen
- se kønsopdelt lønstatistik for din virksomhed, hvis I er omfattet af loven
- finde inspiration ved at vælge en af de anbefalede søgninger

Året der gik i DM-Arbejdsgiver

Et år præget af inflation og uro

Igen i år har det daglige fokus i DM-Arbejdsgiver været generel og konkret rådgivning af medlemmerne og forhandling af konkrete tvister. I år har overenskomstforhandlingerne og vejledning i forbindelse med de lokale lønforhandlinger også fyldt meget.

Herudover har vi prioriteret undervisning og oplæg for medlemmerne, dels i forbindelse med overenskomstmøder og chefmøder, og dels for ledergrupperne ude i virksomhederne.

Ved overenskomstforhandlingerne indgik vi forlig i begge overenskomster, men måtte som altid afvente forligsmandens mæglingsskitse og det samlede afstemningsresultat. Trods høj inflation, afskaffelse af Store Bededag og meget uro op til overenskomstforhandlingerne blev overenskomsterne godkendt i urafstemningen – endda med høj tilslutning. Det lykkedes at holde diskussionen om Store Bededag ude af forhandlingerne, hvilket nok var afgørende for det gode resultat. Det var desuden nødvendigt at indgå aftale om, at overenskomsterne kun gælder 2 år, da usikkerheden om den fremtidige inflation gjorde en længere aftale urealistisk. Som de seneste år var en stigning af fritvalgsopsparingen et tema, men i år blev der for første gang i mange år også ændret i pensionsprocenterne. I 2023 er virksomhedens bidrag således steget med 2 %, mens medarbejders obligatoriske bidrag er nedsat tilsvarende. Dette var et kompromis, der både tilgodeser de medarbejdere, som ønsker en højere samlet pensionsindbetaling og de medarbejdere som ønskede mere udbetalt. Fritvalgsstigningen på 2 % træder i kraft i 2024.

Udover lønstigninger er retten til løn i forbindelse med barsel igen forøget. Særligt for fædre, hvis øremærkede ret til orlov med løn er forøget med 2 uger. Desuden er den orlov, begge forældre kan tage, øget med 2 uger.

De lokale lønforhandlinger

Det sidste store punkt blev øget fokus på de lokale lønforhandlinger. Her har det fra lønmodtagerorganisationerne været fremført, at medarbejderne ikke i tilstrækkelig grad har

fået del i den økonomiske fremgang i mange virksomheder – et billede vi ikke kan genkende på vores område, hvor der er skabt et højt lønniveau ved de lokale lønforhandlinger. I de nye overenskomster er der blandt andet givet øget mulighed for indsigt i virksomhedens økonomiske forhold, ligesom tillidsrepræsentanternes rolle er styrket. Ingen af disse forhold har vi oplevet som problematiske på vores område, hvor der i forvejen er et godt samarbejde. Vi har derimod set ganske store – i nogle situationer helt urealistiske – lønkrav fra medarbejdersiden. Dette har øget behovet for at give virksomhederne nogle enkle redskaber til at anskueliggøre for medarbejderne, hvor høje lønningerne og lønstigningerne er, når man medregner alle lønde.

Hverdagen i DM-Arbejdsgiver

Som altid er det forholdet til medarbejderne, som er omdrejningspunktet i den konkrete rådgivning af virksomhederne – forholdet til medarbejderne. Det kan være hjælp ved ansættelsesproceduren, lønfastsættelsen, problemstillinger i det løbende ansættelsesforhold og til afslutning af ansættelsesforholdet. I det løbende ansættelsesforhold er der stadig et stort behov for rådgivning i forbindelse med sygefravær og fastholdelse af medarbejdere med helbreds-mæssige udfordringer, ligesom der også i år har været behov for hjælp til den korrekte indplacering af lærlinge og elever.

Når ansættelsesforholdet ikke forløber som forventet, står vi også klar med hjælp – både med ledelsesmæssig sparring og hjælp til advarsler, opsigelser, bortvisninger og ophævelser af elevforhold.

Det er godt at se, at de fleste virksomheder i langt højere grad end tidligere prioriterer ledelse og efterspørger ledelsessparring såvel i konkrete situationer som mere overordnet. I en branche, hvor manglen på arbejdskraft er et stort problem, er der ingen tvivl om, at prioritering af ledelsesopgaven er vigtig for at fastholde medarbejderne og tiltrække nye. Her kan vi med tilfredshed se, at vi i større omfang bliver inddraget, når der skal træffes beslutninger på organisationsniveau. Vi kan se, at dette hjælper til at forebygge dårlige ledelsesmæssige beslutninger i dagligdagen.

DM-Netværksgrupper

Vi har i Dansk Maskinhandlerforening 4 netværksgrupper. De består af ejerledere, direktører eller kommende ejere, der er fordelt efter geografi, forhandlinger m.v. og består af 5-7 deltagere pr. gruppe.

DM er facilitator og netværksleder, hvor vi fokuserer på motivering og den samlede koordinering, samt kvalitets sikring af indhold og rammer.

Det er igen muligt at mødes i grupperne og der har været afholdt et par gruppemøder, hvor emnerne bl.a. har været Office pakken, fastholdelse og tiltrækning af medarbejdere, som også blev en del af efterårets fælles møde.

På fællesmødet i oktober 2022 var overskriften Den grønne omstilling.

Det er ikke længere forbeholdt virksomheder, der i "den gode sags tjeneste" vil gøre noget godt for miljø, natur og klima - det er blevet et vilkår for bl.a. at få mulighed for at byde på offentlige udbud, få adgang til bankfinansiering og i det hele taget sikre samhandel med erhvervskunder.

Vi arbejdede med spørgsmålene:

- Hvad kan en handels-/servicevirksomhed gøre for at udnytte "den grønne omstilling" til at skabe en konkurrencefordel?
- Hvilke værktøjer kan jeg bruge?
- Hvordan kommer jeg i gang?

Efterfølgende havde vi "Fastholdelse og tiltrækning af medarbejdere" i forkus.

Den 3. oktober holdes netværksseminar 2023 i Middelfart. Dagens tema bliver "Den vanskelige samtale", der dækker over en lang række forskellige samtalemener og typer. Fælles for dem alle er, at det er en samtale, som kan være vanskelig at gennemføre for både leder og medarbejder, og at der ofte er en potentiel konflikt i samtalen. Kendskab til nogle grundlæggende teknikker kan hjælpe til at gennemføre sådanne samtaler professionelt. Palle Kjær, Contra Denmark ApS vil føre os gennem dagen.

Netværksgruppernes sammensætning

Da branchen ændrer sig og der er tættere samarbejde blandt de foreninger, der er tilknyttet sekretariatet, er

medlemmer fra de øvrige foreninger blevet tilbudt at deltage i netværksgrupperne, hvor det giver en god synergi og udvikling.

Helle Helth Hansen er facilitator af disse grupper og kan kontaktes, hvis du ønsker at blive en del af dette netværk.

Gode grunde til at være med i en DM-Netværksgruppe

Alle netværksmøder har altid et fast punkt på dagsordenen, som er bordet rundt, hvor hver deltager fortæller om:

- Hvad optager mig lige nu?
- Mine aktuelle udfordringer i virksomheden?
- Min eller virksomhedens største succes siden sidst

Første gang vi besøger et medlem, er der rundvisning og information om virksomheden.

En vigtig del er desuden, at møderne i de enkelte grupper samt på fællesmøderne danner rammer om uformel ledelsesparring.

Gode grunde til at være med i en DM-Netværksgruppe

1. Efteruddannelse

I netværket kan du spørge ind til andres konkrete erfaringer og dermed løbende optimere din viden på præcis de felter, som er aktuelle for dig.

2. Udvikling af din karriere

Med et effektivt netværk, der samlet dækker et meget stort kompetenceområde, kan du hurtigt hente ny viden og finde ligesindede sparringspartnere gennem hele karrieren.

3. Find et fortroligt forum

I netværket kan du trygt åbne dig og få kompetente råd. Det er vigtigt, at der er fortrolighed i grupperne og hvad der bliver delt og sagt, bliver i gruppen.

4. Få indblik

Informationsmængden stiger konstant, og ingen kan følge med i alt. I netværket kan du skabe et aktuelt overblik inden for dit interesseområde.

5. Være innovativ

Du får styrket din kompetence til at skabe forandring i din virksomhed. Brug netværket som testforum for dine ideer og få inspiration til innovation til din virksomhed.

6. Spar penge

Spørg kollegerne i netværket, før du køber konsulenttimer. At kende andres fejl og succeser kan spare dig for spildte investeringer.

7. DM-Temadage for netværksgrupper

Der afholdes i efteråret en temadag for alle netværksgrupper, hvor aktuelle emner og udfordringer tages op. - Det kan bl.a. være kurser, eksterne foredrag, indlæg og debatter m.v.

Bestyrelsen og de øvrige udvalg

Bestyrelsen består i dag af

Formand Jens-Aage Jensen
- Region Midt

Næstformand Anders Andersen
Frøslev Maskinforretning
- Region Øst

Christian Thomsen
Brovig Maskiner A/S
- Region Syd

Per Larsen
Ingemann Larsen A/S
- Region Nord

Troels Jensen
Stenderup A/S
- Region Syd

Bestyrelsen har i løbet af året afholdt 5 ordinære bestyrelsesmøder, hvor der bl.a. har været fokus på DM-Strategi herunder samarbejdet mellem foreningerne, der er tilknyttet sekretariatet og Den grønne omstilling. Derudover har formanden og den øvrige bestyrelse, deltaget i forskellige udvalgsmøder og projektopgaver.

Bestyrelsen besidder stor faglighed og fortrolighed, der giver plads til gode debatter om beslutningsoplæg til aktiviteter fremlagt af sekretariatet.

På årets generalforsamling, der blev afholdt i Herning blev Thy-Mors Udmugning og Maskinservice udnævnt til årets lærested.

Søren Holst Sørensen
tidligere medejer af
Brdr. Holst Sørensen i Ribe
blev udnævnt til æresmedlem.

Chefmøder

I maj og juni blev der afholdt chefmøder 4 forskellige steder i landet - Kolding, Viborg, Ringsted og Bornholm. Denne gang var ledere fra både Dansk Maskinhandlerforening, Maskinleverandørerne, Brancheforening for Skov-Have-Park forretninger og GAFSAM inviteret.

Der var god opbakning og god dialog ved møderne, hvor vi kom omkring flere arbejdsområder.

Vi havde fokus på:

- Aktuelt HR herunder OK'2023
- Messer - nye som etablerede
- Den grønne omstilling og tilskudsordninger dertil
- Omstillingen til el i vores brancher
- Trafik og færdsel
- EU-arbejdet
- Skills og rekruttering

Birgit Karlsen indledte møderne med at fortælle om overenskomsttalerne, og hvad det betyder - herunder bl.a. styrkelse af tillidsrepræsentantens rolle, ændring i pensionssatser pr. 1. juni og nye barselsregler pr. 1. juli.

Derefter forklarede hun om ændringer i lovgivningen og aktuelle problemstillinger som bl.a. ansættelse af udenlandsk arbejdskraft - herunder medarbejdere fra Ukraine - og ny lov om ansættelsesbeviser.

Marie Sparre fra PensionDanmark fortalte om opsparingstyper, udbetalinger og afkast, samt hvordan virksomheder og medarbejdere kan gøre brug af sundhedsordningen.

Herefter gennemgik Carsten Færge, hvordan man får styrket sin konkurrenceevne ved proaktivt og med ekstern sparring at få udarbejdet CO2-beregning og få lavet en klimarapport, ESG-mål og udarbejdet en handlingsplan. Derudover gennemgik han FN's Verdensmål og muligheder for at nå egne mål.

Et altid populært emne er trafik og færdsel, hvor bl.a. kravet om typegodkendelse i Danmark endnu engang var på programmet. De gamle regler fortsætter indtil videre. Der var også gennemgang af reglerne for store servicebiler til særlig anvendelse, som kun kan tillades op til max. 7.500 kg. Når man er omfattet af køre/hviletidsregulativet (ud over 100 km. radius eller over 7.500 kg, eller ikke er håndværker), holder færdselsstyrelsen øje med, om man overholder arbejdstidsregler via takograf.

Birgit Karlsen

Marie Sparre

Carsten Færge

Per Hedetoft

Paraplyen

I Dansk Maskinhandlerforening's sekretariat arbejder vi hver dag for mere end 330 medlemsvirksomheder og er dermed en bredspektret branche- og arbejdsgiverorganisation for den mest spændende branche i Danmark - maskinbranchen.

Sekretariatet repræsenterer ud over Dansk Maskinhandlerforening en række brancheforeninger.

Maskinleverandørerne

Maskinleverandørerne er en professionel brancheforening, som blev stiftet i 1951. Foreningen er et dynamisk forum for virksomheder, som er beskæftiget indenfor produktion og salg af maskiner. Vi er opdelt i 2 sektioner - en entreprenørsektion og en park, vej og anlægs sektion.

Fælles for de to sektioner er, at foreningen samler toneangivende aktører i branchen i et fordelagtigt, fagligt fællesskab, der aktivt bidrager til at fremme interessevaretagelse, rådgivning, information, statistik, uddannelse og netværk. Foreningen ønsker også at definere og kommunikere branchens kvalitetsnormer og etiske standarder.

Brancheforening for Skov, Have og Park

Brancheforening for Skov-Have-Park forretninger er stiftet 8. november 2016. Foreningens formål er at fremme medlemmernes erhvervsinteresser og styrke sammenholdet blandt Skov-Have-Park forretninger i Danmark.

Vi har fokus på alt det, man bedst, billigst og mest effektivt løfter i fællesskab.

GAFSAM

GAFSAM er sammenslutningen af danske gaffeltruckforhandlere og reparatører, som blev dannet for mere end 25 år siden med henblik på at højne og ensrette de lovpligtige service- og sikkerhedseftersyn på gaffeltruck og andet udstyr.

Vores medlemmer er firmaer i gaffeltruckbranchen med alt fra 1 til 75 ansatte.

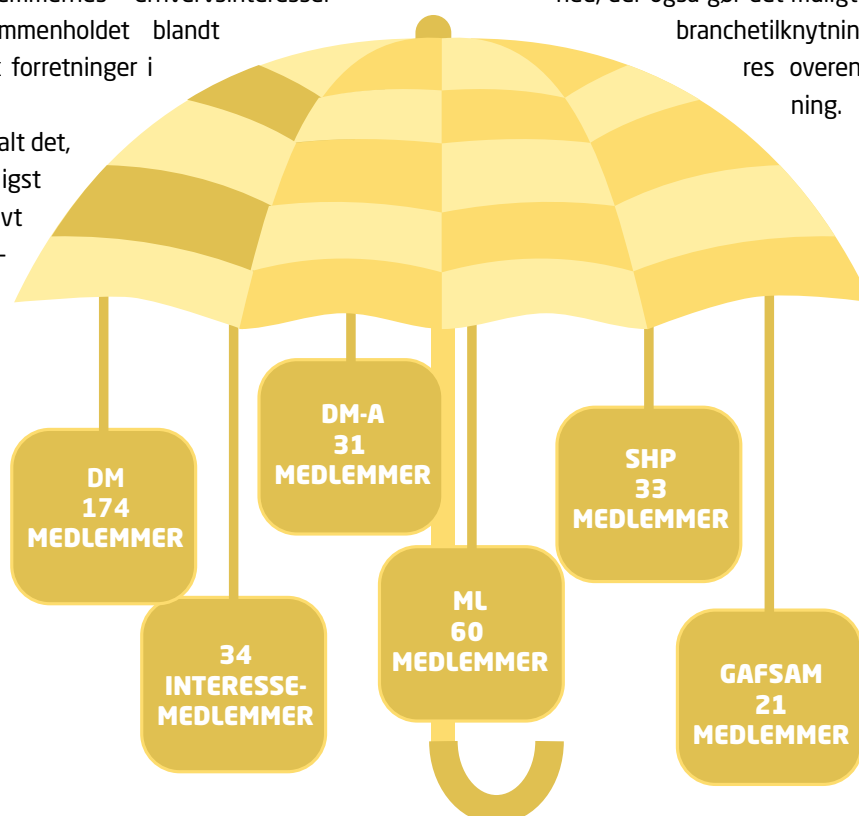
Det overordnede mål for GAFSAM er at sikre kvalitet og gode vilkår i gaffeltruckbranchen. Alt sammen noget, der i sidste ende kommer kunderne til gode.

Interessemedlemmer

Vores interessemedlemmer er virksomheder som gerne vil følge med i maskinbranchen, og drage fordel af en udvalgt portefølje af services fra Sekretariatet - herunder nyheder, kurser, rådgivning mv. Vores interessemedlemmer spænder bredt fra producenter, detail og rådgivning. De bidrager positivt til en samlet maskinbranche i regi af Dansk Maskinhandlerforening.

DM-Arbejdsgiver

De fleste af vores branchemedlemmer er også medlem i DM-Arbejdsgiver. DM-Arbejdsgiver er en selvstændig enhed, der også gør det muligt for virksomheder uden branchetilknytning at blive en del af vores overenskomst og HR-rådgivning.

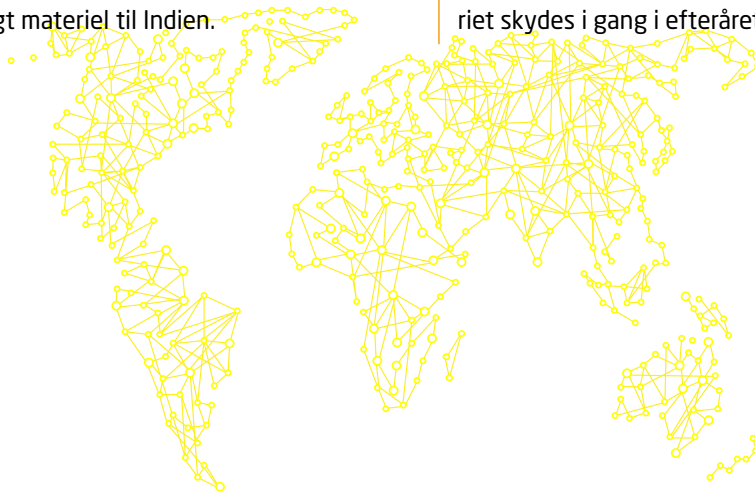
Export

Siden 2020 har vi haft et fokus rettet mod eksportmulighederne i Sydøstasien, der grundet rejserestriktioner osv. under Covid-19 epidemien blev noget amputeret. Det blev der heldigvis løst op for, og i 2022 kunne vi igen besøge Indien for bl.a. at afholde møder med den danske ambassade i New Delhi samt møde med potentielle indiske partnere og få en bedre forståelse for det indiske marked for landbrugsmaskiner.

Indien er et kæmpe marked præget af mange små landbrug, hvor nogle af de største landbrug er koncentreret i de nordlige regioner omkring hovedstaden New Delhi og længere mod nordøst. Vi har fortsat en god dialog med den danske ambassade i New Delhi, der har sammenskrevet en mindre markedsrapport med værdifuldt input til et indledende forretningsgrundlag, herunder transportforhold, toldafgifter, markedsstørrelser osv. og som efterfølgende er brugt som input til et muligt forretningsgrundlag, for at kunne tilbyde brugt materiel til Indien.

Vi ser et kæmpe potentiale for afsætning af brugt materiel til håndtering af foder, gylle, jordbehandling osv., samt mere nichepræget maskineri, som vi forventer kan have interesse for de parter, vi bliver introduceret for gennem ambassaden. Vi har efterhånden et godt kendskab til Indien som landbrugsland og de forretningsmæssige forhold, der blandt andet forventes at udvikle sig i en retning, hvor "farming-as-a-service" vinder frem - altså hvor landmanden lejer eller leaser sig til maskineri i en given periode, for at løse en specifik opgave.

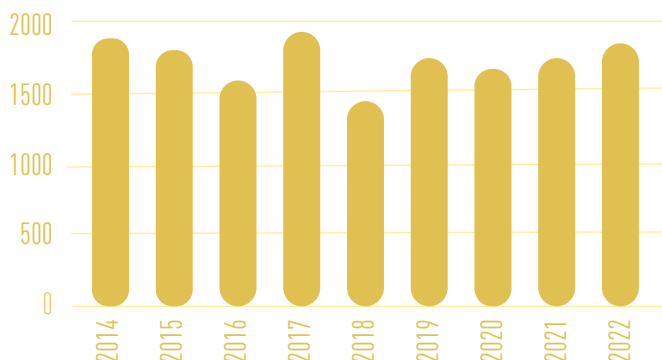
Vi forventer, at et samlet forretningsgrundlag i samarbejde med den danske ambassade i Indien, kan drøftes på møder hen over efteråret 2023 og foråret 2024 og dermed forhåbentlig bringe tanker om eksport nærmere en realitet. Med Indien som pilotprojekt og skabelon, rettes nu også fokus mod Vietnam. De første indledende sonderinger er foretaget, og et officielt samarbejde med Udenrigsministeriet skydes i gang i efteråret 2023.

Afsætning af traktorer

I 2022 fra januar til og med december er der nyregistreret 1.848 nye traktorer mod 1.745 i 2021. Denne fremgang på knap 6 % er sket til trods for en galoperende inflation, krigen i Ukraine, stigende renter og med fortsatte udfordringer med levering.

Kilde: LandbrugsMedierne

DM-Udvalgsposter 2023

Uddannelse / HR

Ansvarlig: Jens-Aage Jensen

HEG Bestyrelsen: Ole Grøn

Himmerlands Erhvervs- og Gymnasieuddannelser (HEG) spiller som landsskole en meget vigtig rolle i vores branche i relation til uddannelsen af landbrugs- og entreprenørmaskinmekanikere, materielmekanikere, efteruddannelse m.m. Vi har en plads i skolens bestyrelse.

LUU Metal: Jens-Aage Jensen

LUU merkantil: Troels Jensen

Det lokale Uddannelsesudvalg (LUU) rådgiver HEG om erhvervs- og arbejdsmarkedsuddannelser såsom landbrugs og entreprenørmaskinmekanikere, materielmekanikere, handelsassistenter, efteruddannelse mv. Som medlem af LUU er vi med til at sikre, at udvalget har indflydelse på skolens udbud af uddannelser, og som LUU-medlem rådgiver vi skolen om de behov og kompetencer, som medlemsvirksomhederne har brug for.

IT

Ansvarlig: Anders Andersen

Atomic: Svend Aage Jensen, Anders Andersen og Klaus Nissen

ERP-systemet Key Balance fra IT-leverandøren Atomic er det næstmest anvendte ERP i maskinhandlerbranchen. Det bygger på en Navision-plattform. Udvalget har til formål at erfaringsudveksle mellem medlemsvirksomhederne og have den fornødne dialog med udbyderen til løbende optimering.

JMA, DM-erfagruppe/FB-gruppe

ERP-systemet fra JMA er den mest anvendte ERP-løsning i maskinhandlerbranchen. Det er også baseret på en Navision-plattform. JMA-gruppen har til formål at erfaringsudveksle mellem medlemsvirksomhederne.

Kommercielt

Ansvarlig: Troels Jensen

DM-eksportudvalg, Søren Holst Sørensen, Jens-Aage Jensen, Per Larsen, Lars Søndergaard, Troels Jensen, Flemming Larsen, Ole Lauridsen, Karsten Kammer, Henrik Bergholdt, Henrik Thomsen, Helle Helth Hansen og Klaus Nissen

Udvalget understøtter medlemsvirksomhedernes eksportaktiviteter og udvikler nye eksportmuligheder samt forretningsområder.

I samarbejde med Udenrigsministeriet, Eksportrådet, de lokale ambassader og L&F laves markedsanalyser og -rapporter og der udarbejdes strategier for udvalgte eksportmarkeder. Aktuelt er der fokus på Kina, Vietnam og Indien. Udvalget koordinerer også den fælles indsats på f.eks. Agritechnica.

Forsikringsudvalg: Troels Jensen, Jens-Aage Jensen og Klaus Nissen

Forsikringsordningen, som hovedparten af medlemsvirksomhederne er en del af, varetages i tæt samarbejde med vores forsikringsmægler Willis Towers Watson. Det er typisk en 3-årig aftale som dækker samtlige dækningsbehov for en maskinforretning. Med en brancheløsning sikrer vi en specifik dækning til en god pris og professionel rådgivning, hvis der opstår problemer.

Kvalitet og Best Practice: Jens-Aage Jensen, Per Hedetoft, Klaus Nissen og Helle Helth Hansen

Best Practice er vores egen certificeringsproces. Det handler om at trimme og forbedre konkurrenceevnen til gavn for både virksomhed, kunder og medarbejdere, hvor de typiske indsatser går ud på at finde og gennemføre forbedringsmuligheder i processer, arbejdsmetoder og flow.

Messer og udstillinger

Ansvarlig: Per Larsen

DM og ML er aktivt involveret i flere messer og udstillinger, som vi enten er ejere eller delejere af. Alle messeudvalg og bestyrelser arbejder med udvikling, optimering og promovering af de enkelte messer.

Have og Landskab: Bent Tangemann

Maskiner under Broen: Birger Petersen, Jakob Helms, Ole Hosbond og Klaus Nissen

Entreprenør & Håndværk: Klaus Meldgaard og Klaus Nissen

Agromek bestyrelsen: Klaus Nissen

Agromek udvalg: Klaus Meldgaard, Robert Kjærgaard, Flemming Christensen, John Overgaard og Klaus Nissen

EU / Lobbyarbejde

Ansvarlig: Jens-Aage Jensen

Climmar udvalg: DM-bestyrelsen og Klaus Nissen

DM er en aktiv del af Climmar vores europæiske sammenslutning af maskinhandlerforeninger. Der er 16 medlemslande i Climmar. Climmar er hjemmehørende i Bruxelles og agerer som professionel lobbyorganisation. Mere og mere national lovgivning har sit udspring i EU. Danmark spiller en stadig mere central rolle i det europæiske arbejde, og DM er Climmars repræsentant i flere EU-grupper.

Fællesudvalg og Overenskomstforhold

Ansvarlig: Jens-Aage Jensen

FU DM-Dansk Metal/3F: Jens-Aage Jensen, Christian Thomsen og Klaus Nissen

FU DM-HK Privat: Jens-Aage Jensen, Troels Jensen og Klaus Nissen

Fællesudvalgene administrerer de ørebeløb der indbetales pr. arbejdstime for ansatte under Dansk Metal/3F og HK Privat overenskomsterne. Midlerne anvendes til kompetencefondene, hvorfra medlemsvirksomhederne kan søge om tilskud til efteruddannelse, samt uddannelsesfonden hvorfra midler allokeres til rekrutteringsformål, DBL, Skills m.v. Endelig allokeres midler til Tillidsrepræsentanter.

PensionDanmark: Klaus Nissen

PensionDanmark, er et pensionselskab, ejet af lønmodtagernes fagforbund og arbejdsgiverorganisationer i fællesskab. Ansatte under DM's overenskomster har som udgangspunkt deres pensionsopsparing placeret i PensionDanmark.

SAMA: Jens-Aage Jensen og Klaus Nissen

DM er medlem af SAMA (Sammenslutningen Af Mindre Arbejdsgiverforeninger), som er medlem af Dansk Arbejdsgiverforening. SAMA har til formål at sikre, at de mindre medlemsorganisationer får varetaget deres interesser i Dansk Arbejdsgiverforening.

Overenskomstudvalg: Jens-Aage Jensen, Anders Andersen, Birgit Karlsen og Klaus Nissen

DM har minimallønsoverenskomster med Dansk Metal, 3F og HK. Typisk forhandles der ny overenskomst hvert tredje år.

Diverse

Ansvarlig: Christian Thomsen

Vurderingsudvalg - Skattesager: Bestyrelsesmedlem fra hver region, Hans Holm Sr. og Hans Andersen

Udvalget er et ad-hoc udvalg der anvendes i forbindelse med diverse vurderingssager.

DM Fremtids- og vedtægtsudvalg: Jens-Aage Jensen, Klaus Nissen og Helle Helth Hansen

Udvalget er et ad-hoc udvalg, der efter behov arbejder med strategiske emner samt vedtægtsændringer.

Senior gruppe: Søren Hundahl, Søren Holst Sørensen, Karsten Nielsen og Klaus Nielsen

Udvalget er nyetableret og skal sikre et godt netværk samt relevante aktiviteter blandt seniormedlemmerne i DM.

Dansk Markdemo 2023

Årets nyhed i maskinbranchen

I maskinbranchen har der længe været et ønske om at samle de mange mindre og individuelle markdemonstrationer til én samlet større markdemonstration. Derfor arrangerede Dansk Maskinhandlerforening i juni 2023 en markdemonstration med fokus på jordbearbejdning, så-teknik og præcisions-sprøjtning.

Dansk Markdemo's formål er, at vise maskiner og redskaber i deres rette element til både den professionelle bruger og hobbylandmanden.

Forhandlere og importører havde fundet det skarpe skyts frem, da første udgave af Dansk Markdemo blev afholdt nær Kolding på en 32 hektar lejet mark.

Her kunne de besøgende hos de 72 udstillere se alle maskinerne i aktion i marken. Ønskede man at blive klogere på

dæktryk og nyeste faglige viden inden for landbrugsdæk, var man også gået helt rigtigt. For eksempel fremviste Herborg Maskinforretning sammen med Bridgestone en meget illustrativ demokørsel: To identiske traktorer, to identiske harver og identiske arbejdsdybder, men med forskellige dæktryk i traktorenes dæk, udgjorde et af de visuelle forsøg på Dansk Markdemo. Sprøjtetestbanen samlede også mange tilskuere, når de store sprøjter én efter én, kørte frem og viste, hvad de kunne.

I samarbejde med Kolding Herreds Landboforening var der også anlagt forsøgsparceller for at vise forskellige tekniske løsninger i praksis.

Førstedagen bød på flest besøgende med cirka 1.700 gæster, mens triptælleren endte på totalt 2.761 gæster efter 2 dages Markdemo.

Projekter i fællesudvalget

DBL - Landbrugsmaskinmekaniker 2022 og 2023

I dette beretningsår er der afholdt ikke mindre end to Danmarks Bedste Lærling konkurrencer for landbrugsmaskinmekanikere.

I november 2022 holdt vi for første gang DBL-Landbrugsmaskinmekaniker udenfor HEG i Aars - nemlig på Agromex - nærmere bestemt i Hal C.

Det var utrolig godt at få konkurrencen ud i offentligheden, og der var under hele messen stor fokus på vores Live-værksted, konkurrencen og deltagerne både fra publikum og diverse medier. Det betød mange besøgende, der flittigt var forbi for at tale med de unge om uddannelserne og om hvordan det gik i konkurrencen.

For første gang havde DBL en kvindelig deltager i finalfeltet og efter 4 utrolige spændende dage og meget tæt løb, blev det Birgitte Brunsgaard Jacobsen fra Sjørup Group, som løb med sejren. 2. pladsen gik til Jens Frost Hedegård fra Skjern Maskinforretning, nr. 3 blev Rasmus Lund Kristensen fra Brdr. Thorsen, mens Anders Kloster Keseler fra Traktor Høst i Kolding blev nr. 4.

Da vi næsten i samme ombæring fik mulighed for at holde DBL 2023 på Roskilde Dyrskue, så vi muligheden for at få DBL-Landbrugsmaskinmekaniker til Sjælland for at sætte fokus på uddannelsen der. Det er et spændende publikum, der kommer på Roskilde Dyrskue, med en god blanding af

Hr. og Fru Danmark, mange fagfolk og en del unge, som vi kunne komme i dialog med om uddannelse.

I et stort telt på en god placering, midt mellem maskiner, på vej hen til traktortrækområdet og med en stor selvkørende roeoptager, der virkede som blikfang og var en del af konkurrencen, så var scenen sat.

4 modige lærlinge havde valgt at stille op i konkurrencen, og de blev testet over 3 dage i 4 meget forskellige maskiner og en samarbejdsøvelse. Da vinderen skulle kåres, var det Peter Krarup True fra Karl Mertz A/S, som kunne træde op øverst på skamlen. 2. pladsen gik til Tristan Orri Ragnar Gudmundsson fra Stevning/Heden Maskinforretning A/S, Oliver Frederik Elmerkjær fra Sivertsen A/S blev nr. 3, og Nikolaj Ernebjerg Jensen fra Sørensen og Lynggaard A/S blev nr. 4.

DBL-Entreprenør-maskinmekaniker

Det har til gengæld været pauseår for DBL-Entreprenør-maskinmekaniker, der senest blev afviklet i april 2022 på DM i Skills i Høng. Næste version af DBL for entreprenør-maskinmekanikere skal afholdes på DM i Skills i Roskilde i 2024. Vi synes uddannelsesmessens danner den perfekte ramme for konkurrencen, og virkelig mange unge er forbi for at finde inspiration til deres uddannelse.

Ud over konkurrencestanden for entreprenør-maskinmekanikere bliver der også en demostand for landbrugsmaskinmekanikere og handelsassistenter.

Pokaloverrækkelse DBL-L, fra venstre formand Steen Andersen, Rasmus Lund Kristensen fra Brdr. Thorsen, Jens Frost Hedegård fra Skjern Maskinforretning, vinder Birgitte Brunsgaard Jacobsen fra Sjørup Group, Anders Kloster Keseler fra Traktor Høst i Kolding og direktør Klaus Nissen, Dansk Maskinhandlerforening.

WorldSkills 2022

WorldSkills skulle have været afholdt i Shanghai i oktober 2022, men blev aflyst på grund af den store usikkerhed i forhold til Corona pandemien. Heldigvis var der stor opbakning til at lave en "special edition" af WorldSkills i 2022. Her blev de mange faglige konkurrencer fordelt på 15 lande.

Entreprenørmaskinmekaniker Jan Aggerholm Andersen, Zeppelin Danmark, Aarhus.

Vores fag Heavy Vehicle Technology blev således afholdt i Salzburg i Østrig den 24. til 26. november 2022. Deltageren fra Danmark var entreprenørmaskinmekaniker Jan Aggerholm Andersen, Zeppelin Danmark, Aarhus. I Østrig blev Jan udfordret i uvante maskiner, som bl.a. en lastbil og en traktor, ud over de entreprenørmaskiner, han er mere fortrolig med. Jan synes, det gik godt i forhold til, at der var maskiner, han ikke havde stiftet bekendtskab med tidligere, og han kom hjem med en flot 8. plads og en stor oplevelse rigere.

EuroSkills 2023

EuroSkills 2023 var planlagt til afholdelse i Sct. Petersborg, men blev aflyst umiddelbart efter Putins invasion af Ukraine. Konkurrencen blev hurtigt overtaget og planlagt af et effektivt polsk team, og derfor blev EuroSkills 2023 i september afholdt i Gdansk, Polen.

Som vinder af DBL-Landbrugsmaskinmekaniker 2022 blev

det Birgitte Brunsgaard Jacobsen fra Sjørup Group, der blev udpeget som deltager ved EuroSkills 2023. Birgitte konkurrerede i kategorien Heavy Vehicle Technology, som både favner entreprenør- og landbrugsmaskiner. I alt dy-stede hun i fem opgaver af 3 timers varighed. Der var i alt 9 deltagende lande i denne kategori.

"Det var megafedt og en stor oplevelse. Jeg er rigtig stolt over resultatet", siger hun og kalder det også for en meget koncentreret og streng uge. - "Når du skal konkurrere og arbejde på en opgave, skal du være 110 procent fokuseret og have styr på alting."

Ifølge Birgitte var det et enormt sted, mange mennesker og informationer, man skulle holde styr på. Hun følte, at der var et noget større pres på hende, da hun stod med et

Birgitte Brunsgaard Jacobsen fra Sjørup Group til EuroSkills i Polen.

dansk flag på tøjet end i forbindelse med DBL i Danmark. Der er meget mere fokus på sikkerhed, og man skal huske handsker og briller hele tiden, fortæller hun.

På trods af, at det var en hård uge med fuldt fokus, så synes hun, at det har været en stor oplevelse at deltage, og hun er også stolt af det flotte resultat, som var en 5. plads og en Medallion of Excellence, som man får for en fremragende præstation.

Vores konsulent Per Hedetoft var igen med som dommer i samme kategori.

Vi glæder os allerede til, at EuroSkills i 2025 rammer Danmark og Herning, det bliver en kæmpe oplevelse!

DM i Skills 2023

Den 2. - 4. februar var vi klar på DM i Skills i Fredericia, hvor vi mødte mange unge, der indenfor de næste år skal beslutte sig for, i hvilken retning de skal uddanne sig.

Vi fik hjælp på standen af HEG Entreprenør- og Landbrugs-maskinuddannelsen og nogle dygtige unge fra branchen, som var klar til at tale uddannelse med de mange besøgende.

Med os var Birgitte fra Sjørup Group A/S, Mathilde fra Far-mas A/S, Jan fra Zeppelin Danmark A/S, Simon fra Volvo Entreprenørmaskiner, Mathias fra Flemløse Maskinforretning og Kasper fra Brdr. Holst Sørensen A/S.

Denne gang havde vi en elektrisk minigraver, som de besøgende kunne prøve at åbne en sodavand med, og det var som altid et hit og en god ice-breaker til en fin dialog om uddannelse.

Rekruttering

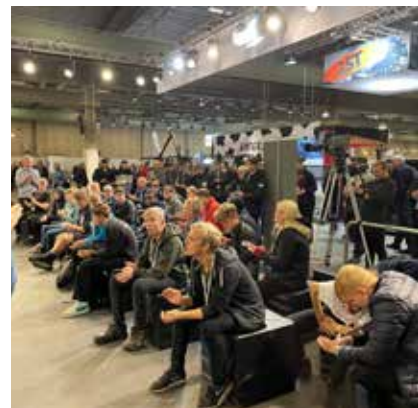
Ud over de faste events, der løber af stablen med DBL, WorldSkills, EuroSkills og legatuddelinger, er der igangsat mange spændende tiltag i forhold til rekruttering af lærlinge og elever.

Live-værksted Agromek 2022

Over 600 folke- og efterskoleelever fik en smagsprøve på, hvad vores branche kan i forhold til at vælge uddannelse i

fremtiden, da vi på Agromek holdt Live-værksted.

Som opfølgning på succesen fra 2018 havde vi igen valgt at invitere elever forbi vores stand til en ung til ung intro til vores fag. Vi havde denne gang især haft fokus på at invitere en del efterskoleelever, som havde mekanik og motor som valg- og linjefag.

Vi havde også allieret os med mange dygtige unge fra branchen, der blev interviewet af journalist Anders Toft Bro om deres uddannelsesvalg. De unge fortalte om, hvad de laver i deres hverdag, hvordan skolen er, hvordan man kommer ind på uddannelserne, muligheder for at læse videre, løn under uddannelse og meget mere. Derudover fik de inviterede elever en rundvisning på messen til flere af vores medlemmer, som fortalte dem om, hvordan deres virksomhed fungerer. Vi var også vært med en frokost.

Hele arrangementet blev live-streamet til skærme rundt i hallerne og til udvalgte facebooksider.

De unge kunne også prøve en Virtual Reality reparation på en maskine, da vi havde besøg af tyske Craftguide. Det var så dejligt med masser af aktivitet og liv på standen.

Rollemodel for Elevernes Erhvervsorganisation

Elevernes Erhvervsorganisation har de seneste år kørt et projekt, hvor de sender lærlinge og elever ud til folkeskoler, hvor de holder foredrag omkring deres uddannelsesvalg.

Det er et super godt projekt, som medvirker til, at mange flere unge kan træffe deres uddannelsesvalg på et velinformerede grundlag, fordi de faktisk har hørt om, hvordan det er at tage en erhvervsuddannelse.

Nuværende rollemodeller fra vores branche er Mikkel Fjord Kildal fra Semler Agro, Peter Krarup True fra Karl Mertz og Oliver Frederik Elmerkjær fra Sivertsen.

Vi håber, de kan bidrage til, at flere unge fra vores branche får lyst til at være rollemodel for andre unge. Dermed øges fokus på branchen, og forhåbentligt inspirerer det de unge til at kigge vores vej, når de skal vælge uddannelse.

Lærepladsoversigt

Vi har, igen i år, indsamlet ledige lærepladser fra jer medlemmer, så vi kunne synliggøre overfor omverdenen, at vi faktisk har rigtig mange ledige lærepladser. Jeres bidrag er blevet samlet i et dokument, der er brugt som flyers og posters i forbindelse med udstillinger og andre arrangementer. De er blevet lagt på vores egne hjemmesider og facebooksider, og vores samarbejdspartnere har været gode til at gøre brug af dem.

Seneste version har vi haft med på DBL på Roskilde Dyrskue, på Have & Landskab og på Rådhuspladsen til eventet "Mænd, mus og maskiner".

Maskinevent på Rådhuspladsen i København

En kulturhistorisk festival i København om livet på landet blev en perfekt anledning til at vise vores erhverv frem. På en varm efterårslørdag i september 2023 stillede vi nogle af de nyeste landbrugsmaskiner ind på Rådhuspladsen. Som en del af den kulturhistoriske festival Golden Days, der hvert år finder sted i København, var der i år fokus på livet på landet.

Kulturfestivalens fokus denne lørdag var: "Mænd, mus og maskiner" - med følgende uddybning. Livet på landet er en del af vores dna. For få generationer siden var vi alle bønder. Men hvordan har landet formet os? Og hvad er landbruget i dag? Med "Mænd, mus og maskiner" undersøger vi vores fælles historie som bønder.

Dansk Maskinhandlerforening spillede, ligesom under tidligere arrangementer med maskiner i Tivoli, en nøglerolle med at få vores medlemsvirksomheder til at stille op med maskinerne - og få hele logistikken til at gå op. Det var et fantastisk fremstød for livet på landet og danske landbrugsmaskiner. Der var julelys i øjnene hos både børn og forældre, der gladeligt stod længe i kø for at komme op i maskinerne. Infotavler fortalte, hvad en mejetærsker egentlig er for en størrelse. Hvorfor tipper en kornvogn - og hvorfor er hjulene på en gyllevogn så store, at selv store mænd ser små ud? Spørgsmålene og interessen var stor. Og mange, mange tusind mennesker har nu set landbrugsmaskiner, som de ikke kendte i forvejen.

Vi havde også uddannelseskasketten på i forhold til, at vi sammen med HEG og rollemodel Oliver Elmerkjær fra Sivertsen A/S fik fortalt de besøgende om uddannelsen til landbrugsmaskinmekaniker.

Video

Husk at bruge de videoer vi har lavet til brug for rekruttering til branchen. I videoerne fortæller nogle af de unge i vores branche om deres uddannelser til henholdsvis landbrugsmaskinmekaniker, entreprenørmaskinmekaniker og handelsassistent. Der er også en film om at bo på skolehjem i Aars.

Det er vores store håb, at I i højere grad vil bruge videoerne, så de kan komme ud og leve deres liv på de sociale medier, og at I også kan bruge dem i jeres rekruttering.

Filmene ligger på vores YouTube kanal:
Skolehjem:

www.youtube.com/watch?v=xZrVFXMzvoA

Landbrugsmaskinmekaniker:

www.youtube.com/watch?v=mM1pVy7zxC4 og

www.youtube.com/watch?v=t2CtjHvGjs

Handelsassistent:

www.youtube.com/watch?v=nrGFgGopi7U

Entreprenørmaskinmekaniker:

www.youtube.com/watch?v=QSyUilFHVvs

Fremtid

Vi vil over de næste år fortsat arbejde intensivt med rekruttering af lærlinge og elever til branchen.

Vi tror meget på den direkte dialog mellem de lokale virksomheder og deres folkeskole. Derfor vil vi gerne opfordre jer til at tage fat i jeres lokale folkeskole og tilbyde dem et samarbejde med jer.

Vi tror også rigtig meget på ung til ung dialogen og vil arbejde videre med at være der, hvor vi møder de unge, som snart skal træffe deres uddannelsesvalg. Det er blandt andet ude på skolerne i rollemodelprojektet og på DM i Skills, hvor vi har unge med til at fortælle om deres uddannelse.

Stor succes med vores opsøgende uddannelsesindsats

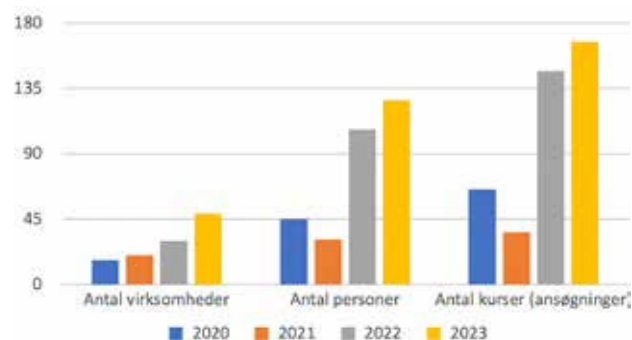
Gennem de seneste to et halvt år har vi haft fokus på efter- og videreuddannelse af personale ansat under HK-overenskomsten.

Vi søgte Børne- og Undervisningsministeriets pulje til opsøgende uddannelse, og siden har vi udbudt mange aktiviteter. Vi har lavet hjemmesiden såkandu.dk, som indeholder information og inspiration til efter- og videreuddannelse. Vi har lavet videoer med medlemmer, der har gjort brug af vores kompetencefond. Der er lavet flyers, plakater og postkort, som I har fået udleveret. Vi har besøgt flere af jer, og rigtig mange er blevet kontaktet pr. telefon.

Vi har også afholdt flere webinarer, hvor vi har informeret om HK-Kompetencefonden, og har holdt tematiserede webinarer med fokus på et specifikt emne efterfulgt af et fysisk kursus, man kunne tilmelde sig. Webinarerne har

været en stor succes og givet inspiration til mange, som efterfølgende har søgt om støtte fra kompetencefonden.

Det betyder, at endnu flere virksomheder har valgt at benytte sig af HK-kompetencefonden i første halvår af 2023 end nogensinde før. Hele 49 af vores medlemsvirksomheder har søgt fonden i første halvår af 2023 mod 30 i hele 2022 og 20 i 2021. Kurserne er også fordelt på flere personer end tidligere. 127 medarbejdere har været afsted i første halvår af 2023 mod 107 personer i hele 2022 og 31 personer i 2021, så det synes vi er en super flot stigning, hvilket vi helt klart mener, er en effekt af dette projekt.

Statistik DM-A HK-kompetencefond

Når det regner på præsten, drypper det på degnen, siger et dansk ordsprog. - Det betyder her, at flere også får søgt kompetencemidler til medarbejdere på Dansk Metal/3F overenskomstområdet, hvilket har betydet, at vi tidligt i 2023 måtte melde ud at puljen allerede var tømt for i år.

Vi opfordrer stadig alle til at få planlagt efteruddannelse og få tilmeldt medarbejderen til kurser og søge midler fra kompetencefonden hurtigst muligt, så I også kan få del i puljerne. Man kan allerede nu indsende ansøgninger for kurser med kursusstart efter 1. januar 2024.

Kommunikation

Maskinhandleren

Vi har igen i år udgivet 4 numre af vores branchemagasin Maskinhandleren. Formålet med Maskinhandleren er at formidle information og gode historier til de medarbejdere, der er ansat i virksomhederne. Men også at vise udadtil - til kunder, potentielle medarbejdere og samarbejdspartnere - at vi er en moderne branche, hvor der sker mange spændende ting, og hvor der arbejder mange interessante og inspirerende personer. Magasinet omhandler og distribueres til medlemmer i både Dansk Maskinhandlerforening, Maskinleverandørerne, Brancheforening for Skov-Have-Park forretninger og GAFSAM.

Alle fire foreninger under DM-sekretariatet har mange fælles snitflader og kan derfor have gavn af at høre hinandens positive og inspirerende historier.

Har du kommentarer til magasinet eller forslag til gode historier, hører vi meget gerne om det.

Nyhedsmails og hjemmeside

I august måned 2023 blev vores webleverandørs hosting-leverandør hacket! Det betød, at den kommunikationskanal vi hidtil har set som vores vigtigste til at informere medlemmerne, om f.eks. lovændringer, arrangementer, kurser m.v., nemlig vores nyhedsmailsystem forsvandt fra dag til dag. Det lykkedes os at redde de fleste tilmeldte mailadresser, og vi arbejder i skrivende stund på at få lavet et nyt system, da vi stadig ser nyhedsmails som vores vigtigste kommunikationskanal til vores medlemmer.

Det betyder også, at vi ikke længere kan henvise til alle de vigtige dokumenter, som ligger på hjemmesiden, men det løses ved at sende dokumenterne til medlemmerne, når de henvender sig.

Vi var forud for denne hændelse gået i gang med at indhente tilbud på en ny hjemmeside, så vi var ikke helt på bagkant. Men derfra og til en ny side står klar, kommer der til at gå et par måneder, men vi satser på, at en ny løsning er klar inden jul. Det handler jo om i denne situation, at vi skal lave et brugervenligt system, som er bygget logisk op for jer som medlemmer i stedet for at haste en mindre god løsning igennem. Vi glæder os til at kunne præsentere en ny side for jer hurtigst muligt.

Adgang til medlemssystemet på hjemmesiden og nyhedsmails fra os om relevante emner for den enkelte leder eller medarbejder vil stadig kræve tilmelding hos sekretariatet. Vi ønsker, at så mange relevante personer i medlemsvirksomhederne som muligt, har adgang til vores medlemsområde og modtager vores nyhedsmails, så tag meget gerne fat i os for at tilmelde jeres nuværende og nye ansatte.

Facebook

Facebook er stadig et godt medie til at få delt sine budskaber med mange.

Vi har brug for jeres hjælp til at nå endnu længere ud med de gode budskaber. Vi håber derfor, du vil like vores Facebooksider og meget gerne dele med dit netværk, når vi har noget spændende at fortælle!

[Facebook.com/danskmaskinhandel](https://www.facebook.com/danskmaskinhandel)

[Facebook.com/landbrugsmaskinmekaniker](https://www.facebook.com/landbrugsmaskinmekaniker)

[Facebook.com/handelsassistent](https://www.facebook.com/handelsassistent)

Vi ønsker i de kommende år at øge vores kommunikation på de sociale medier og evt. føje flere medier end Facebook til listen af sociale medie platforme.

Arbejdet i færdselsgruppen

Ny regel gør det muligt

Oversize motorredskaber kan nu køre som selvkørende blokvogn - dog kun hvis de ikke overskrider generelle vægtgrænser. Færdselsgruppen har igennem et par år arbejdet med at få løst problemer med større specielle maskiner, der skal færdes på offentlige veje, men som ikke er tilpasset, og heller ikke kan tilpasses den danske færdselslov.

Det drejer sig bl.a. om de maskiner, der kan opsamle roer eller kartofler fra en "kule", rense og transportere afgrøden op i en lastbil, som sørger for den videre transport. Disse maskiner måler ofte op til 15 m og er derved for lange til at køre på offentlige veje, da den danske færdselslov, kun tillader en længde op til 12 m.

Løsningen, der blev foreslået af Færdselsstyrelsen, og sidenhen bakket op af Vejdirektoratet, består i, at man som ejer af køretøjet skal logge ind på Vejdirektoratet med sit virksomheds-id, og søge om en særgods transporttilladelse. Det er en løsning, som samtidigt skal gælde andre større maskiner fra branchen, hvor enten længde, bredde, tilladt aksel eller køretøjsvægt overskrider de tilladte grænser for køretøjskategorien, men ikke de generelle tilladte vægtgrænser i den danske færdselslov.

Sagsbehandlingen virker indtil videre fornuftig. Tilladelse udstedes enten som en generel tilladelse for et bestemt tidsrum i højst fem år, strækningstilladelse for et bestemt tidsrum i højst fem år, eller som en engangstilladelse.

*Holmer Felis 3 EVO er en rense- læsemaskine der er mere end 12 m lang.
Foto: Holmer Maschinenbau GMBH.*

*Holmer Felis 3 EVO sammenklappet til vejtransport er 14,8 m lang.
Foto: Holmer Maschinenbau GMBH.*

Årets kurser

Vi har i dette beretningsår fået gennemført flere kurser både i samarbejde med HEG og i eget regi.

Den grundlæggende lederuddannelse

HEG tilbyder i samarbejde med DM-Akademi "Den grundlæggende lederuddannelse" for medlemmer af Dansk Maskinhandlerforening og de øvrige foreninger, som vi yder sekretariatsbistand til.

Uddannelsen er en standardiseret og anerkendt lederuddannelse, hvor 5 moduler er bygget op omkring 6 forskellige AMU-mål, så de tilsammen giver en grundlæggende indsigt i, hvad ledelse er, hvem man selv er som leder, og hvordan man hver især bedst kan udøve ledelse. Samarbejdet mellem HEG og DM-Akademi betyder, at deltagerne på uddannelsen er fra samme type brancher, hvilket muliggør et øget fokus på brancherelevante problemstillinger og øger udbyttet af erfaringsudvekslingen.

Samarbejdet betyder desuden, at HR-Partner Birgit Karlsen fra sekretariatet supplerer uddannelsen med emner indenfor den praktiske del af personalejuraen. Der bliver gennemgået, hvordan man håndterer forskellige konkrete problemstillinger korrekt og effektivt. Denne undervisning sker i tilknytning til den almindelige undervisning, hvilket gør, at emnerne bliver fordelt over flere moduler. Samtidig

sparer vores medlemmer både tid og penge, da der spares kursusdage.

I december 2022 blev endnu et hold af ledere fra maskinbranchen færdige med "Den grundlæggende lederuddannelse". Et nyt hold er startet op i september 2023.

Online ledertræning

Det med ledelse er ikke altid nemt. Man sidder lidt alene med opgaven, da man både er leder for dem, der har ledelsesansvar og samtidig leder for alle øvrige medarbejdere. Derudover kan det være svært at afse tid til at få sit lederskab kigget efter i sømmene.

Derfor udbød vi i foråret sammen med HEG 3 x 3 timers online ledersparring. Her kunne man hjemme fra skrivebordet sammen med underviser og kollegaer i branchen, få et brush up på emner som kommunikation, planlægning, strategi og mål, konflikthåndtering, synlighed mv.

Som en del af forløbet fik deltagerne også lavet en DiSC management profil, der giver større selvindsigt og et grundlag for forbedret kommunikation.

Sælgerakademi

Sælgerne, som er ved at gennemføre vores helt egen aka-

Den grundlæggende lederuddannelse. Holdet færdig december 2022

demiuddannelse for B2B sælgere i samarbejde med HEG og Dania Erhvervsakademi, er nu ved at være langt i deres forløb. De er i gang med deres næstsidste modul, inden de i starten af 2024 skal i gang med at skrive deres afsluttende projekt og gennemføre den endelige eksamen den 8. marts 2024.

Deltagerne er positive omkring uddannelsen, Søren Boje fra Stenderup udtaler: "Den teoretiske del af undervisningen kan nemt omsættes til at handle om praktiske problemstillinger fra ens arbejde, og som man kan tage med hjem og bruge i virksomheden. Det motiverer og øger uddannelsens relevans, at den er så konkret. Jeg er også glad for, at vi på holdet spænder vidt i både aldre og erhvervsfaglige baggrunde. Det giver en stor berøringsflade og mulighed for at høre om andres erfaringer. Derfor tror jeg, at uddannelsen kan være med til at gøre maskinbranchen mere attraktiv for unge og mere profitabel."

Brian Jakobsen fra Johannes Mertz tilføjer: "Som udlært landbrugsmaskinmekaniker er jeg vant til at løse en opgave hurtigt og effektivt og så komme videre. Det er ikke altid hensigtsmæssigt ved et salg, hvor en kunde kan have brug for tid til at træffe sit valg. Den slags forhold er jeg

blevet mere opmærksom på og bedre til at håndtere ved hjælp af DISC". Han er desuden glad for at få rusket op i sine rutiner i salgsprocessen, fordi man efter nogle år som sælger godt, kan begynde at lade tingene køre efter sit eget hoved. "Sælgeruddannelsen præsenterer os for metoder og redskaber, man måske ikke altid har fokus på, f.eks. hvad angår planlægning af kundemødet, og hvordan man taler og kommunikerer med kunden i telefon, på mail og ansigt til ansigt".

Vi forventer at starte et nyt hold op i efteråret 2024. Kontakt Dorthe Thomsen på dorthe@danskmaskinhandel.dk ved interesse, så samler vi op på interesserede.

HR-kursus

I foråret har vores HR-afdeling i sammenhæng med overenskomstinformationsmøderne afviklet HR-kurser tre forskellige steder i landet.

Kurset var for alle medarbejdere, som har berøring med personaleadministration, uanset om det er som ledere, mellemledere eller administratorer.

Kurset indeholdt bl.a. information om ledelsesret, ansættelser, opsigelser, bortvisning, info om ferielov, efteruddannelse via kompetencefonde og meget mere.

Der var virkelig god opbakning blandt medlemmerne til disse kurser.

Momsmøder

Som titlen angiver, har vi igen i år holdt momsmøder. Møderne blev holdt tre steder i landet. Udover moms omhandler kurset andre regnskabsemner, herunder handel med udlandet, køretøjer og tilladt brug af disse set i forhold til SKAT. Momsdirektør Søren Engers Pedersen fra Bakertilly førte endnu engang deltagerne sikkert, kompetent og med højt humør igennem det normalt "tørre" stof.

På momsmøderne havde vi ligesom sidste gang også besøg af Anna Boel fra Landbrug & Fødevarer, der fortalte om afskrivningsreglerne og hvordan disse påvirker købernes regnskaber. Er der tidspunkter, hvor det er bedre at handle end andre, hvis man ser skatteteknisk på afskrivningsreglerne og meget mere.

Sikkerhedsforhold ved arbejde med og på el-køretøjer

I april holdt vi et seminar omkring sikkerhed ved arbejde med el-køretøjer. Seminaret er udviklet i samarbejde med SKAD.

Deltagerne fik indblik i de generelle sikkerhedsforhold ved arbejde med og på el køretøjer. De lærte om væsentlige forhold ifm. højvoltage, sikkerhedsudstyr og sikkerhedsiltag, brandfare, ladning, bygningsforhold, samt lovmæssige krav til arbejdsgiver.

Vi fik også gennemgået de væsentligste forhold, man som virksomhed skal være opmærksom på, hvad angår kontrol ved indkøb af elbiler, opbevaring og klargøring, samt håndtering af reklamationer med fokus på batteriet.

Underviser var direktør i SKAD Thomas Krebs.

Brancheaftaler

Sekretariatet tilbyder alle brancheforeninger adskillige brancheaftaler.

Advokaternes Inkasso Service

Medlemsvirksomhederne kan få inkasso uden omkostninger og 20 % rabat på advokatbistand

Inkasso - koncept

Konceptet går videre end no-cure-no-pay, i det Advokaternes Inkasso Service ved udenretlig behandling alene tager den del af det inddrevne, der ligger udover fakturaen, dvs. renter, salærer og gebyrer. Medlemmerne beholder fakturaens hovedstol. Lykkes det ikke at inddrive kravet, er det gratis.

For behandling i fogedretten koster det et fast beløb på 800 kroner ekskl. moms i salær, og lykkes inddrivelsen tilfalder ovennævnte beløb i tillæg til Advokaternes Inkasso Service. Medlemmet modtager således hele fakturaens hovedstol alene fratrukket de 800 kroner.

Advokaternes Inkasso Service kontakter debitor på alle hensigtsmæssige måder, breve, mails og tlf. Hvis det efter en kreditvurdering af debitor giver mening, foretager de udørende fogedforretning.

Som advokatkontor behandler de indsigelser og giver møde i retten i alle sager uanset, om de løftes ud af småsagsprocessen. Prisen afhænger som udgangspunkt af tidsforbruget.

Det er enkelt at oprette en sag via Advokaternes Inkasso Service hjemmeside på adresse www.inkassoadvokat.dk. Bruger du Dinero, e-conomic, Billy regnskabsprogram eller Minuba, kan du nu overføre dine ubetalte fakturaer og rykkerbreve til Advokaternes Inkasso Service med et enkelt klik på musen.

Avista Oil

Aftalen med Avista Oil, hvor alle medlemmer kan opnå en rabat på diverse hjælpemidler, opsamlings- og opbevarings-tanke er stadig gældende, selvom der af og til kommer ændringer i forhold til priser og nogle gange beskeder i forhold til hvem, der officielt har vundet retten til at indsamle spildolie.

Gratis afhentning af spildolie

Samarbejdsaftalen betyder, at de medlemmer, der leverer deres spildolie, også kan gøre brug af tilbud om billigere udstyr til at opsamle samt opbevare såvel olier som bremsevæske, filtre, batterier mm.

Avista Oil garanterer, at de renser den brugte olie, så den kan genanvendes som smøreolie. Det vil sige, at de store selskaber kan generhverve den rensede "råolie", og så kan de tilføje diverse additiver, der gør, at olien igen kan overholde de forskellige smørekraav.

APOLLO MANAGEMENT

Carsten Færge
Telefon 2164 7612
carsten@danskmaskinhandel.dk
www.zero-carbon.dk

Apollo Management tilbyder rådgivning og opgaveløsninger inden for grøn omstilling, finansiering og forretningsudvikling.

Sparring om grøn omstilling, udarbejdelse af klimarapport, SDG-mål, handlingsplaner og ESG-nøgletal, hvor der er blevet mere fokus på blandt beslutningstagere, slutbrugere, banker med flere. Du kan få beregnet din virksomheds CO2-belastning som et grundlag for en handlingsplan, der skal have til formål at mindske CO2-påvirkningen. Du får en såkaldt KlimaRapport Basis, der også indeholder udvalgte ESG-mål og som kan bruges i både intern og ekstern kommunikation. Aftalen omfatter en rabat på den indledende KlimaRapport - og er der flere virksomheder i en koncern er der derudover tilknyttet en koncern-rabat.

Dansk Arbejdsmiljø Rådgivning

Dansk Arbejdsmiljø Rådgivning tilbyder vejledning og opdatering i gældende lovgivning, og har konsulenter, der er specielt uddannede til at rådgive netop maskinhandlere indenfor de specielle forhold, der er gældende her.

Rådgivningen vil blive afregnet til en fast lavere pris, når man er medlem af foreningen.

Dansk Arbejdsmiljø Rådgivning dækker hele Danmark og svarer på telefonen døgnet 24 timer.

Det tilbyder Dansk Arbejdsmiljø Rådgivning:

- Udarbejdelse af virksomhedens APV og løbende opdatering
- Beredskabsplan
- Hjælp til udarbejdelse virksomhedens medarbejderhåndbog
- Hjælp til årlig lovpligtig arbejdsmiljødrøftelse
- Hjælp ved arbejdsulykke og erstatning efter gældende regler
- Indretning af værksteder og medarbejderfaciliteter
- Kurser i arbejdsmiljø til arbejdsmiljørepræsentanter
- Kurser i transport af farligt gods i varebiler og surring
- Kursus i årligt lovpligtigt eftersyn af virksomhedens maskiner og udstyr
- Kursus i godt arbejdsmiljø og udvikling af medarbejdernes kompetencer
- Uvildig vurdering af maskiner og udstyr for advokater og pengeinstitutter

Kontaktperson er:
Jan Sølvér Svendsen
Telefon: +45 96 35 13 82
E-mail: jss@dkamr.dk

Brancheaftale med Falck

Med denne aftale bliver der mulighed for en løsning, som kan indeholde følgende:

- Årligt lovpligtigt eftersyn af brandmateriale
 - Herunder gennemgang af nuværende setup, samt mulighed for rådgivning ved nye adresser
- Førstehjæpskasser, forbindsstoffer, øjenskyll m.m.
- Kontant køb samt mulighed for køb af opfyldning efter behov
- Hjertestarter
 - Både leasing og kontant køb
- Falck Guard (Fire Trace - brandslukningsanlæg til maskiner og pressere)
- Der er også mulighed for sidemandsoplæring, så I fremadrettet selv kan montere.

Det er muligt, kun at få lavet en aftale med produkter I har brug for, og I skal derfor ikke have alle produkter med for at få adgang til aftalen.

Vores kontaktperson er:
Flemming Nissen
Key Account Manager
Strategisk Salg og Rådgivning

Falck Assistance A/S - Falck Teknik
CVR-nummer: 38049372
Brendstrupgårdsvej 13
8200 Århus N
Mob: +45 30349684
Mail: flemming.nissen@falck.dk
www.Falck.dk
www.Falckteknik.dk

DM-A Krisehjælp til ejerledere

Ejerledere kan også få brug for krisehjælp, derfor er der indgået en aftale om krisehjælp til ejerledere med Falck Healthcare som en del af medlemskabet.

Beredskabsplan for Psykologisk Krisehjælp

Formål: At forebygge psykiske eftervirkninger hos foreningens medlemmer efter arbejds- og privatrelaterede hændelser.

Alvorlige hændelser

Foreningens medlemmer dækkes i tilfælde af:

- Ulykker
- Dødsfald
- Vold og trusler om vold herunder røveri og røveriforsøg
- Medarbejderes alvorlige sygdom og død (her dækkes også nærmeste pårørende dvs. husstand, forældre, udeboende børn, svigerforældre, svigerbørn samt børnebørn)

Trivselsproblemer:

FHC's Rådgivningscenter foretager afdækning af medlemmets problem.

- Psykiske / følelsesmæssige problemer
- Depression, angst
- Stress og udbændthed
- Mobning og chikane
- Omstrukturering og fyring
- Skilsmisse samt andre samlivs-og sociale problemer
- Misbrug (alkohol, medicin og ludomani)
- Juridiske og økonomiske problemer

Adgang til nedsat responstid

Falck Healthcare yder hjælp med en responstid på max. 4 timer fra kunden kontakter Rådgivningscenteret til psykologens første face-to-face kontakt med klienten overalt i Danmark.

Falck Healthcare - Psykologisk Rådgivning

Når mennesker oplever noget voldsomt på arbejdet, bliver afskediget eller får stress, er vores reaktioner anderledes end sædvanligt.

Episoder med gråd, opfarethed eller pludselig glemsomhed er helt almindelige, men kan forvirre én selv, og det er let at få tanker om, at man er ved at blive "skør".

I tiden efter hændelsen oplever mange, at tankerne om det ubehagelige bliver mindre, jo mere de taler om det, og det opleves som en lettelse at snakke med andre. I de fleste situationer kan man ved egen, kollegers, venners eller families hjælp komme gennem den svære tid og efterhånden vende tilbage til en normal hverdag, hvor oplevelserne på en naturlig måde er kommet på afstand.

Psykologisk Rådgivning som værktøj

Professionel Psykologisk Rådgivning kan være et godt og nødvendigt supplement til den hjælp ens eget netværk kan tilbyde, når man har været udsat for en alvorlig hændelse i arbejdslivet.

Din brancheforening har indgået en aftale med Falck Healthcare, som giver dig hurtig adgang til psykologisk rådgivning. Det kan du bruge, hvis du kommer ud for noget i dit arbejdsliv, som påvirker dig så meget, at du har behov for at tale med en professionel rådgiver.

Sådan får du hjælp

I Falck Healthcares Psykologiske Rådgivningscenter sidder medarbejdere, der har faglige og menneskelige kvalifikationer til at hjælpe dig, der er i en svær situation.

Ring døgnet rundt på: tlf. 7010 2012

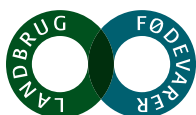

K. Thomsen Udbudsrådgivning

K. Thomsen Udbudsrådgivning er en enkeltmandsvirksomhed, der yder konsulentbistand til virksomheder, der ønsker at byde ind på offentlige udbud. Rådgivningen varierer fra afklaringer af begreber i udbudsmaterialet til udformning af virksomhedens tilbud og alt derimellem. Offentlige udbudsprocesser er ofte besværlige og tidskrævende. Specielt

for mindre virksomheder som ikke nødvendigvis har ekspertisen eller tiden til at navigere den snørklede jura, der omgiver offentlige udbud. Dertil kommer, at offentlige institutioner, som fx kommuner og regioner, ikke nødvendigvis fokuserer på de samme kvalitetskrav som private kunder og andre erhvervsdrivende. Det er her, K. Thomsen Udbudsrådgivning kan bidrage med værdifuld støtte. K. Thomsen Udbudsrådgivning giver rabat på normal timepris for alle Sekretariatets medlemmer.

K. Thomsen Udbudsrådgivning
Kontaktperson:
Kristoffer Thomsen
Telefon: +45 29 42 63 07
ket@kthomsenudbud.dk

Landbrug & Fødevarer

Dansk Maskinhandlerforening har siden 2017 været medlem af Landbrug & Fødevarer (L&F). Indmeldelsen markerede en naturlig cementering af samarbejdet mellem landbruget og maskinhandlerne. Medlemskabet er et såkaldt B-medlemskab - som bedst kan sammenlignes med at være interessenmedlem hos os.

Vi har gennem årene løbende øget samarbejdet med L&F på flere fronter og søger konsekvent nye samarbejdsområder. En del af baggrunden for dette er, at L&F repræsenterer størstedelen af vores medlemsvirksomheders kunder, og at vi gerne signalpolitisk vil vise, at vi bakker op. Ligeledes er vi en vigtig del af fødevareklyngen - og her gør sammenhold stærk - og det giver mening at tale med en samlet og bredere stemme.

Vi bliver således inddraget i de områder, som er relevante for maskinhandlere, såsom transportpolitik, færdselsgruppe, eksportaktiviteter, PR & Kommunikation, få adgang til diverse statistikker og meget mere.

Samarbejdet forløber meget konstruktivt, og vi sætter stor pris på den gensidige relation.

LEGAL IT

-a legaltech company
Daniel Hartfield-Traun
Tlf. 2095 8566
dht@legaltechdenmark.com
www.legaltechdenmark.com

Virksomheder med 50-249 ansatte er omfattet af lovgivning, der skal sikre anonyme indberetninger om lovovertrædelser m.v. gennem en såkaldt "WhistleBlower-ordning". Legal IT har udviklet et IT-system der simplificerer processen og som giver den enkelte medarbejder i en virksomhed adgang til helt anonymt at indberette mistanke om strafbare handlinger, lovovertrædelser, krænkelser m.v.. Du kan booke et 30 minutters online møde for en nærmere gennemgang af løsningen. Softwareløsningen er omfattet af datatilsynets krav til håndtering af whistleblower-indberetninger og som sikrer fuld anonymitet ligesom Legal IT kan fungere som ekstern sagsbehandler og indledningsvis håndtere indberetninger uden at kende indberettets identitet.

Erhvervsaftalen med Louis Nielsen giver tilskud til:

- Synsprøver med sundhedstjek
- Skærm- og sikkerhedsbriller ved dokumenteret behov
- Medarbejderrabat på briller til privat brug

Anskaffelse

Anskaffelse af skærm- og sikkerhedsbriller sker ved at medarbejderen, inden sit besøg hos Louis Nielsen, rekvirerer en rekvisition hos nærmeste leder.

Synsprøver kan kun foretages ved, at medarbejderen kan fremvise en gyldig rekvisition.

Medarbejderrabat på et sundt syn

Med Louis Nielsen Premium Club har alle medlemmer hos Dansk Maskinhandlerforening adgang til omfattende øjen-

undersøgelser, hvor du får klar besked om din synstilstand. Samtidig foretages også nogle ekstra undersøgelser, hvor der på et tidligt stadie kan opdages tegn på forskellige øjensygdomme som øjenforkalkning, grøn stær og andre sygdomstilstande som diabetes og forhøjet blodtryk. Derudover får du også særlige medarbejdertilbud, hvor man bl.a. kan få rabat på kendte designermærker.

Medarbejdertilbuddet omfatter følgende:

- 30 % rabat på briller og solbriller
- Gratis synsprøve med sundhedstjek
- Del tilbuddet med din nærmeste familie

Aktuelle tilbud samt tilbudsbetingelser fremgår altid af den særlige Louis Nielsen webside.

Hvordan får man adgang?

Benyt linket på danskmaskinhandel.dk/medlemsomraade/samarbejdsaftaler

Hvem kan få skærmbriller?

Arbejdstilsynets lovbekendtgørelse nr. 1108 af 15. december 1992 om arbejde ved en computer foreskriver, at medarbejdere, der arbejder regelmæssigt og mere end 2 timer dagligt ved en computer, både ved en fast arbejdsstation eller hjemmearbejdsplads, har ret til en passende undersøgelse af sit syn, hvis der opstår synsproblemer eller øjengener på grund af skærmarbejdet.

Hvis undersøgelsen viser, at det er nødvendigt med briller og en eventuel privat brille ikke kan benyttes, bestilles skærmbriller som er beregnet til det pågældende skærmarbejde.

For yderligere information kan Helle Helth Hansen i sekretariatet kontaktes.

Samhandelsaftale med Lyreco

Brancheaftalen med Lyreco omfatter gratis fragt på alle ordre samt rabatter på kontorartikler, tryksager, tonere, vær-

nemidler, samt catering-, aftørings- og sikkerhedsprodukter. Ingen minimumsbestilling.

Kontaktperson

Peter Enevoldsen

Telefon: +45 2333 1185

peter.enevoldsen@lyreco.com

www.lyreco.dk

En service, der gør en forskel

- Ordre på katalogvarer modtaget inden kl. 16.00, leverer vi næste arbejdsdag (med nogle få undtagelser)
- Vi har ingen minimumsordre
- Vi har en leveringssikkerhed på 99 %
- Du kan handle 24 timer i døgnet, 7 dage om ugen, hele året rundt
- Bestilling kan foretages på vores webshop, på e-mail eller telefon

Returnering af katalogvarer

Katalogvarer i ubrudt, original emballage kan byttes/returneres inden 30 dage uden omkostninger for dig. Ring til kundeservice på telefon 70 100 500 og aftal afhentning af de varer, som du ønsker at returnere. Husk at angive antal kasser, der skal retur. Chaufføren henter kun det antal kasser, der er aftalt. Det er vigtigt, at varen er forsvarligt emballeret. Du kan evt. benytte den Lyrecokasse du fik, da varen blev leveret. Alle produkter skal være i ubrudt, original emballage, bilagt kopi af følgeseddel/pakkeseddel, ellers vil der ikke ske en kreditering. Husk at oplyse navn og telefonnr. så vi kan kontakte dig, hvis der opstår tvivlsspørgsmål. Varerne placerer du hurtigst muligt dér, hvor du normalt modtager varer, da chaufføren kan ventes allerede næste morgen. Er varerne ikke hentet inden en uge, kontakt kundeservice.

Garanti på leverede varer

Vi yder som minimum 2 års garanti på produktionsfejl på alle leverede varer. Har du fået leveret en vare med fejl, bedes du kontakte kundeservice.

- Har du fået leveret varen inden for 30 dage, så kontakt kundeservice for ombytning
- Er det mere end 30 dage siden, du har fået leveret varen, så kan vi tilbyde at reparere varen
- Kundeservice vil sende et skema til dig, som vi beder dig udfylde og vedlægge varen

- Vi afhenter varen, reparerer og returnerer den til dig uden omkostninger
- Varer, der er mere end 2 år gamle, kan vi i særlige tilfælde tilbyde at reparere mod betaling, kontakt kundeservice for yderligere oplysninger.

Transportskader

Hvis du opdager, at en pakke eller beholder er ødelagt ved leveringen, så skal dette noteres på følgesedlen. Viser det sig, at indholdet også er beskadiget, bedes du omgående kontakte kundeservice, der vil sende dig en ny vare.

Forkert leverede varer

Til trods for vores kvalitetskontrol, kan det forekomme, at du får leveret en forkert vare - eller måske får leveret for få eller for mange varer. I så fald beder vi dig omgående kontakte kundeservice senest inden for 30 dage, og de vil sørge for at rette fejlen.

MediDyne

ZOLL hjertestarter

Aftalen med MediDyne om, at man kan købe deres Zoll hjertestartere til en fornuftig pris er stadig gældende. Det er nu også muligt at leje en hjertestarter igennem vores aftale med MediDyne.

Hver år rammes ca. 4.000 danskere af pludseligt, uventet hjertestop uden for hospitalerne. Ca. 10 % af disse personer overlever. Hurtig og rigtig førstehjælp indenfor få minutter er afgørende. Hjertelungeredning er vigtig førstehjælp, men den mest effektive behandling af hjertestop opnås, når god hjertemassage kombineres med brug af en hjertestarter.

ZOLL AED Plus hjertestarter har indbygge REAL CPR Help®, som måler og registrerer, hvordan du giver hjertemassage - og som giver dig feedback, der hjælper dig med at gøre det rigtigt. Meddelelser via lyd og billeder hjælper dig til at yde livreddende førstehjælp med selvtillid og overblik.

ZOLL AED Plus hjertestarter efterlever alle Sundhedsstyrelsens krav og specifikationer til en hjertestarter.

Pensionselskabet

Dansk Maskinhandlerforening kan i samarbejde med PensionsSelskabet pension & health care services tilbyde en pensionsløsning til medlemsvirksomhederne og deres ansatte. Løsningen er specielt interessant for ledergruppen, sælgerne og administrationen, men kan også tilbydes til overenskomstanter med pension i PensionDanmark.

Pensionsløsningen i PensionDanmark er god, og denne løsning er et supplement, da den også indeholder sikkerhed og udbetaling ved f.eks. midlertidig sygdom og ressourceforløb. Virksomheden bestemmer, hvem der skal tilbydes denne løsning, og pensionsløsningen kan tilbydes til alle ansatte eller udvalgte medarbejdergrupper - både med og uden overenskomst.

Vil du vide mere, så kontakt pensionschef Stig Wetterstrøm
Telefon 2090 4320
E-mail SWE@PensionsSelskabet.dk

Scandic

Scandic-hotellerne

Brancheaftale med Scandic-hotellerne i Danmark, Norge, Sverige, Finland, Tyskland og Polen gælder for alle medlemmer tilknyttet sekretariat og deres ansatte, så den kan også bruges privat.

Aftalen gælder rabat på overnatning i ovennævnte lande samt rabat på møder, der afholdes på danske Scandic-hoteller.

Aftalen må gerne bruges privat, bookingen skal foretages via Scandics Websites eller app. Tilmelder man sig deres loyalitetsprogram Scandic Friends, kan man som medlem nyde flere fordele. Man optjener point, når man bor hos Scandic og spiser i deres restauranter.

Husk blot, at få alle dine køb skrevet på værelsesregningen. Dine point hjælper dig med at nå op på næste level, og giver dig mulighed for at booke bonusnætter samt giver dig ekstra fordele hos deres partnere.

Se mere om aftalen på DM's hjemmeside under medlemsområdet og samarbejdsaftaler.

Willis Towers Watson

Året set fra et forsikringsmæssigt perspektiv

Vi har haft endnu et år med stigende inflation og renter, og det har påvirket markedet for forsikringer. Stigende priser på stål, råvarer, reservedele og lønninger har medført øgede udgifter for forsikringsselskaberne til skader og skadebehandling. I WTW gør vi dog vores yderste for at holde præmierne på et acceptabelt niveau.

Tendenser på forsikringsmarkedet

Den generelle udvikling på forsikringsmarkedet fortsætter i retning af et endnu "hårdere" marked end i 2022, hvor forsikringsselskaberne til stadighed har skærpet deres risikoappetit. Denne skærpelse af risikoappetitten afspejler de krav, der stilles fra udenlandske genforsikringsselskaber.

Det "hårde" marked medfører, at der bliver stillet større krav til virksomheders dokumentation af deres skader og til deres forebyggelsesindsatser. Ønsket om at undgå skader er altid foranstillet ønsket om at modtage erstatning. Under de aktuelle markedsforhold er virksomhedens proaktive arbejde med forebyggelse ofte en forudsætning for, at der overhovedet kan tegnes forsikring - og at forsikringspræmien er til at betale.

Dansk Maskinhandlerforenings forsikringsaftale

Aktuelt for Dansk Maskinhandlerforenings forsikringsaftale, har der gennem året været en stigende tendens til tyverier af skærme og navigationsudstyr fra specielt traktorer. Det er derfor meget vigtigt, at man som maskinhandler forsøger at minimere alle tænkelige risici. Det har en præventiv effekt i forhold til tyverier, og samtidig viser det også en holdning overfor forsikringsselskaberne, hvilket er vigtigt i et langsigtet perspektiv. Det er langt bedre at være på forkant med forebyggelse i forhold til at undgå skader, end at man pludseligt får stillet nogle sikringskrav af forsikrings-selskabet. WTW opfordrer til, at man som virksomhedsejer

tager stilling til, hvad der kan gøres for at minimere risikoen for tyveri og andre typer af skader.

Medlemmer af Dansk Maskinhandlerforening er altid velkomne til at kontakte Jacob Olesen fra WTW, hvis der er brug for rådgivning om etablering af tyverisikring.

Cybersikring og datasikkerhed

Man kan gøre meget for at sikre virksomhedens fysiske værdier - for eksempel maskiner og bygninger, men det er også yderst vigtigt at sikre virksomhedens data og it-systemer. Der ses igen i år en stigning i antallet af forsøg på blandt andet ransomware-angreb mod virksomheder i Danmark.

WTW har sammen med cybersikkerhedsvirksomheden Trusec skabt cyberkonceptet WTW Cyber Defender. WTW Cyber Defender består af seks delelementer, som hver især er med til at styrke virksomhedens cybersikkerhed og -beredskab, og som giver de bedste forudsætninger for at forebygge skader og undgå tab på grund af brud på datasikkerheden.

Med WTW Cyber Defender aktiveres spidskompetencerne i Trusec og WTW, så hele spektret fra forebyggelse over forsikring til krisehåndtering bliver dækket. WTW Cyber Defender bidrager både til at reducere risikoen for at kriminelle lykkes med et cyberangreb og til at begrænse konsekvenserne, hvis det alligevel sker.

WTW Cyber Defender matcher datasikkerhedsbehov hos danske maskinhandlere, og prisen er konkurrencedygtig. Ønsker du at høre mere om WTW Cyber Defender, så kontakt Jacob Olesen på tlf. 6038 0558 for at få mere information.

Pensionsordning i PensionDanmark

Dansk Maskinhandlerforening har et godt samarbejde med PensionDanmark, hvor medarbejdere via overenskomsten har deres pensionsordning. Pensionsordningen er ikke kun en opsparing til pension, men indeholder også forsikringer, der sikrer medarbejderne og deres familier økonomisk tryghed ved dødsfald, førtidspension, kritisk sygdom, fleksjob og ressourceforløb.

Opsparing til pension

Medarbejdernes opsparing til pension bliver typisk sat ind på både en aldersopsparing, en ratepension og en livsvarig pension. Aldersopsparingen er forholdsvis ny og skyldes nye pensionsregler, som per 1. januar 2018 har gjort aldersopsparingen attraktiv. Bl.a. bliver pengene fra en aldersopsparing ikke modregnet i offentlige ydelser. Det vil sige, at udbetalingerne fra en aldersopsparing ikke har betydning for, hvor meget medarbejderne vil få i pension fra det offentlige. Derfor har PensionDanmark automatisk tilpasset medarbejdernes opsparing og indsætter det beløb, som man årligt må sætte ind på en aldersopsparing. Resten af pensionsindbetalingerne bliver fordelt ligeligt på ratepensionen og den livsvarige pension.

Husk lærlingepension

Lærlinge har ret til fuld pension, når de fylder 18 år.

Det er vigtigt, at man indberetter og indbetaler til PensionDanmark, ellers kan det blive dyrt for virksomheden. Virksomheden skal nemlig erstatte den manglende forsikring, hvis en lærling kommer galt af sted og fx kommer på førtidspension. Læs mere på pension.dk/virksomhed/indbetal, hvor der er information om relevante overenskomstkode, priser og regler for, hvornår der skal indberettes.

Seniorpension

Seniorpension trådte i kraft 1. januar 2020. Opfylder medarbejderne betingelserne, kan de søge seniorpension seks år før folkepensionsalderen. Medarbejdere med pensionsordning i PensionDanmark, der får tilkendt seniorpension, kan også have ret til en supplerende pension fra PensionDanmark. Beløbet er typisk 80.000 kr. årligt.

Sundhedsordning med adgang til 3.000 behandlere

Medarbejdere med pension i PensionDanmark (herunder lærlinge og elever) har også en sundhedsordning. Sundhedsordningen giver bl.a. adgang til behandlinger hos en fysioterapeut eller kiropraktor, hvis medarbejderne har problemer i led, muskler og sener. Og der er ingen krav om lægehenvielse. På den måde kan ordningen være med til at forebygge, at mindre gener udvikler sig til mere alvorlige skader og eventuelt længerevarende sygefravær.

Der er 3.000 behandlere klar til at hjælpe medarbejderne på flere end 800 klinikker landet over.

Online Psykolog og Online Læge

Sundhedsordningen er blevet udvidet med Online Psykolog, som betyder, at medarbejderne nemt og hurtigt kan få en samtale med en psykolog. Psykologen er med på video, så man kan se hinanden, mens man taler sammen. Det kan fx foregå hjemme i medarbejderens egen stue, eller hvor de føler sig godt tilpas.

Medarbejderne har også adgang til Online Læge, som kan hjælpe med de fleste ting, som ens egen læge hjælper med. Har man børn, der endnu ikke er fyldt 15 år, kan de også få hjælp.

Videosamtalerne foregår enten via PensionDanmarks app ("Din Pension") eller hjemmesiden pension.dk. Online Læge og Online Psykolog har åbent alle hverdage kl. 8-21, mens der i weekenden og på helligdage er åbent kl. 9-17.

Sundhedsrådgivning og behandlingsrådgivning

PensionDanmark har også to sundhedsteams: Sundhedsrådgivning og Behandlingsrådgivning.

Sundhedsrådgivning består af 18 erfarne sygeplejersker og socialrådgivere. Her kan I som virksomhed få rådgivning og hjælp til, hvordan man kan håndtere sygemeldte medarbejdere, eller medarbejdere der ofte er syge. Medarbejderen skal blot være omfattet af sundhedsordningen via sin pensionsordning i PensionDanmark.

Medarbejderne kan også selv ringe og få hjælp hos Sundhedsrådgivning. Og de kan også få hjælp via hurtig diagnose-ordningen, hvis de er blevet henvist til en speciallæge fra deres egen læge. De får hjælp fra en sygeplejerske, der hjælper dem gennem sundhedssystemet - uden unødigt ventetid.

I Behandlingsrådgivning sidder 13 dygtige fysioterapeuter, der kan rådgive medarbejderne, hvis de har problemer i led, muskler og sener. De tager en snak med medarbejderne og finder ud af, om de skal starte i behandling hos en fysioterapeut eller kiropraktor.

Læs mere om PensionDanmarks sundhedsordning på pension.dk/virksomhed/sundhed.

Kontakt PensionDanmark

Har man spørgsmål, er man altid velkommen til at ringe til PensionDanmarks virksomhedsrådgivning alle hverdage kl. 8-18 på tlf. 7012 1340.

Climmar

Præsident: Roberto Rinaldin

Vicepræsident: Stefan Sprock,
Howard Pullen og Stéphane Leblond

Generalsekretær:
Friedrich Trosse

www.climmar.com

CLIMMAR medlemmer

	Østrig: ARGE Landtechnik, Wien
	Belgien: Fedagrim, Brüssel
	Schweiz: AMSuisse, Zürich og Aarberg
	Tjekkiet: SDZT, Brünn
	Tyskland: LandBauTechnik-Bundesverband, Essen
	Danmark: Dansk Maskinhandlerforening, Kolding
	Frankrig: SEDIMA, Paris
	Storbritannien: BAGMA, Birmingham
	Ungarn: MEGFOZ, Gödöllö
	Italien: FEDERACMA, Rom
	Luxembourg: FEMALr Luxembourg
	Lettland: LTRTA, Riga
	Holland: Fedecom, Nieuwegein
	Polen: PIGMiUR, Torun
	Sverige: ML, Stockholm
	Slovakiet: AGRION, Nitra

Hvem er CLIMMAR?

CLIMMAR - vores europæiske sammenslutning omfatter 16 nationale brancheforeninger, der har med handel og service inden for landbrugs-, entreprenør-, park og anlægsmaskiner at gøre. CLIMMAR repræsenterer mere end 19.000 virksomheder i hele Europa, der beskæftiger knap 170.000 ansatte. Sammenlagt servicerer disse virksomheder godt 3,1 mio. landbrug med et samlet areal på næsten 2,0 mia. hektar jord. Dette er vigtigt at fremhæve - bl.a. fordi størstedelen af dansk lovgivning fødes i EU - og vores branche er i denne sammenhæng ingen undtagelse. CLIMMAR er en paraplyorganisation for de nationale medlemsorganisationer. Indtil 2022 besad Holland posterne som hhv. præsident og generalsekretær, men her er igangsat vidtrækkende ændringer, som blev endeligt initieret i januar 2022.

CLIMMAR er til stede og gør sin indflydelse gældende ved de europæiske standardiserings- og reguleringsinitiativer, fastlægger europæiske markedstal og garantibetingelser, samt traktorsalgspartneres tilfredshed med deres mærker. Derudover tager CLIMMAR sig af problemstillinger, der opstår i alle lande, f.eks. træning og videreuddannelse, rekuttering af unge, positiv imageopbygning for industrien

og professionen, er aktiv på internationale messer og professionelle konkurrencer.

Her spiller Danmark en stadig mere central og vigtig rolle. Per Hedetoft fra Dansk Maskinhandlerforening repræsenterer CLIMMAR i flere EU-grupper og bl.a. OECD-grupper (elektriske traktorer og robotter) samt en ny afsluttet ISO-gruppe. EU-grupperne er WGAT og NRMM.

WGAT

WGAT er en arbejdsgruppe indenfor traktorer, hvis formål er, at klæde kommissionen bedst muligt på, så kommissionen har det bedste og bredeste grundlag at træffe beslutningerne på. Beslutningerne i dette tilfælde omhandler den nye EU-typegodkendelse 167/2013 også kendt som Tractor Mother Regulation eller TMR. Der arbejdes også med kategorierne R og S, altså vogne og redskaber som er trukket af en traktor.

NRMM

NRMM er en arbejdsgruppe som vedrører Non Road Mobile Machinery. Formålet er at finde en fælles EU-typegodkendelse for disse køretøjer. Gruppen ledes nu af Britiske TRL, da det tidligere sekretariat ikke længere har den samme kapacitet til rådighed. På seneste møde blev der drøftet

forskellige forslag til ændringer og tilføjelser, så arbejdet er blevet mere struktureret med henblik på at opnå nogle resultater og en hurtigere implementering.

CLIMMAR er ligeledes blevet tildelt pladser i tre OECD-arbejdsgrupper: 1. Tractor codes, 2. Electric tractors og 3. Robot tractors. OECD-grupperne leverer indstillinger til f.eks. WGAT på forskellige områder.

Der er et tæt samarbejde med de andre europæiske organisationer inden for landbrug, maskinstationer samt producenterne i hhv. COPA-Cogega, CEETTAR og CEMA.

Uddrag af CLIMMAR-arbejdsgrupperne

I. Lobbyvirksomhed/public relations:

Emner: Samarbejde med andre brancheforeninger, CLIMMAR-positionsrapporter, hjemmeside www.climmar.com, årlig pressekonference, offentliggørelse af årsrapport.

II. Markeds- og branchedata:

Emner: Undersøgelse af markedsdata, branchetrend og garantibetingelser, nationale vejtrafikregler.

III. Producenttilfredshed (DSI):

Emner: Tilsyn med tilfredshedsundersøgelsen af specialforhandlere med deres traktormærker, sammenligning af forhandlerkontrakter.

IV. Træning og videreuddannelse:

Emner: Systemsammenligninger, udveksling af erfaringer, rekruttering, mesterskaber.

V. Standardisering:

Homogenisering af grænsefladerne til værkstedsdataudveksling (RMI), standardiseringsarbejde, digitalisering.

CLIMMAR intern - Aktiviteter i 2022/2023

Arbejdsgrupper

CLIMMAR arbejder i arbejdsgrupper - arbejdsgrupper om fagområder, som hver især er under tilsyn af en medlemsorganisation, og som normalt har op til seks andre medlemmer. Afhængigt af emnet mødes de flere gange om året, mest digitalt.

Konferencer

Repræsentanterne for alle medlemsforeninger mødes tre gange årligt, typisk i marts, august og oktober. Hovedfokus er her på arbejdsgruppernes respektive resultater. Under Covid-19 mødtes man kun digitalt, men i slutningen af 2021 kunne man igen mødes fysisk. Efterfølgende er det blevet et godt mix.

Mange af møderne i CLIMMAR foregår online, her på et møde vedr. de nye vedtægter.

Kongres og Generalforsamling

En gang om året mødes alle medlemmer til CLIMMAR-kongressen, en generalforsamling udvidet til at omfatte eksterne talere og emner. Efter den digitale Covid-19 periode bliver møderne nu igen afholdt fysisk. Heldigvis. Her er det fra generalforsamlingen i Budapest i 2022, hvor der var fokus på interne emner og at få den nye organisation kørt ordentligt i gang.

CLIMMAR i fremtiden - Komplet omorganisering

Hvad der hidtil har været tilfældet, at CLIMMAR Generalsekretariatet næsten automatisk endte i Sekretariatet i den nationale medlemsorganisation, hvorfra den aktuelle CLIMMAR-præsident kom, identificerede arbejdsgruppen en væsentlig svaghed på dette tidspunkt: Der mangler en regelmæssig og gennemgående tilstedeværelse i de europæiske beslutningscentre, for at have en chance for at gøre sin indflydelse gældende. Den ansvarlige arbejdsgruppe havde derfor foreslået en fuldstændig omorganisering:

- ny juridisk status
- nye vedtægter
- nyt kotor i Bruxelles
- ny professionel Generalsekretær

Og alt sammen inden for det nuværende budget. Dette koncept blev enstemmigt godkendt af generalforsamlingen i 2021. Sådan opnåede CLIMMAR den juridiske status, der kræves for interessegrupper i henhold til belgisk lov - ASBL (Association Sans But Lucratif).

Nye vedtægter

Vedtægterne fra 1995 - blev revideret på forskellige møder og i intensiv udveksling i arbejdsgruppen godkendt og tilpasset til belgiske lovkrav og blev enstemmigt vedtaget på generalforsamlingen.

Til generalforsamlingen i Budapest i 2022 var delegerede fra femten medlemsorganisationer til stede; Dansk Maskinhandlerforening var repræsenteret af Jens-Aage Jensen, Troels Jensen, Per Hedetoft og Klaus Nissen.

Generalsekretariatet i Bruxelles

Der var to udeståender, der skulle løses, da først den nye strategi var på plads: Placering og organisation; begge hører sammen i henhold til CLIMMAR-planen. Vi ledte efter (og fandt) en organisation (SME United) med base i Bruxelles. De har erfaring med lobbyvirksomhed og som repræsenterede SMV. Det er her det nye generalsekretariat er placeret. En vigtig rammebetingelse er også, at muliggøre porteføljen af opgaver for et nyt fuldtids CLIMMAR-generalsekretariat, som er blevet koordineret i henhold til de nye vedtægter. Generalforsamlingen gav enstemmigt CLIMMAR-bestyrelsen mandat til kontraktmæssigt at sikre disse sidste trin. På en ekstraordinær generalforsamling i 2022 blev resultater og personer præsenteret og en ny bestyrelse valgt i henhold til vedtægterne.

WorldSkills i Salzburg

Hvert andet år finder verdensmesterskaberne i håndværksfag sted i efteråret, kaldet "WorldSkills"; en uges begivenhed med olympisk flair. Efter Covid-19 havde aflyst og udskudt både WorldSkills og EuroSkills, blev der nu endelig gennemført et WorldSkills - men afholdelsen blev fordelt ud over flere lande. Vores fag Heavy Vehicle blev placeret til afholdelse i Salzburg i Østrig. Vores deltager var Jan Aggerholm Andersen fra Zeppelin, som kæmpede bravt for de danske farver. Ud over den deltagende kandidat (og der er kun én pr. land), sender Danmark altid en ekspert, en teknisk specialist, som taler engelsk og ofte er involveret i opgaven på stedet. For Dansk Maskinhandlerforening er det Per Hedetoft fra sekretariatet. Generelt har WorldSkills noget af de Olympiske Lege over sig, en stor begivenhed med en meget unik atmosfære.

Climmar årsrapport

Én ting er særligt vigtig for CLIMMAR: De nationale medlemmer bør bringe resultaterne af deres arbejde videre til medlemskredsen. CLIMMAR skal flyde overalt og optræde regelmæssigt - mål: At gøre CLIMMAR og dets fordele bedre kendt for specialistvirksomheder i landene. Af denne grund udgiver CLIMMAR sin egen årsrapport på engelsk, som kun er tilgængelig som e-avis og kan ses offentligt på alle medlemshjemmesider og på www.climmar.com.

Udviklingen i branchen i Europa er trods leveringsproblemer mere positiv end under Covid-19

"CLIMMAR Index", der blev offentliggjort for første gang i 2018, visualiserer branchens udvikling i Europa. På en skala fra +/-3 vises aktuel status i branchen hver sjette måned og fremskriver på basis af konjunkturerne i de nationale medlemsorganisationer den gennemsnitlige europæiske forhandler. Input er landevægtede værdier af de respektive, nuværende og forventede salgs-, omkostnings- og investeringsudviklinger. CLIMMAR-indekset er derfor den første og eneste brancheindikator, der udelukkende refererer til branchesituationen i Europa inden for landbrugsteknik relateret til handel og service.

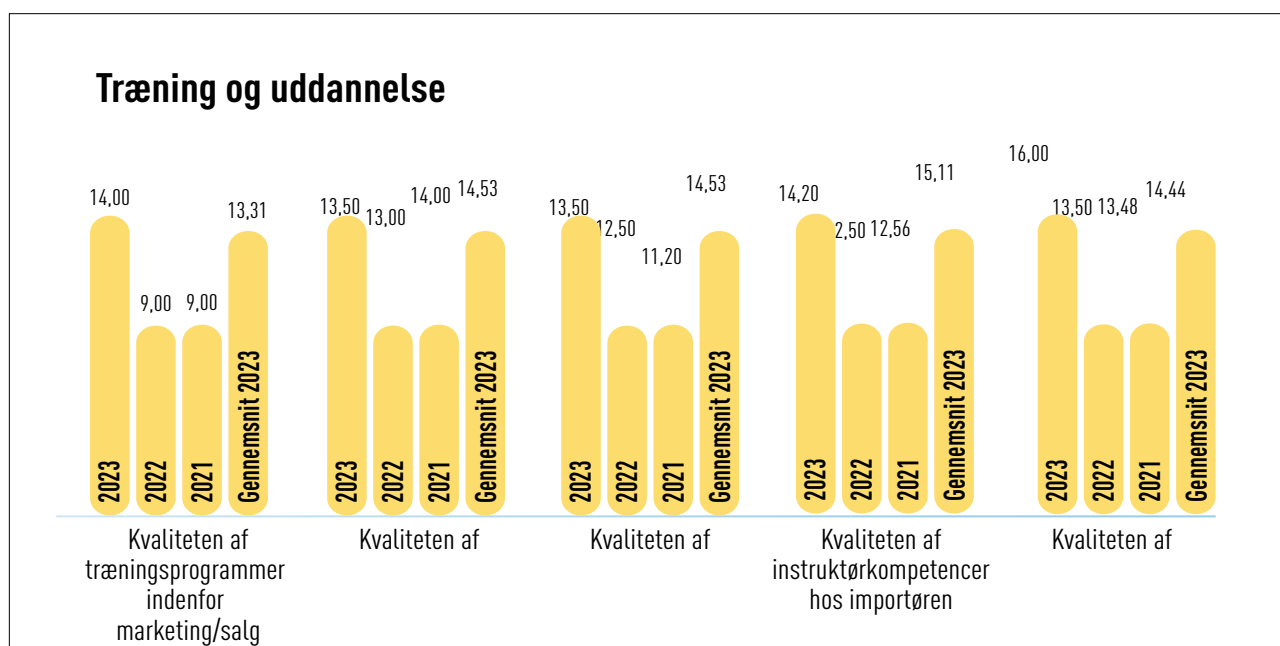

I første halvår af 2023 lå CLIMMAR-indekset på 0,51 - næsten dobbelt så højt som første halvår 2020.

DSI - Forhandlertilfredshed Traktormærker

I årets mærkeundersøgelse er den retning, der blev defineret i 2019, fortsat, hvor der fokuseres på de større traktormærker, for at kvalitetssikre med en højere besvarelsesprocent og dermed validiteten af mærkeundersøgelsen. Dette betyder, at den samlede svarprocent i år ligger på 47,5 %, hvilket er lidt under sidste års svarprocent, der var 53,8 %. For at undersøgelsen skal have en tilstrækkelig validitet, skal det igen understreges, at så mange som muligt

skal prioritere at få besvaret undersøgelsen. DM-Mærkeundersøgelse er et vigtigt værktøj i forhold til samarbejdet med traktorimportørerne - og disse tager undersøgelsens resultater alvorligt, og vil gerne bruge dem i det daglige arbejde med forhandlerudvikling. Derfor skal resultatet også være repræsentativt. De overordnede konklusioner på DM-Mærkeundersøgelse 2023 er, at der er fremgang i flere kategorier - dog mest markant ved en fremgang på alle parametre ved træning og uddannelse, samt ved finansiering som var et område under pres sidste år. Vi ser

Forhandlerne adskiller sig væsentligt fra hinanden på tværs af Europa. Her er det forventning til omsætning indenfor kerneområderne

en smule fremgang i den samlede tilfredshed, men mærkerne er under pres på et vigtigt parameter "importør - forhandlerrelationer", hvor der i 2023 er en samlet tilbagegang. Gennemsnittet dækker også over store udsving hos de enkelte mærker.

Det er vigtigt at understrege, at mærkeundersøgelsen kan bruges konstruktivt til at forbedre relationen, og ikke mindst samarbejdet mellem forhandler og importør. Det er et godt værktøj til at analysere, hvor indsatsen skal målrettes, til gavn for begge parter. I sidste ende er importør, producent og forhandler sat i verden med samme formål: At afsætte traktorer! Mærkeundersøgelsen gennemføres i en række europæiske lande, og kan derfor også anvendes som en benchmarking over mod udvalgte lande som et værdifuldt værktøj. På europæisk plan afholder CLIMMAR ligeledes møder med en række af traktormærkerne, hvor mærkeundersøgelsen præsenteres som gennemsnit for Europa. Dette er udgangspunktet for en rigtig god dialog.

CLIMMAR-Basics – Markedsdata

CLIMMAR indsamler hvert år basisdata fra de enkelte medlemslande: Branchetendenser, virksomheder, salg, medarbejdere, folk under uddannelse, traktorregistreringer og salgstal for andre kerneområder. På det seneste også grunddata om vejtrafikregistrering, relevante regler om di-

mensioner, kørekort, hastigheder osv.

Pressekonference EIMA, SIMA & Agritechnica

Hvert år afholder CLIMMAR pressemøde på en af de store internationale branchemesser. Det går lidt på skift afhængig af, hvordan det passer med messekalenderen. Men typisk er det på de tre store internationale messer Agritechnica, SIMA og EIMA, hvor præsidenten for CLIMMAR præsenterer de aktuelle branche- og tilfredshedsdata, resultaterne af standardiseringsarbejdet og den seneste organisatoriske udvikling i CLIMMAR.

www.climmar.com

Alle data, alle fakta, alle informationer og rapporter fra pressekonferencer samt alle aktuelle emner kan altid findes på CLIMMAR's hjemmeside.

Legater

Dansk Maskinhandlerforenings Jubilæumsfond har også i dette beretningsår uddelt 3 legater til nyuddannede unge mennesker, der har udmærket sig både på det faglige niveau og på det personlige plan. Hver legatmodtager får - ud over æren og et diplom - 10.000 kroner.

Det første legat blev uddelt i januar ved Helms TMT-Centret

Ekstraordinær indsats giver jubilæumslegat

Personalet var blevet bedt om at blive hjemme fra deres sædvanlige gåtur i skoven, og derfor sad alle klar i frokostrummet, da Jeppe's familie, virksomhedens ledelse og repræsentanter for Dansk Maskinhandlerforening trådte ind. Hovedpersonen, Jeppe Østergaard Christoffersen, sad bagerst i rummet med ryggen til og var nok en af de sidste, der opdagede, hvad der var på færde, så han blev ret overrasket over at se sin familie sætte sig til rette.

I indstillingen som Dansk Maskinhandlerforening modtog fra Helms TMT-centret, skriver værkfører Bjarne Aagaard

Fra venstre ses værkfører hos Helms TMT-Centret Bjarne Aagaard, legatmodtager Jeppe Østergaard Christoffersen, formand i Dansk Maskinhandlerforening Jens-Aage Jensen og direktør i Dansk Maskinhandlerforening Klaus Nissen.

blandt andet: - Jeppe opfylder alle kriterier for, hvad vi anser for en problemknuser. Han er løsningsorienteret og knokler på, indtil opgaven er løst, og kunden er kørende. Han er altid hjælpsom, uanset om det er overfor en kunde eller en kollega, og han tager utrolig stort ansvar for de opgaver han udfører, og han er en inspiration for sine lærlinge-kollegaer her i huset.

Medejer af Helms TMT-Centret, Allan Helms, kaldte det da også en ekstraordinær indsats, Jeppe havde ydet, hvilket hans karakterblad også vidner om, da der næsten kun er 10 og 12-taller og endda et 12-tal i svendeprøven. Og måske er der en grund til, at han har klaret sig så godt, for han har øvet sig i at gå i skole.

- Jeg har måske haft nemmere ved at komme igennem med et godt resultat end nogle af de helt unge, siger den 26-årige landbrugsmaskinmekaniker og fortsætter: - Jeg har jo været vant til at gå i skole og skrive opgaver i mange år efterhånden.

Flere uddannelser bag sig

Jeppe er vokset op på et landbrug og har altid vidst, at det

var i den retning, han skulle. Da han var barn, var drømmen at overtage forældrenes gård, men realismen satte ind.

- Da jeg var færdig med 9. klasse, valgte jeg at tage gymnasiet. Jeg havde brug for at blive lidt mere moden og vokse lidt fysisk, inden jeg skulle tage en erhvervsuddannelse. Jeg har egentlig altid tænkt, at jeg skulle være selvstændig landmand, så efter gymnasiet blev jeg uddannet landmand. Jeg fik også nogle gode oplevelser som landmand og kan godt savne dyrene og markarbejdet en gang imellem, men realistisk set er det virkelig svært at leve af at være selvstændig landmand. Jeg har også altid syntes, det med maskinerne var spændende, så derfor valgte jeg efterfølgende at tage landbrugsmaskinmekanikeruddannelsen.

På spørgsmålet om han skal tage flere uddannelser, svarer Jeppe med et smil: Nej, det har jeg ikke lige planer om. Nu har jeg været under uddannelse i 10 år efter folkeskolen, så nu er det tid til at arbejde, og det her fag bliver aldrig kedeligt. Der sker noget nyt hver dag - om det så er en ny maskine eller et nyt sted - det er aldrig det samme. Jeg kan rigtig godt lide at lave større projekter - gerne noget der tager hele eller flere dage. Det sjoveste er motorer og transmissioner, fordi man kan fordybe sig i noget, og man skal bruge sit hoved. Jeg har fået mulighed for at specialisere mig indenfor Komatsu skovmaskiner, og det er virkelig spændene, synes jeg.

Udlængsel

Jeppe har brugt sine uddannelser til spændende rejseoplevelser. Som landmand har han bl.a. været i England og arbejde på et stort jordbrug. Og på New Zealand, som mest var en fornøjelsestur, hjalp han også til på nogle gårde, som tilhørte venner af familien. Men en af de helt store oplevelser har været at være i Tanzania i praktik som landbrugsmaskinmekaniker.

- Jeg har jo været afsted før, men Tanzania var meget anderledes, end de andre steder jeg har været, både kulturelt og arbejdsmæssigt. Det kan godt være, at maskinerne er mere simple, men det er svært at få reservedele. Noget af det jeg godt kan lide ved at køre ud herhjemme er, at man er nødt til at være kreativ, fordi man ikke altid lige har det med, man skal bruge. Men dernede er de godt nok lidt mere ekstreme i deres cowboytricks, og de kreative evner kommer i spil i stor stil.

- Det er vigtigt for mig, at der er noget fleksibilitet, så jeg kan komme ud og opleve noget engang imellem, og det er der heldigvis her hos Helms. Mit næste projekt er, at jeg lige har købt en Landrover med tagtelt, som jeg skal have sat i stand, og så skal vi på nogle ture rundt i Europa i den. Den første tur går efter planen til Norge, slutter Jeppe.

Tidligere legatmodtager får endnu et legat

Rasmus Munk Harregaard blev for nylig belønnet med Dansk Maskinhandlerforenings jubilæumslegat for sin faglige dygtighed og sin vindende personlighed.

I indstillingen fra Thy Traktor og Maskinservice stod der bl.a.:

- Rasmus startede hos os i praktik og fik derefter arbejde som arbejdsdreng. Vi kunne hurtigt se, at Rasmus havde sans for arbejdet i en maskinforretning, og derfor fik han også en læreplads. Man smider jo ikke guld på gaden. Rasmus er en ung mand, der har styr på, hvad han laver. Han virker aldrig usikker, og han er god til at forstå en opgave. Han har en god ro til at finde fejl på f.eks. hydraulik og el, og er der overarbejde, træder han også altid til, og det er guld værd i denne branche. Rasmus er meget vellidt og en god kollega. Han er også meget kundemindet, og vi får tit ros af kunderne, når Rasmus har været ude og lave noget hos dem.

Og det er ikke kun Rasmus' arbejdsgiver, der har lagt mærke til hans helt særlige kvaliteter. Rasmus fik nemlig også i forbindelse med sin svendeprøve et legat, som Himmerlands Erhvervs- og Gymnasieuddannelser havde søgt til ham fra H.F. Christiansen og Hustrus mindefond. Nogle af de ord der blev sat på Rasmus på det tidspunkt var: god til at finde alternative løsninger, hjælpsom og behagelig personlighed. Rasmus er da også rigtig glad for at modtage endnu et legat og siger: - Det var rigtig dejligt at få at vide, at jeg skulle modtage legatet fra Dansk Maskinhandlerforening. Det er jo altid godt at blive anerkendt for sit arbejde.

Ingen baggrund i branchen

- Jeg har altid godt kunnet lide at skrue i alt muligt, men det er ikke fordi min familie har nogen relation til branchen, at

Fra venstre ses bestyrelsesmedlem i Dansk Maskinhandlerforening Per Larsen, indehaver af Thy Traktor og Maskinservice Kurt Bliksted, legatmodtager Rasmus Munk Harregaard og direktør i Dansk Maskinhandlerforening Klaus Nissen.

jeg er endt her. Jeg har bare altid haft interesse for traktorer, fortæller Rasmus og fortsætter: Jeg havde ikke lyst til at være bilmekaniker. Landbrugsmaskinmekanikeruddannelsen er bredere og har mange flere muligheder, synes jeg.

Jeg var lidt træt af at gå i skole og var heller ikke så god til det i folkeskolen, men efter jeg startede som landbrugsmaskinmekaniker, er det gået rigtig godt. Jeg har fået gode karakterer, og alle værkstedsfagene har jeg været rigtig glad for. Det er meget nemmere at gå i skole, når det er noget, man interesserer sig for. Og så er Thy Traktor og Maskinservice en rigtig god arbejdsplads, hvor vi laver mange forskellige opgaver, så det bliver aldrig kedeligt. Det er både sjovt at være ude hos kunderne, men det er også dejligt at være her på værkstedet, hvor man har kollegaerne at snakke og spare med.

Den eneste ting, der kunne have forhindret, at Rasmus blev landbrugsmaskinmekaniker, er ifølge kollegaerne hos Thy Traktor og Maskinservice, at han ikke kan drikke kaffe. De har drillet ham lidt med, at det var han nødt til at lære, hvis han skulle blive en rigtig mekaniker. Men det hele er gået alligevel og det endda med et rigtig flot 12-tal i svendepøven, selvom det stadig er varm kakao, der er i Rasmus' kop. Rasmus er glad for sin hverdag og fremtiden ligger formentlig også i Thy.

- Det var fint at være på skole i Aars, men det er nu bedst at være hjemme. Planen er at arbejde her i mange år og spare op til en ejendom med eget værksted, slutter den unge landbrugsmaskinmekaniker.

Fra venstre ses indehaver Erik Homilius, legatmodtager Jens Laustsen Woldemar, direktør i Dansk Maskinhandlerforening Klaus Nissen, værkfører Peter Bæk Nielsen og indehaver Kaj Homilius.

Kommende sergent får Dansk Maskinhandlerforenings jubilæumslegat

Jens er i sin sommerferie bare lige inde og hjælpe sin tidligere arbejdsgiver Kaj Homilius A/S, og pludselig står alle kollegaerne, hans forældre og repræsentanter fra Dansk Maskinhandlerforening klar til at overraske ham med Dansk Maskinhandlerforenings jubilæumslegat.

Der har været tilløb til dagen længe, da Jens både har været i Australien, gennemført sin værnepligt og nu er han blevet i militæret for at tage sergentuddannelsen, men alligevel er det lykkedes for alle at holde overraskelsen hemmelig for hovedpersonen.

Fortjent anerkendelse

I sin tale til Jens siger værkfører Peter Bæk Nielsen blandt

andet: - Fra den første dag har du været flittig og engageret. Du stiller store krav til dig selv og stiller hele tiden spørgsmål - hvorfor gør vi, som vi gør, og hvad er formålet. Det afspejler sig også i dine karakterer, hvor du har ligget i top hele vejen igennem - der var vist kun en enkelt gang, hvor du kom hjem og sagde: "Den karakter skal vi ikke snakke om, det har jeg styr på til næste gang". Og det blev da også til et flot 12-tal i din svendep prøve. Du er selvstændig, og så er du god til at hjælpe andre og lære fra dig. Du er positiv og har et godt humør, og så er du også med på lidt fis og ballade en gang imellem. Du er aldrig bleg for at tage en udfordring op, om det så er her hos os, eller i Tanzania du skruer."

Det blev nævnt flere gange, at det var så fortjent, at Jens skulle modtage legatet, og ifølge medindehaver Erik Homilius står døren også altid på klem, hvis Jens får lyst til at kom-

me tilbage, når han har fået sin militæruddannelse.

Ønsker en lederuddannelse

Jens er vokset op med sine forældre og to brødre på Errested Maskinstation ved Haderslev og har altid været med omkring maskinerne.

- Jeg kan godt lide at køre, men det har altid været det med at skrue, der har fanget min interesse mest, og derfor var jeg heller ikke i tvivl om, at jeg skulle være landbrugsmaskinmekaniker. Jeg var i praktik her hos Kaj Homilius en uge, og så fik jeg tilbudt lærepladsen. Jeg ved heller ikke, hvor jeg ellers skulle have søgt, for jeg er jo Fendt-mand, så det her var helt perfekt, siger Jens.

Jens har allerede fået mange store oplevelser med sit fag. I forbindelse med sin uddannelse har han været i Tanzania i praktik hos TPC.

- Det var en kæmpe oplevelse, og man bliver kastet ud i en anderledes kultur både arbejdsmæssigt og socialt. Vi var også ude og opleve en masse, og der var afsted sammen. Efter jeg blev færdiguddannet, har jeg også været i Australien og arbejde på et AGCO-værksted. Det var en noget anderledes oplevelse, for denne gang var der jo hverken min familie eller kammeraterne fra skolen. Pludselig var jeg helt alene og

skulle klare det hele selv. Det var lidt svært i starten, da det ikke er helt så sjovt ikke at have nogen at dele oplevelserne med. Heldigvis var kollegaerne på værkstedet rigtig gode til at tage mig med på pub osv., fortæller Jens og fortsætter:

- Efterfølgende besluttede jeg mig for, at jeg ikke ville gå glip af værnepligten. Det viste sig, at det var rigtig sjovt, og de var glade for mig derinde. Jeg har en målsætning om at få en ledende stilling på et tidspunkt, da jeg godt kan lide at tage ansvar og lede og fordele arbejdet. Derfor synes jeg, at militæret er en god måde at få en lederuddannelse på fremfor at sidde på skolebænken og uddanne sig i ledelse.

-Det er mere mig, at man skal lave noget aktivt, samtidig med at man også har noget teori, så det besluttede jeg mig for at prøve, og så må vi se, hvad det fører til.

- Jeg føler ikke, jeg er færdig med at rejse med mit arbejde, men om det bliver som soldat eller mekaniker, må tiden jo vise.

Hvad der skal ske med pengene fra legatet, har Jens jo af gode grunde ikke nået at tænke så meget over.

- Nu er jeg jo på SU for første gang i mit liv, så det er da meget rart med et tilskud, slutter han med et smil.

Motivation - Den gode kammerat EUX

Den 19. juni 2023 var der dimission på HEG - Himmerlands Erhvervs og Gymnasieuddannelser og her fejrede HEG bl.a. årets EUX-elever.

EUX-uddannelsen er en kombinationsuddannelse, hvor den faglige uddannelse kombineres med den gymnasiale uddannelse.

- Legatet gives til en EUX-elev, som i løbet af sin uddannelse ud over seriøst at arbejde med sine faglige og tekniske kvalifikationer, har gjort noget særligt for sammenholdet i klassen og på skolen.

Det blev Peter Krabbe Knudsen, Herborg Smede- & Maskin-

forretning, der blev modtager af årets EUX-legat fra Dansk Maskinhandlerforening. Som begrundelse blev bl.a. nævnt at Peter har en dybtgående interesse for sit fag og som har udvist stor faglig nysgerrighed og engagement. Peter er også karakteriseret ved en bemærkelsesværdig rolig og eftertænksom natur. Han udviser altid tålmodighed og stabilitet, og selv stillet overfor udfordrende situationer eller komplekse problemer formår han at bevare roen og tænke klart.

Peters klassekammerater har nydt godt af hans vindende væsen og store faglighed, når han med stor hjælpsomhed og åbenhed beredvilligt har delt sin viden og erfaring. Peters store bidrag til faglighed og sammenhold i klassen gør, at hans lærere beskriver ham som en yderst værdig modtager af legatet.

Peter Krabbe Knudsen, Herborg Smede- & Maskinforretning og formand Jens-Aage Jensen, Dansk Maskinhandlerforening.

Sekretariatet

Mødefaciliteter

Møde faciliteterne i TradeCity, der ligger i umiddelbar tilknytning til vores nye kontor på Kokholm 3A, benyttes fortsat flittigt af både medlemsvirksomheder og leverandører. Vi har i alt 10 forskellige mødelokaler til rådighed. Der kan dækkes op med morgenmad, frokost, eftermiddagskaffe og -kage, samt efter aftale også aftensmad. - Alt til konkurrencedygtige priser.

Der er adgang til trådløst internet og alle lokaler har projektor, whiteboard og mulighed for en flipover, hvis dette ønskes. Hybrid-møde kan også afholdes i ét af de mindre mødelokaler.

Ved ankomst til TradeCity viser info-skærme gæsterne, hvilket mødelokale, der er reserveret til deres møde eller kursus. DM deltager gerne med relevante oplæg som inspiration og kan være til rådighed som sparring og indlægs-holder på bestyrelses- og ledermøder efter nærmere aftale. Bilen efterlades på én af de mange gratis p-pladser, og har man en el-bil, er det nu også muligt at oplade denne. Er der behov for overnatning, er Hotel Scandic beliggende i tæt gåafstand fra TradeCity.

Organisation

Efter en succesfuld flytning til bedre og større lokaler har alle nu fundet sig til rette. Forskellige medarbejdere med differentieret baggrund og kompetencer supplerer på en række områder hinanden, så medlemsvirksomheder i hele landet har adgang til professionel rådgivning indenfor blandt andet:

- Ledelsessparring - herunder generationsskifte
- Personaleansættelser og afskedigelser
- Overenskomster og juridiske aspekter
- Grøn omstilling og ESG-rapportering
- Eksport og afsætningsmuligheder
- Teknik og færdselslovgivning
- Og meget mere

Ring hellere en gang for meget og benyt dig af dit medlemskab.

Afslutning

Vi kan glæde os over en stadig positiv udvikling i maskinhandlerbranchen på bagkanten af en historisk leverings- og komponentkrise. Vi skal ikke mange måneder tilbage, før der stod leveringskrise malet overalt. I dag er situationen nærmest diametralt modsat. Der er nu flere steder med overkapacitet, og producenterne presser på for at få forhandlerne til at aftage overskudsproduktionen, og der er ledig produktionskapacitet.

I årets nøgletalsanalyse kan vi konkludere, at den positive trend fra de foregående år er fortsat. Efter meget kraftige energiprisstigninger i 2022 er niveauet "normaliseret", og trods en stigende rente har branchen formået at levere solide regnskabstal - således har hele 92 virksomheder leveret samlet 328 mio. kroner i årsresultat før skat i 2022, hvilket har bidraget til en gennemsnitlig soliditetsgrad tæt på 30 %.

Det betyder, at vi bl.a. igen ser en markant stigning i gennemsnitlig bruttofortjeneste til 18,5 mio. kr., at det primære resultat er øget markant til 4,7 mio. kr., en meget høj indtjeningsevne i forhold til stigningen i perioden før, at antallet af medarbejdere gennemsnitligt er stigende, samt at 70 % af medlemsvirksomhederne har haft en resultatfremgang i 2022-resultaterne.

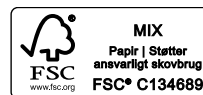
Efter varebeholdningen i en årrække indtil 2020 har været stigende, og hvor den i 2021 var faldende, er den nu i gennemsnit steget til 36,0 mio. kr., hvilket må siges at være en moderat stigning set i forhold til markedssituationen generelt. Den gennemsnitlige balancesum er fortsat stigende - fra godt 48,3 mio. kr. i 2020/2021 til ca. 60,0 mio. kr. Det er væsentligt at se det i sammenhæng med udviklingen af varebeholdning

(brugt, nyt og reservedele), og bør være i fokus hos den enkelte i vurderingen af, om sammensætningen i balancen bør justeres eller korrigeres, da det påvirker soliditeten, hvis ikke egenkapitalen følger tilsvarende med op.

I skrivende stund kan vi i markedet generelt mærke en afmatning i efterspørgslen. Dette skyldes flere faktorer. Renterne er grundet centralbankernes forsøg på at tøjle inflationen kraftigt stigende. Rentestigninger rammer landbruget hårdt, da størstedelen af landbrugets gæld er finansieret med rentetilpasningslån eller de såkaldte flekslån. Dermed er erhvervet meget rentefølsomt. Endvidere ramte tørken Danmark i sommeren 2023, og det gik især hårdt ud over udbytte i korn mange steder i landet. Sidst men ikke mindst bidrager den uafklarede situation omkring den kommende CO2-afgift også til den generelle usikkerhed. Hvad lander den på - 500 kr. eller 750 kr. eller 1.200 kr. pr. ton? Det ved vi endnu ikke, men vi ved den kommer. Det er et meget bredt flertal i folketinget enige om. Så alt i alt flere forskellige faktorer som har en naturlig indvirkning på kundernes investeringslyst.

En anden ubekendt som også fyldte meget, og som stadig fylder, er den grønne omstilling. Den er kommet for at blive - og her bør hele branchen se det som en konkurrencefordel fremfor en belastning. Vi kan ikke bremse udviklingen. Senest har storbanken Nordea meldt ud, at den vil stille krav til landbrugs-kundernes indsats på det grønne område. De krav kommer også til maskinhandleren, både direkte og indirekte.

Heldigvis er vi godt rustet til fremtiden.

**Dansk
Maskinhandlerforening**
— Sikkerhed & kvalitet —
siden 1918

Kokholm 3A, 1. mf.

6000 Kolding

Tlf. 3927 0087

www.danskmaskinhandel.dk